

Socialinės atsakomybės ir darnios plėtros **2021 m. ATASKAITA IR VEIKLOS GAIRĖS**

KEIČIAMĖS
ir KEIČIAME
DARNIAI!

TURINYS

Vadovo žodis	4
1. Socialinė atsakomybė ir darni plėtra – Vilniaus kolegijos veiklos prioritetas	7
2. Socialinės atsakomybės ir darnios plėtros ataskaitos ir veiklos gairių vaidmuo ir funkcijos	10
3. Vilniaus kolegijos socialinės atsakomybės ir darnios plėtros stebėseną, analizę ir veiklos tobulinimas	12
4. Darnus švietimas ir darnios plėtros kompetencijų ugdymas	19
5. Į socialinę atsakomybę ir darnias inovacijas orientuotos studijos, TMTEP ir profesionaliojo meno veikla	22
6. Socialinė partnerystė	27
7. Mokymosi visą gyvenimą skatinimas	31
8. Informacinio raštingumo skatinimas	34
9. Išsilavinusios visuomenės plėtra: ateities studentų kartų įtraukimas ir motyvavimas	36
10. Darnių inovacijų diegimo plėtra švietime	41
11. Socialinės įtraukties stiprinimas	46
12. Kūrybiškumo, inovatyvumo ir verslumo plėtra	52
13. Skaitmenizavimo plėtra ir darnių elektroninių inovacijų diegimas	56
14. Visuomenės sveikatingumo stiprinimas	61
15. Sveikatai palankaus maitinimosi skatinimas	69
16. Želdynų plėtra ir žaliosios aplinkos kūrimas	72
17. Aktyvaus ir sveiko senėjimo skatinimas	78

TURINYS

18. Aplinkosauginių iniciatyvų plėtra 82

19. Lietuvos kultūros stiprinimas 86

20. Lietuvos valstybingumo ir istorinės atminties tęstinumo puoselėjimas 90

21. Lietuvių etnokultūros populiarinimas ir tautinio paveldo puoselėjimas 94

22. Lietuvių gestų kalbos puoselėjimas 99

23. Bendradarbiavimas su Lietuvos diaspora 102

24. Savanorystės, pilietinio aktyvumo ir socialinės paramos iniciatyvos 104

25. Žaliosios ekonomikos plėtra 108

26. Darnios vadybos ir darbuotojų gerovės plėtra 110

27. Darnaus verslo plėtra 113

28. Socialiai atsakingo investavimo skatinimas 115

29. Darnių agroekosistemų įkūrimas 118

30. Gyvūnų gerovės plėtra 122

31. Darnaus turizmo ir svetingumo plėtra 125

32. Tvarios mados plėtra 129

33. Robotikos visuomenės gerovei plėtra 131

34. Kibernetinės saugos stiprinimas 134

VADOVO ŽODIS

Tik stipri, brandi, kūrybinga ir socialiai atsakinga visuomenė pasitiki savimi, savo šalimi ir savo ateitimi. Sparčiai besikeičiančiame pasaulyje stiprūs išlieka tie, kurie nebijo pokyčių, efektyviai prisitaiko prie naujų iššūkių, yra atviri naujoms idėjoms. Stipriai asmenybei reikia ir stipraus stuburo suvokti save, savo vertybes, savo istoriją, prasmingai įvertinant, iš kur atėjome ir kur link norime eiti. Gili savivoka, asmeninis autentiškumas, kolektyvinis prasmės jausmas yra pamatai, ant kurių yra kuriama tiek organizacijos vizija, tiek ir visos šalies strategija.

Šiandien pasaulinėje diskusijoje, ypač švietimo sektoriuje, kaip niekada anksčiau yra akcentuojama socialinės atsakomybės ir darnios plėtros svarba. Pasaulis transformuojamas į tvaresnį, švaresnį ir atsakingesnį tik švietimo dėka. Darnios plėtros įgyvendinimo procesuose švietimas yra pagrindinis instrumentas, kurio dėka

KEIČIAMĖS
ir KEIČIAME
DARNIAI!

visuomenė yra motyvuojama judėti darnios gyvensenos ir atsakingų sprendimų link. Siekiant efektyvaus rezultato, švietimas turi būti glaudžiai suderintas su nacionaliniais prioritetais ir visuomenės reikmėmis, taip sukuriant ženklų poveikį šaliai ir regionui. Darni plėtra – tai daugiapakopis, daugiakryptis procesas, kuriame visas pasaulis turi iš naujo atrasti save, savo veiklą adaptuodamas prie pasaulinių, regioninių ir nacionalinių darnios plėtros tikslų. Šiame procese kryptingai transformuotis skatinamos tiek švietimo organizacijos, tiek verslo sektorius, tiek ir pačios ekonominės, socialinės ir kultūrinės struktūros.

Keičiamės ir keičiame darniai – toks mūsų strateginis šūkis, motyvuojantis mus būti darnia ir socialiai atsakinga organizacija, kuri nuolat tobulėja. Šiandien savo veiklą planuojame ir įgyvendiname pagal Vilniaus kolegijos 2021–2025 metų Strategijos tikslus, kurie yra orientuoti į darnų pokytį. Tačiau kiekviena veiklos strategija yra gyvas organizmas, nuolatinis dinamiškas tobulinimo procesas ir tęstinė diskusija, kur iniciatyva suteikiama ir bendruomenei, ir kartu atsižvelgiama į Lietuvos visuomenės lūkesčius dėl šalies raidos procesų, prioritetų bei vertybių. Vilniaus kolegijos strateginiai prioritetas – sudaryti sąly-

gas darniai, kūrybingai, nuolat besimokančiai ir socialiai atsakingai asmenybei formuotis. Mokyšasis visą gyvenimą ir naujų kompetencijų įgijimas yra prielaida ateities asmenybei formuotis ir yra esminė Vilniaus kolegijos socialinės atsakomybės ir darnios plėtros kryptis. Kintančiame pasaulyje pasitikėti savimi gali tik tas asmuo, kuris pasirengęs tobulėti ir mokytis visą gyvenimą bei turi drąsos bei žinių keisti pasaulį į tvaresnį, kokybiškesnį ir prasmingesnį.

Didžiuojuosi Kolegijos bendruomene, kurios dėka Vilniaus kolegija vėl tapo 2021 metų reitingo lydere, užėmusia 1-ąją vietą Lietuvos valstybinių kolegijų sektoriuje! Tai įkvepia būti drąsia, kryptinga ir socialiai atsakinga institucija. Linkiu visiems bendruomeniškumo ir iniciatyvos kurti stipresnę ir drąsesnę ateitį, kurioje norime gyventi. Dėkoju visiems, kurie aktyviai dirba, kuria ir daro viską, kad mes sustiprėtume tiek kaip vieninga Vilniaus kolegijos bendruomenė, tiek kaip Lietuvos valstybė.

Nuoširdžiai Jūsų –
dr. Žymantė Jankauskienė
Vilniaus kolegijos direktorė

An aerial photograph of a city, likely Vilnius, Lithuania. The image shows a mix of modern high-rise buildings and older, lower-rise structures. A river, the Neris, flows through the city, with a large green park area on its banks. The sky is clear and blue. The text is overlaid on a semi-transparent white shape in the upper left corner.

Socialinė atsakomybė – tai integralus, pridėtinę visuomeninę vertę kuriantis organizacijos veiklos principas, kuriuo remdamasi organizacija savanoriškai integruoja socialinius, aplinkosaugos, skaidrios veiklos ir kitus į visuomenės gerovę orientuotus principus į savo veiklą, siekdama būti atsakinga, iniciatyvia, bendruomeniška, pilietiška ir į visuomenės gerovę bei poreikius orientuota visuomenės dalyvė.

An aerial photograph of a city, likely Vilnius, Lithuania. The image shows a mix of modern high-rise buildings and older, lower-rise structures. A river, the Neris, flows through the city, with a large green park area on its banks. The sky is clear and blue. The text is overlaid on a semi-transparent white shape in the lower right corner.

Darni plėtra – tai kryptinga organizacijos vystymosi politika ir veikla, kuria siekiama tikslingai puoselėti visuomenės ekonominius, socialinius ir aplinkos poreikius artimiausiu ir ilgalaikiu periodu, atsižvelgiant į nacionalinius, regioninius ir tarptautinius prioritetus darnaus vystymosi kontekste.

KEIČIAMĖS
ir KEIČIAME
DARNIAI!

1

Socialinė atsakomybė ir darni plėtra – Vilniaus kolegijos veiklos prioritetas

Socialinė atsakomybė ir darni plėtra – Vilniaus kolegijos veiklos prioritetas ir horizontalusis strateginis tikslas. Vilniaus kolegijos socialinės atsakomybės ir darnios plėtros politika ir strateginės kryptys formuluojamos atsižvelgiant į Jungtinių Tautų, Europos Sąjungos, Lietuvos Respublikos ir Vilniaus miesto ir rajono savivaldybių strateginius prioritetus ir poreikius socialinės atsakomybės ir darnios plėtros kontekste. Nuo 2018 m. gruodžio mėn. Vilniaus kolegija dalyvauja Jungtinių Tautų Pasaulinio susitarimo (angl. *United Nations Global Compact*) veikloje, tapo šio tinklo nare ir įsipareigojo kurti bei skatinti visuomenės gerovę, paremtą socialinės atsakomybės ir darnios plėtros principais. Vadovaujantis Mokslo ir studijų įstatymu, Kolegijos socialinė atsakomybė yra siejama su darniu regiono vystymu bendradarbiaujant su vietos bendruomenės, verslo ir valdžios atstovų grupėmis bei ugdamas asmens ir bendruo-

menės gebėjimus savarankiškai ir kūrybiškai mąstyti bei veikti.

Nuo 2021 m. Vilniaus kolegija vadovaujasi nauja veiklos Strategija 2021–2025 m., kuri buvo patvirtinta VK Tarybos 2020 m. gruodžio 10 d. nutarimu Nr. STN-7. Strategija yra orientuota į darnų pokytį ir socialinės atsakomybės stiprinimą. Dokumente išdėstyta Kolegijos vizija, misija, įvardinti strateginiai tikslai ir uždaviniai, strateginės kryptys. Strategijos šūkis – *Keičiamės ir keičiame darniai*. Šioje strategijoje yra įvardijama kryptinga Vilniaus kolegijos misija – socialiai atsakingos akademinės bendruomenės pastangomis vykdyti Europos standartus atitinkančias, modernias aukštojo mokslo studijas, užtikrinti nacionaliniu bei tarptautiniu mastu pripažintų taikomųjų mokslinių tyrimų ir profesionaliojo meno plėtrą, veiksmingai bendradarbiaujant su veiklos pasauliu, siekiant sėkmingos studentų profesinės karjeros ir Vilniaus regiono bei Lietuvos valstybės gerovės.

Vilniaus kolegijos socialinės atsakomybės ir darnios plėtros prioritetai – tai socialiai atsakingos visuomenės kūrimas, darnių inovacijų diegimas, darnių kompetencijų plėtra, didėjantis užimtumas, darbo rinkoje paklausių ir atsakingų specialistų, kurie geba kurti pridėtinę vertę visuomenei, vadovaudamiesi darnaus vystymosi ir socialinės atsakomybės principais, rengimas. Vilniaus kolegija siekia prisidėti prie Lietuvos pažangos strategijos 2030 ir JT Darnaus vystymosi tikslų iki 2030 m. įgyvendinimo, skatindama akademinės bendruomenės atvirumą darnios plėtros idėjoms, socialiai atsakingoms iniciatyvoms, dialogui, bendradarbiavimui, naujovėms ir kūrybingumui. Vilniaus kolegija siekia puoselėti kiekvieno individo atsakomybę už savo veiksmus ir aktyvų rūpinimąsi ne tik savimi, bet ir savo aplinka, bendruomene, savo šalimi. Šiame valstybės prioritetų kontekste ir procese Vilniaus kolegija siekia puoselėti besimokančią visuomenę, įgyvendindama šiuos šalies prioritetus:

- Sukurti veiksmingą mokymosi visą gyvenimą sistemą, efektyviai pritaikančią informacinių ryšių technologijų galimybes, užtikrinančią būtinų įgūdžių įgijimą ir tobulinimą skaitmenizacijos procesuose

bei visuomenės informacinio raštingumo stiprinimą.

- Sukurti palankią mokslo ir tyrimų aplinką, akcentuojant tarpdisciplininių mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros svarbą, kuri atvertų mokslinių tyrimų infrastruktūrą verslo, NVO ir mokslo bendradarbiavimui.
- Stiprinti socialinę partnerystę, siekiant įtraukti kuo daugiau suinteresuotų šalių į studijų ir mokslo proceso tobulinimą ir bendrus projektus, turinčius ženklų poveikį visuomenei.
- Formuoti turtingą kultūrinę terpę, puoselėjančią Vilniaus kolegijos socialinę atsakomybę ir iniciatyvą darnios plėtros prioritetų kontekste, skatinant bendruomenės savanorišką dalyvavimą įvairiose aplinkosauginėse, socialinėse ir kultūrinėse iniciatyvose.
- Ugdyti visuomenės ekologinę savimonę, individo asmeninę socialinę atsakomybę, skatinti darnų vartojimą ir atsakingą požiūrį į ekonominę plėtrą ir visuomenės raidą.

Pandemijos sukelta situacija leido viso pasaulio visuomenei dar kartą įvertinti socialinės atsakomybės poreikį ir svarbą. Socialinė atsakomybė ir darni plėtra reikalauja gilių pokyčių visuomenės mąstyme ir suvokime, taikomojo kūrybinio ir inovatyvaus požiūrio, transformacijos ekonominėse, socialinėse ir aplinkosaugos struktūrose, taip pat esminių pokyčių darnių inovacijų kūrimo ir jų taikyme, naujų tvarių produktų gamyboje ir vartojime. Šiandien darni plėtra ir socialinė atsakomybė yra dinamiška ir kompleksiška veikla, nuolat reikalaujanti naujų kompetencijų ir įgūdžių:

- Motyvuoti ir skatinti Vilniaus kolegijos bendruomenę domėtis darnaus vystymosi temomis, puoselėti asmeninę ir profesinę socialinę atsakomybę;
- Toliau aktyviai skatinti Vilniaus kolegijos akademinės bendruomenės kompetencijų plėtrą ir būtinas kvalifikacijas socialinės atsakomybės ir darnios plėtros srityse, ypač siekiant atnaujinti studijų programų turinį ir jų prieinamumą nuotoliniu būdu.

- Sistemingai plėtoti Vilniaus kolegijos socialinę atsakomybę ir darnią plėtrą, užtikrinant tarpfakultetinį bendradarbiavimą, darbo grupių subūrimą ir visų Fakultetų veiklų kryptingumą.
- Įtraukti kuo daugiau socialinių partnerių, kurių veikla yra orientuota į socialinę atsakomybę ir darnią plėtrą;
- Sudaryti kuo daugiau galimybių šviesti Lietuvos visuomenę socialinės atsakomybės ir darnios plėtros temomis;
- Tapti socialiai atsakingos ir darnios švietimo ir mokslo institucijos pavyzdžiu, kurios prioritetinis tikslas – parengti socialiai atsakingą absolventą, kuris ateityje savo profesinėje veikloje vadovausis darnios plėtros ir socialinės atsakomybės principais ir taps pavyzdžiu visuomenei.

Socialinės atsakomybės ir darnios plėtros ataskaitos ir veiklos gairių vaidmuo ir funkcijos

Šia metine 2021-ųjų metų Vilniaus kolegijos socialinės atsakomybės ir darnios plėtros ataskaita Vilniaus kolegija siekia supažindinti savo bendruomenę, socialinius partnerius, visuomenę bei visas suinteresuotąsias šalis apie Vilniaus kolegijos socialiai atsakingą veiklą, kryptis ir pasiekimus. Šioje ataskaitoje yra išryškintos esminės gairės, turinys ir kryptys, kurios reprezentuoja tiek Vilniaus kolegijos strategines darnios plėtros kryptis ir tarpfakultetinius prioritetus (į socialinę atsakomybę orientuota darnių kompetencijų plėtra, studijos, socialinė partnerystė ir kt.), tiek Fakultetų inicijuotas temines prioritetines kryptis, tiek savanoriškas Vilniaus kolegijos bendruomenės iniciatyvas.

Nuo 2021 m. Vilniaus kolegijos socialinės atsakomybės ir darnios plėtros atas-

KEIČIAMĖS
ir KEIČIAME
DARNIAI!

kaita taip pat įtraukia rekomendacines gaires, kaip tikslingiau įgyvendinti ir puoselėti socialinės atsakomybės ir darnios plėtros prioritetus kiekvienoje kryptyje, siekiant sistemingai ir nuosekliai plėtoti į darnų pokytį orientuotus strateginius tikslus ir darnios ateities vizijas. Siūlomos gairės sudaro prielaidas sistemškai matyti veiklos tobulinimo trajektorijas ir galimybes, todėl nuo 2022 m. ši ataskaita bus vadinama Vilniaus kolegijos socialinės atsakomybės ir darnios plėtros ataskaita ir veiklos gairės.

Pažymėtina, kad Vilniaus kolegijos socialinės atsakomybės ir darnios plėtros ataskaita siekiama sukurti ilgalaikę šviečiamąją reikšmę, kad tiek Kolegijos bendruomenė, tiek visos suinteresuotosios šalys šiame informaciniame šaltinyje galėtų geriau įvertinti Kolegijos, kaip švietimo ir mokslo institucijos, vaidmenį socialinės atsakomybės ir darnios plėtros kontekste, suvokti kiekvienos krypties svarbą ir poveikį visuomenei bei semtis įkvėpimo tolesnei veiklai ir gerosios praktikos perdavimui kitoms organizacijoms. Šia ataskaita taip pat siekiama supažindinti tiek esamus, tiek ir būsimus studentus bei darbuotojus su Vilniaus kolegijos įgyvendinamos socialinės atsakomybės ir darnios plėtros prioritetais.

Ši ataskaita yra oficialus Vilniaus kolegijos dokumentas, kuris kiekvienais metais teikiamas JT Pasaulinio susitarimo organizacijai (angl. *United Nations Global Compact*). 2018 m. gruodžio mėn. Kolegija tapo šio tinklo nare ir įsipareigojo kurti bei skatinti visuomenės gerovę, paremtą socialinės atsakomybės ir darnios plėtros principais. Dalyvavimas JT Pasauliniame susitarime skatina atsakingai veikti ir vadovautis dešimčia universalių principų žmogaus teisių, darbuotojų teisių, aplinkos apsaugos ir kovos su korupcija srityse. Pagal šį Pasaulinį susitarimą Kolegija įsipareigojo teikti viešai kasmetes socialinės atsakomybės veiklos ataskaitas, kuriose pateikiama informacija apie vykdomą ir planuojamą socialinę bei aplinkosaugos veiklą, įvertinami pasiekti rezultatai ir informuojamos suinteresuotosios šalys (esami ir būsimi studentai, Kolegijos alumnai, darbuotojai, akademinė bendruomenė, socialiniai ir tarptautiniai partneriai, nevyriausybinės organizacijos, švietimo ir mokslo ir kitos viešojo sektoriaus institucijos, visuomenė). Su ankstesnėmis Vilniaus kolegijos socialinės atsakomybės ir darnios plėtros ataskaitomis galima susipažinti JT Pasaulinio susitarimo (Global Compact) svetainėje: <https://www.unglobalcompact.org/what-is-gc/participants/134331-Vilniaus-Kolegija-University-of-Applied-Sciences#cop>

Vilniaus kolegijos socialinės atsakomybės ir darnios plėtros stebėseną, analizę ir veiklos tobulinimas

Vilniaus kolegijoje nuo 2018 m. Mokslo skyrius kuruoja socialinę atsakomybę ir darnią plėtrą, veiklos stebėseną, koordinavimą, analizę, atskaitomumą ir veiklos tobulinimo gairių rengimą, vykdo duomenų kaupimą ir analizę, siekdamas vertinti ir plėtoti Vilniaus kolegijos darnios plėtros ir socialinės atsakomybės iniciatyvas bei skatinti tikslingą ir sistemingą darnios plėtros, darnių inovacijų ir kūrybiškumo politiką bei praktiką visuose fakultetuose. Mokslo skyrius įgyvendina šias funkcijas:

- Stebi, analizuoja ir teikia pasiūlymus, kaip efektyviau įgyvendinti Vilniaus

KEIČIAMĖS
ir KEIČIAME
DARNIAI!

kolegijos socialinės atsakomybės ir darnios plėtros prioritetus.

- Koordinuoja Fakultetų socialinės atsakomybės ir darnios plėtros darbo grupes, užtikrindamas darnių kompetencijų tobulinimą, bendrą diskusiją puoselėjant ateities darnios plėtros kryptis bei naujas iniciatyvas.
- Populiarina kūrybiškumo, darnių inovacijų, socialinės atsakomybės ir darnios plėtros idėjas tarp Vilniaus kolegijos akademinės bendruomenės, jos darbuotojų, socialinių partnerių ir visuomeninėje diskusijoje.
- Tobulina Vilniaus kolegijos akademinės bendruomenės kompetencijas kūrybiškumo, inovacijų, socialinės atsakomybės ir darnios plėtros tematika, siūlo kvalifikacijos tobulinimo seminarus ir mokymus.
- Skatina mokslo tyrimų ir eksperimentinės veiklą socialinės atsakomybės ir darnios plėtros tematika, ypatingą dėmesį skirdamas taikomiesiems moksliniams tyrimams, publikacijoms, užsakomajai projektinei ir meno taikomajai veiklai.
- Dalyvauja Vilniaus kolegijos projektinėje veikloje, susijusioje su kūrybiškumo, inovacijų, socialinės atsakomybės ir darnios plėtros tematika;
- Konsultuoja Vilniaus kolegijos akademinę bendruomenę ir socialinius partnerius kūrybiškumo, inovacijų, socialinės atsakomybės ir darnios plėtros temomis;
- Teikia pasiūlymus kūrybiškumo, inovacijų, socialinės atsakomybės ir darnios plėtros skatinimo klausimais.

Nuo 2018 m. Mokslo skyrius rengia metinę Vilniaus kolegijos socialinės atsakomybės ir darnios plėtros ataskaitą, kuri yra tiek sudėtinė Vilniaus kolegijos metinės ataskaitos dalis (priedas), tiek ir oficiali JT Pasauliniam susitarimui pateikiama ataskaita, kurią Kolegija įsipareigojo teikti viešai, nurodant informaciją apie vykdomą ir planuojamą socialinę bei aplinkosaugos veiklą, įvertinant pasiektus rezultatus ir informuojant suinteresuotąsias šalis apie Vilniaus kolegijos, kaip socialiai atsakingos įstaigos, veiklos praktiką

Nuo 2021 m. ataskaita yra rengiama kartu su Fakultetų socialinės atsakomybės ir darnios plėtros darbo grupėmis, apibendrinant ir integruojant jų pateiktą informaciją į bendrą ataskaitą.

VK socialinės atsakomybės ir darnios plėtros politikos formavimas ir strateginių prioritetų nustatymas buvo nuoseklus ir etapais pagrįstas procesas, kurio metu daug laiko ir pastangų buvo skiriama bendruomenės kompetencijų tobulinimui, diskusijoms, naujų galimybių pažinimui. Nuo 2019 m. VK Mokslo skyrius pristatė socialinės atsakomybės ir darnios plėtros gaires, akcentuodamas darnios plėtros ir socialinės atsakomybės principų integravimą į visas studijų programas ir dalykus bei poreikį išryškinti ne tik tarpfakultetinius prioritetus, bet ir kiekvieno Fakulteto indėlį į šį procesą pagal kiekvieno Fakulteto teminę kryptį ir potencialias galimybes. 2020 m. Mokslo skyrius inicijavo sistemingą socialinės atsakomybės ir darnios plėtros įgyvendinimą fakultetuose, buvo sukurtos kiekvieno Fakulteto socialinės atsakomybės ir darnios plėtros darbo grupės. Šių fakultetinių darbo grupių tikslas – užtikrinti socialinės atsakomybės ir darnios plėtros įgyvendinimą fakultetuose.

Kitas prioritetinis Mokslo skyriaus uždavinys – sistemingai ugdyti bendruomenės kompetencijas, kurios yra būtinos socialinės atsakomybės ir darnios plėtros įgyvendinimo kontekste. Nuo 2019 m. Mokslo skyrius organizuoja kompetencijų tobulinimo seminarus VK bendruomenei, orientuotus į kompetencijų plėtrą socialinės atsakomybės, darnių inovacijų ir darnios plėtros tematika. Darnių kompetencijų plėtra yra kompleksinė ir tarpdisciplininė, ji integruoja skirtingo mąstymo (perspektyvų) metodus, sprendimų modeliavimus ir problemų prieigas bei suteikia galimybę asmenims ir organizacijoms nuolat mokytis ir tobulinti savo kompetencijas. Siekiant iliustruoti kompetencijų plėtrą, pateikiama retrospektyvi kompetencijų plėtros suvestinė, iliustruojanti sistemingą ir etapais vykstančią darnių kompetencijų plėtrą:

2019 m. etapas: *Pasirengimo ir galimos veiklos įvertinimo etapas.*

- 2019 m. kompetencijų tobulinimo seminaras „Taikomųjų mokslų universiteto socialinė atsakomybė ir darni plėtra: patirtis,

tendencijos ir kryptys“, kurio metu buvo pristatyta taikomųjų mokslų universiteto socialinės atsakomybės ir darnios plėtros samprata bei Vilniaus kolegijos patirtis ir socialiai atsakingos veiklos kryptys. Seminaras skirtas Vilniaus kolegijos akademinei bendruomenei, ypač socialinės atsakomybės ir darnios plėtros fakultetinių darbo grupių atstovams. Seminarą vedė Mokslo skyriaus mokslo darbuotoja ir socialinės atsakomybės koordinatore doc. dr. Giedrė Brazdauskaitė.

- 2019 m. kompetencijų tobulinimo seminaras „Taikomųjų mokslų universiteto socialinė atsakomybė ir darni plėtra: naujos kryptys, inovacijos ir galimybės“. Šis seminaras skirtas Vilniaus kolegijos socialinės atsakomybės ir darnios plėtros fakultetinėms darbo grupėms. Šio seminario metu fakultetų darbo grupių atstovai dalyvavo kūrybinėse darbo grupėse, skirtose plėtoti kryptingą tarpfakultetinę Vilniaus kolegijos socialinę atsakomybę ir darnią plėtrą. Seminarą

vedė Mokslo skyriaus mokslo darbuotoja ir socialinės atsakomybės koordinatore doc. dr. Giedrė Brazdauskaitė.

2020 m. etapas: *Vilniaus kolegijos socialinės atsakomybės ir darnios plėtros politikos strateginis formulavimas, Strategijos kūrimas ir veiklos gairių numatymas.*

- 2020 m. kompetencijų tobulinimo seminaras „Vilniaus kolegijos socialinės atsakomybės ir darniosios plėtros principai bei organizacijos politikos formavimas“. Šis seminaras skirtas Vilniaus kolegijos socialinės atsakomybės ir darnios plėtros fakultetinėms darbo grupėms, kitai suinteresuotai akademinei bendruomenei ir administracijai. Seminaro metu buvo pristatytos Vilniaus kolegijos socialinės atsakomybės ir darnios plėtros kryptys, ryškėjantys prioritetai, aptarta aukštojo mokslo institucijų socialinės atsakomybės ir darnios plėtros specifika ir galimos veiklos gairės. Seminarą vedė Mokslo skyriaus mokslo darbuotoja ir socialinės atsakomybės koordinatore doc. dr. Giedrė Brazdauskaitė.

- 2020 m. kompetencijų tobulinimo seminaras „Socialinės atsakomybės ir darnios plėtros ataskaitų rengimas“. Šis seminaras skirtas Vilniaus kolegijos socialinės atsakomybės ir darnios plėtros fakultetinėms darbo grupėms ir administracijai. Seminaro metu buvo supažindinta su socialinės atsakomybės ataskaitų specifika, jų rengimo metodika, pateiktos gairės, kaip plėtosis Vilniaus kolegijos socialinės atsakomybės ir darnios plėtros ataskaitų rengimas. Seminarą vedė Mokslo skyriaus mokslo darbuotoja ir socialinės atsakomybės koordinatore doc. dr. Giedrė Brazdauskaitė.
- 2020 m. kompetencijų tobulinimo seminaras „Kūrybiškumas ir inovatyvumas akademinėje ir mokslinėje veikloje: vaidmuo aukštojo mokslo stiprinimui, visuomenės gerovei ir darniai plėtrai“. Šis seminaras skirtas VK bendruomenei, ypač dėstytojams – tyrėjams. Seminare buvo akcentuota kūrybiškumo ir inovatyvumo svarba mokslinėje veikloje, didelį dėmesį skiriant į darnią plėtrą orientuotiems tyrimams. Seminarą vedė Mokslo skyriaus mokslo darbuotoja ir socialinės atsakomybės koordinatore doc. dr. Giedrė Brazdauskaitė.

2021 m. etapas: *Vilniaus kolegijos socialinės atsakomybės ir darnios plėtros veiklos efektyvumo didinimas Fakultetuose, siekiant integruoti kiekvieno Fakulteto indėlį ir temines kryptis:*

- 2021 m. lapkričio 10–17 d. Mokslo skyrius organizavo septynis seminarus „Fakulteto socialinė atsakomybė ir darni plėtra: Fakulteto prioritetinių kryptų nustatymas ir jų įgyvendinimo galimybių analizė“ kiekvieno Fakulteto socialinės atsakomybės ir darnios plėtros darbo grupėms. Seminarų metu buvo pristatyta medžiaga apie socialinės atsakomybės ir darnios plėtros prioritetines kryptis, atsižvelgus į Lietuvos, ES, Jungtinių Tautų, Vilniaus regiono ir Vilniaus kolegijos strateginius prioritetus, siekiant padėti kiekvienam Fakultetui išsigrąžinti ir nustatyti savo Fakulteto prioritetines socialinės atsakomybės ir darnios plėtros kryptis

pagal Fakulteto katedrų teminę specifiką ir vykdomą veiklą. Integruojant nustatytas kryptis yra rengiama tiek ši metinė 2021 m. Vilniaus kolegijos socialinės atsakomybės ir darnios plėtros ataskaita, tiek socialinės atsakomybės ir darnios plėtros veiklos gairės. Seminarą ir konsultacijas vedė Mokslo skyriaus mokslo darbuotoja ir socialinės atsakomybės koordinatore doc. dr. Giedrė Brazdauskaitė.

- 2021 m. lapkričio 22 d. Mokslo skyrius organizavo seminarą „Darnaus vystymosi tikslų įgyvendinimas Vilniaus kolegijoje: JT Darnaus vystymosi darbotvarkės 2030 analizė“, kuris skirtas visų Fakultetų socialinės atsakomybės ir darnios plėtros darbo grupių nariams. Šio seminaro metu buvo aptariamas kiekvienas JT darnaus vystymosi tikslas, Lietuvos strateginiai tikslai šiame kontekste ir Vilniaus kolegijos vaidmuo bei indėlis į šį procesą. Seminarą ir konsultacijas vedė Mokslo skyriaus mokslo darbuotoja ir socialinės atsakomybės koordinatore doc. dr. Giedrė Brazdauskaitė.

Siekdami užtikrinti socialinės atsakomybės ir darnios plėtros įgyvendinimo efektyvumą ir organizuojamų seminarų turinio aktualumą ir inovatyvumą, Mokslo skyriaus darbuotojai nuolat dalyvauja nuotoliniuose pasauliniuose renginiuose, kurie yra orientuoti į darnų pokytį. Mokslo skyriaus darbuotoja ir socialinės atsakomybės koordinatore doc. dr. Giedrė Brazdauskaitė, kuri kuruoja socialinės atsakomybės įgyvendinimą, ataskaitų rengimą ir darnių kompetencijų plėtrą Vilniaus kolegijoje, jau nuo 2005 metų aktyviai dalyvauja socialinės atsakomybės plėtros projektuose ir yra socialinės atsakomybės pirmtakė Lietuvoje, pirmoji parengusi mokslo disertaciją Lietuvoje socialinės atsakomybės tema ir šios krypties mokslines publikacijas. Jos akademine patirtis skirtinguose universitetuose, skaitant paskaitas Socialinės atsakomybės, Darnaus vystymosi politikos formavimo, Darnaus vystymosi strateginio valdymo, Darnaus vystymosi ekonomikos ir paradigmos studijų dalykuose suteikia galimybių pritaikyti turimas žinias praktiškai.

Sistemiškai atnaujindamas savo žinias įvairiuose pasauliniuose seminaruose, skirtuose socialinės atsakomybės ir darnios plėtros naujovėms, Mokslo skyrius siekia pateikti Vilniaus kolegijos bendruomenei kuo naujesnių žinių ir informacijos apie darnias inovacijas, populiarėjančias tendencijas ir pasaulinę gerąją praktiką. Naujaisiomis įžvalgomis dalijamasi Vilniaus kolegijos organizuojamose konferencijose: 2021 m. gruodžio 9 d. doc. dr. Giedrė Brazdauskaitė skaitė pranešimą „Advancing Sustainability Competences in Higher Education“ („Darnių kompetencijų plėtra aukštajame moksle“) Verslo vadybos fakulteto organizuotoje mokslinėje konferencijoje „Jaunimas besikeičiančioje visuomenėje“. Pranešime pateiktos įžvalgos, kokios darnios kompetencijos turi būti integruotos į studijų procesą, plėtojant mokymosi visą gyvenimą koncepciją. 2021 m. gruodžio 15 d. doc. dr. Giedrė Brazdauskaitė skaitė pranešimą „Social responsibility and sustainability at Vilniaus kolegija / Vilnius University of Applied Sciences: reducing social exclusion“ („Vilniaus kolegijos socialinė atsakomybė: socialinės atskirties mažinimo aspektai“) Pedagogikos fakulteto organizuotoje konferencijoje „Įtrauki visuomenę iššūkių laikotarpiu: visų ar tik kai kurių įtrauktis“, kurioje pristatė Vilniaus kolegijos socialinės atsakomybės kryptis ir įgy-

vendinimo dinamiką plėtojant socialinės atskirties mažinimo iniciatyvas bei aptarė būsimas galimybes plėtoti socialinę įtrauktį.

Mokslo skyrius taip pat stiprina partnerystę su Ukrainos ir Europos mokslinio bendradarbiavimo centru (Ukraina). Sutarta organizuoti bendras mokslines konferencijas, vykdyti mokslinius tyrimus bei publikuoti tyrimų rezultatus. Šis Centras turi daugiamečę bendradarbiavimo mokslinėje veikloje patirtį, kuruoja skirtingų kryptių mokslinius žurnalus. Bendruose susitikimuose su Mokslo skyriaus vedėja doc. dr. Erika Kubiliene ir doc. dr. Giedre Brazdauskaite buvo aptartos iniciatyvos ir numatyta organizuoti kasmetines mokslines konferencijas, leisti konferencijų leidinius socialinės atsakomybės ir darnios plėtros tematika, vystyti Lietuvos ir Ukrainos kaimyninio regiono bendradarbiavimą. Numatyta plėtoti bendradarbiavimą su Baltijos šalimis, Ukraina, Lenkija, Sakartvelu ir kt. Šis bendradarbiavimas suteikia Vilniaus kolegijai galimybes plėtoti strateginę mokslinę partnerystę su kaimyninių šalių mokslo centrais, kasmet organizuoti tikslingus mokslo renginius, rengti publikacijas, orientuotas į socialinę atsakomybę ir darnią plėtrą. Tikimasi, kad ilgainiui tai peraugs į kryptingą veiklą plėtojant mūsų regiono ir kaimyninių šalių aukštojo mokslo institucijų ir tyrėjų bendradarbiavimą.

VEIKLOS GAIRĖS

- **Stiprinti** Mokslo skyriaus kryptingą veiklą integruojant socialinės atsakomybės ir darnios plėtros dimensijas visuose Vilniaus kolegijos lygmenyse ir veiklose, plėtojant veiklos tobulinimo gaires.
- **Plėtoti** efektyvų bendradarbiavimą su kiekvieno Fakulteto socialinės atsakomybės ir darnios plėtros darbo grupėmis.
- **Sistemingai stebėti** socialinės atsakomybės ir darnios plėtros įgyvendinimą visuose Fakultetuose ir esant poreikiui siūlyti veiklos tobulinimo sprendimus.
- **Skatinti** Vilniaus kolegijos bendruomenės darnių kompetencijų plėtrą ir į darnią plėtrą orientuotus tyriminius gebėjimus, organizuojant mokymus pagal naujausias darnios plėtros strategines kryptis, inovacijas ir gerosios pasaulinės praktikos pavyzdžius.
- **Kasmet organizuoti** kryptingus darnių kompetencijų tobulinimo mokymus, apskritojo stalo diskusijas, mokslo renginius, susijusius su darnia plėtra ir socialine atsakomybe.
- **Skatinti** socialinę partnerystę su mokslo ir kitomis organizacijomis, kurioms aktuali darnios plėtros ir socialinės atsakomybės tematika.
- **Skatinti** Vilniaus kolegijos taikamuosius mokslinius tyrimus, eksperimentinę plėtrą ir projektus darnios plėtros ir socialinės atsakomybės temomis.
- **Plėtoti** Vilniaus kolegijos bendruomenės savanorystės iniciatyvas šviečiamuosiuose moksliniuose renginiuose ar viešose iniciatyvose.
- **Skatinti** Vilniaus kolegijos bendruomenės mokslinių tyrimų kūrybiškumą ir inovatyvumą.
- **Sudaryti** kuo daugiau galimybių Kolegijos bendruomenei šviesti Lietuvos visuomenę darnios plėtros ir socialinės atsakomybės tematika, publikuojant straipsnius, pranešimus, įžvalgas ir pan. mokslo ir mokslo populiarinimo leidiniuose.

KEIČIAMĖS
ir KEIČIAME
DARNIAI!

KEIČIAMĖS
ir KEIČIAME
DARNIAI!

4

Darnus švietimas ir darnios plėtros kompetencijų ugdymas

Vilniaus kolegija akcentuoja, kad švietimas – svarbiausia socialinės atsakomybės ir darnios plėtros prielaida, kuri keičia žmonių požiūrį, plečia jų gebėjimus ir ugdo kompetencijas, kurios būtinos siekiant kurti darnų, tvarų ir saugų pasaulį. Taigi švietimas yra svarbiausia socialinės atsakomybės ir darnios plėtros prielaida. Švietimo funkcija yra ne tik skatinti diskusiją ir žinių sklaidą apie darnos palaikymą, bet ir apimti socialinės atsakomybės bei darnios plėtros koncepcijos evoliuciją nuo vizijos iki praktinio taikymo lokaliai tinkamomis formomis. Šiame procese vienas svarbiausių aukštojo mokslo švietimo elementų – plečiamos studentų, akademinės bendruomenės, darbuotojų kompetencijos, lemiančios darnaus vystymosi siekių įgyvendinimą. Sisteminiis socialinės atsakomybės ir darnios plėtros idėjų plėtojimas leidžia ugdyti asmeninę socialinę atsakomybę, t. y. principo „pradėk nuo savęs“ taikymą kasdienėje ir profesinėje veikloje.

Vienas iš pagrindinių Kolegijos socialinės atsakomybės prioritetų yra šviesti šiomis

temomis bendruomenę, siekiant įkvėpti gilinti žinias toliau ir dalytis šiomis žiniomis su kitais. Darnios plėtros kompetencijos ir sistemingas žinių atnaujinimas ypač svarbus kuriant ir įgyvendinant Vilniaus kolegijos socialinės atsakomybės politiką. Nors šiuo metu didesnis dėmesys yra skiriamas Fakultetų socialinės atsakomybės ir darnios plėtros darbo grupėms kaip darnaus pokyčio katalizatoriams fakultetuose, tačiau aki-vaizdu, jog būtina plėtoti kiekvieno dėstytojo ir tyrėjo kompetencijas, skatinti juos integruoti socialinės atsakomybės ir darnios plėtros aspektus į dėstomus dalykus ar mokslinių tyrimų lauką. Kiekvienais metais Mokslo skyrius organizuoja tikslingus kompetencijų plėtros seminarus Vilniaus kolegijos bendruomenei, ypač Fakultetų socialinės atsakomybės ir darnios plėtros darbo grupėms, siekiant plėtoti jų kompetencijas, kurios būtinos tolesnei veiklai (šie mokymai ir darnios plėtros kompetencijų ugdymas buvo aptarti šios ataskaitos skyriuje „Vilniaus kolegijos socia-

linės atsakomybės ir darnios plėtros stebėsena, analizė ir veiklos tobulinimas“). Tačiau Fakultetai taip pat yra aktyvūs lyderiai šioje srityje, organizuoja kompetencijos tobulinimo seminarus ir viešas paskaitas šia tematika.

Taigi švietimo funkcija yra ne tik skatinti diskusiją ir žinių sklaidą apie darnos palaikymą, bet ir apimti socialinės atsakomybės bei darnios plėtros koncepcijos evoliuciją nuo vizijos iki praktinio taikymo lokaliai tinkamomis formomis. Todėl savo veikloje ir iniciatyvose Vilniaus kolegija siekia šviesti tiek savo bendruomenę, tiek Lietuvos visuomenę socialinės atsakomybės ir darnios plėtros klausimais. Šiandien Vilniaus kolegijoje yra aktyviai skaitomos viešos paskaitos visuomenei, vykdomos kitos švietimo iniciatyvos, kurių pagalba yra edukuojama Lietuvos visuomenė socialinės atsakomybės ir darnios plėtros temomis. Daugiau informacijos apie kiekvieno Fakulteto švietimo iniciatyvas yra pateikta toliau einančiose tematinėse rubrikose.

VEIKLOS GAIRĖS

- **Stiprinti** Vilniaus kolegijos įvaizdį kaip socialiai atsakingos ir darnios organizacijos, kurioje švietimas – pagrindinis instrumentas daryti ženklių poveikį visuomenei ir tobulėti link darnios šalies kūrimo.
- **Populiarinti** socialinės atsakomybės ir darnios plėtros tematiką ir svarbą tarp Vilniaus kolegijos bendruomenės narių, jos socialinių partnerių ir plačiojoje visuomenėje.
- **Skleisti** socialinės atsakomybės ir darnios plėtros nuostatus visuomenėje per atvirai prieinamas viešas paskaitas ir seminarus.
- **Organizuoti** viešus renginius, mokslines konferencijas, forumus, apskrito stalo diskusijas, skirtas socialinės atsakomybės ir darnios plėtros idėjų sklaidai.
- **Organizuoti** kompetencijų tobulinimo mokymus, susijusius su darnia plėtra ir socialine atsakomybe.
- **Skatinti** strateginę socialinę partnerystę su asociacijomis, NVO, verslo įmonėmis, viešojo sektoriaus organizacijomis, kurioms aktualus švietimas (paskaitos, pranešimai, mokymai ir kt.) socialinės atsakomybės ir darnios plėtros tematika.
- **Plėtoti** Vilniaus kolegijos bendruomenės savanorystės iniciatyvas per visuomenės švietimą aktualiomis temomis.
- **Diegti** nuotolinio švietimo inovacijas, kurios pritrauktų ir sudomintų kuo daugiau visuomenės narių.
- **Sudaryti** kuo daugiau galimybių šviesti Lietuvos visuomenę darnios plėtros ir socialinės atsakomybės tematika per žiniasklaidos kanalus, socialinėje medijoje ir visuomeniniuose renginiuose ir iniciatyvose.
- **Pritraukti** moksleivius, kaip būsimus studentus, domėtis socialinės atsakomybės ir darnios plėtros temomis, organizuojant mokinių vizitus į Vilniaus kolegiją ar rengiant studijas populiariančius seminarus mokyklose.

KEIČIAMĖS
ir KEIČIAME
DARNIAI!

5

Į socialinę atsakomybę ir darnias inovacijas orientuotos studijos, TMTEP ir pro- fesionaliojo meno veikla

Į socialinę atsakomybę ir darnią plėtrą orientuotas aukštasis mokslas yra sutelktas į aukštojo mokslo kokybės tobulinimą darnaus vystymosi kontekste, siūlant naujas, šių dienų aktualijas atspindinčias studijų programas ir kompetencijų tobulinimo galimybes bei stebint ir koreguojant esamas studijų programas. Į socialinę atsakomybę ir darnią plėtrą orientuotas aukštasis mokslas apima šias esmines veiklas:

- aktualių, paklausių studijų programų kūrimo skatinimas, atliekant studijų programų konkurencingumo ir paklausos analizę tiek Lietuvoje, tiek užsienyje, ypatingai atsižvelgiant į darnaus vystymosi ir socialinės atsakomybės plėtros prioritetus;

- vykdomų studijų programų stebėseną, įvertinant studijų programų patrauklumą ir atitikimą socialinės atsakomybės ir darnios plėtros prioritetams;
- vykdomų studijų programų tobulinimas, atsižvelgiant ir koreguojant studijų programų turinį pagal kintančias aplinkos sąlygas, naujai atsirandančias darnios plėtros, socialinės atsakomybės ir aplinkos valdymo problemas, pasaulines tendencijas bei tokių programų realų patrauklumo įvertinimą tarp būsimų studentų;
- informacijos apie darbo rinką stebėseną, siekiant stebėti darbo rinkos poreikius ir darbdavių prioritetus, renkant informaciją apie darbdavių keliamus darbuotojams reikalavimus, kurie susiję su darnios plėtros, socialinės atsakomybės ir aplinkos valdymo kompetencijomis;
- švietimo informacinės medžiagos ir mokslinių tyrimų populiarinimo, orientuoto į socialinę atsakomybę ir darnią plėtrą, rengimas, užtikrinant jos sklaidą nacionaliniu, regioniniu ir vietos lygmeniu.

Nuo 2019 m. Vilniaus kolegijos Mokslo skyrius pristatė visų Fakultetų dekanams socialinės atsakomybės ir darnios plėtros gaires, tarp kurių buvo ypač akcentuotas darnios plėtros ir socialinės atsakomybės principų integravimas į visas studijų programas ir dalykus. Šių gairių pagrindu šiuo metu Vilniaus kolegijoje didelis dėmesys yra skiriamas studijų programoms tobulinti darnios plėtros ir socialinės atsakomybės kontekste. Šioje 2021 m. ataskaitoje yra pateikiamos nuoseklios rekomendacijos, kaip tobulinti studijų programas ir mokslinę veiklą.

Vilniaus kolegijos Verslo vadybos studijų programose yra įgyvendinamas studijų modulis „Darni plėtra“, kuriame ugdomos studentų darnaus vystymosi kompetencijos, studentai atlieka grupines užduotis ir rengia projektinius darbus, kuriuose integruotos darnios plėtros nuostatos. Taip pat visose Fakulteto studijų programose akcentuojama atsakomybė, etiškas elgesys, išteklių taupymas, pabrėžiama komunikacijos svarba, keičiant žmonių nusistovėjusias nuosta-

tas dėl socialiai atsakingos elgsenos, studentai orientuojami į darnios organizacijos (verslo) veiklos užtikrinimą. Darnaus vystymosi temos yra įtrauktos į studijų dalykų aprašus, siekiant įgyvendinti Lietuvos darnaus vystymosi prioritetus – efektyvesnis gamtos išteklių naudojimas ir atliekų tvarkymas, pavojaus žmonių sveikatai mažinimas, pasaulio klimato kaitos ir jos padarinių švelninimas, geresnė biologinės įvairovės apsauga, užimtumo didinimas, nedarbo, skurdo ir socialinės atskirties mažinimas, švietimo ir mokslo vaidmens didinimas, Lietuvos kultūrinio savitumo išsaugojimas. Į studijų programas ir dėstomus dalykus integruojamos atskiros temos, nukreiptos į šių prioritetinių sričių aptarimą. Studijų programose siekiama socialinio atsakigumo kompetencijų bei tokių studijų rezultatų, kaip „organizuoti ir vykdyti prevencinę veiklą“, „demonstruoti socialinę partnerystę“, „demonstruoti socialinį atsakingumą“, „mokyti pacientus/klientus sveikatai palankios gyvensenos ir tapti atsakingais už savo sveikatą“. Siekiant ugdyti darnaus vystymosi kompetencijas, taikomi tokie studijų metodai, kaip paskaita / įtraukianti paskaita, atvejo analizė, darbas poromis, demonstravimas, dokumentų analizė, informacijos paieška, minčių lietus, praktinių įgūdžių demonstravimas, stebėjimas, vaidmenų žaidimai, testavimas, darbas su pacientu / klientu, procedūrų atlikimas, atvejo analizė, problemos sprendimas ir kt. Studijų rezultatams vertinti naudojami tokie metodai, kaip atvejo analizė, individualios užduotys, praktinių įgūdžių demonstravimas, situacijų modeliavimas/analizė, egzaminas, praktikos projektas/ vykdymas/ ataskaita.

2021 m. Vilniaus kolegijoje buvo vykdoma aktyvi mokslinė veikla socialinės atsakomybės ir darnios plėtros tematika, kuri yra plačiau aptariama žemiau pateiktose rubrikose pagal skirtingas temas. Daug dėmesio mokslinėje veikloje susilaukė ir COVID-19 pandemijos aktualumas. COVID-19 ne tik sutrikdė kasdienį žmonių gyvenimą, bet taip pat atskleidė socialinės atsakomybės ir darnių inovacijų svarbą. Lietuvą užklupusi COVID-19 pandemija leido suprasti, koks svarbus yra visuomeniškumas, pilietiškumas, savanorytė, kūrybiškumas ir drąsa. Aktualizuojant COVID-19 padarinius ir galimus sprendimo būdus,

2021 m. balandžio 15 d. Vilniaus kolegijoje įvyko tarptautinis nuotolinis mokslo ir verslo Forumas anglų kalba „Responding to COVID-19 with Innovation and Assessing Opportunities for Transformation“ (Inovacijų ir transformacijos galimybių įvertinimas COVID-19 pandemijos akivaizdoje), kuriame buvo iškeltas esminis klausimas, kaip galėtume valdyti COVID-19 pandemijos sukeltus padarinius ir iššūkius, pritaikant naujas inovacijas, ir kokios būtų galimybės visuomenei, organizacijoms ir ekonomikai tinkamai adaptuotis ir transformuotis. Kai COVID-19 pandemijos padariniai socialinėms ir ekonominėms struktūroms vis labiau ryškėja, organizacijos iš naujo permąsto, perstrateguoja ir perkonfigūruoja savo veiklos metodus ir net strateginius aspektus ateičiai. Organizuodamas šį Forumą, Vilniaus kolegijos Verslo vadybos fakultetas siekė aktyviai prisijungti prie šios aktualios diskusijos inicijavimo visuomenėje. Tarptautiniame Forume dalyvavo

daug Lietuvos ir užsienio pranešėjų, tarp kurių buvo tiek mokslo, tiek verslo įmonių ir verslo asociacijų atstovų. Kiekvienas pristatė savo įžvalgas, kokios permainos ir inovatyvūs sprendimai laukia visuomenės ateityje ir kaip modeliuojamas ateities scenarijus. Forumą moderavo lektoriai Giedrė Brazdauskaitė, Muhammad Sohail ir Andrius Valickas. Pirmojoje Forumo dalyje daug dėmesio buvo skiriama skaitmeninei transformacijai ir nuotolio inovacijoms. Pranešimus skaitė pranešėjas Can Burak Nalbantoğlu (Istanbul Ayvansaray universitetas, Turkija) apie Covid-19 poveikį skaitmeninei transformacijai, pranešėjas Era Eddy Bruno Esien (Čarlzo universitetas, Čekijos Respublika) apie teledarbą ir nuotolinio verslo galimybes, pranešėja Cathrin Ruppe (Miunsterio verslo mokykla, Vokietija) apie skaitmeninių studijų poveikį ir jo etinius aspektus, pranešėja Jessica Lichy (IDRAC Verslo mokykla, Prancūzija) apie virtualaus dėstymo iššūkius, pranešėja Martyna Gaidelė (GO-ERP, rinkodaros vadovė, Lietuva) apie pokovidinę nuotolinę ir inovatyvią dar-

bo vietą, pranešėjas Valdas Dambrava (Vilniaus kolegija) apie reputacijos pavojus, susijusius su Covid-19. Antrojoje Forumo dalyje daug dėmesio buvo skiriama skirtingiems verslo sektoriams ir jų veiklos iššūkiams Covid-19 pandemijos metu. Pranešimus skaitė Asta Gerdauskaitė (ICA Gruppen Group Sourcing, Švedija) apie Covid-19 sukeltas naujas tendencijas prekyboje ir kokios inovacijos laukia prekybos vietose ateityje, Miglė Eleonora Černikovaitė (Vilniaus kolegija) apie rinkodaros ir reklamos industrijos pokyčius Lietuvoje po pirmosios ir antrosios Covid-19 bangos, Miha Bratec (Primorska universitetas, Slovėnija) apie naujas Covid-19 sukeltas turizmo tendencijas ir inovacijas, Agnė Vaitkuvienė (Lietuvos kaimo turizmo asociacija, prezidentė) apie pokyčius vietos turizmo verslumui Lietuvoje, Petras Staselis (Lietuvos konferencijų ir renginių asociacija, tarybos narys) apie Covid-19 poveikį susitikimų industrijai. Forumą užbaigė Andriaus Valicko (Vilniaus kolegija) pranešimas apie pandemiją kaip kompleksiško fenomeną įvertinant, koks atsakas yra adekvatus.

Mokslinėje veikloje taip pat aktyviai dalyvavo ir studentai. 2021 m. gruodžio 9 d. Verslo vadybos fakulteto Studentų mokslinė draugija ir Mokslo dirbtuvės sukvietė Lietuvos ir užsienio aukštųjų mokyklų studentus ir 10–12 klasių mokinius bei jų mokslinius vadovus dalyvauti jubiliejinėje Verslo vadybos fakulteto ištakų 75-mečiui skirtoje 10-ojoje tarptautinėje konferencijoje „Jaunimas besikeičiančioje visuomenėje“, kurios tikslas – skatinti dėstytojų ir studentų bendradarbiavimą atliekant aktualius mokslinius tyrimus ir ugdamant jaunimo mokslines kompetencijas. 2021 m. spalio 14 d. Agrotechnologijų fakulteto Veterinarijos studijų programos studentai dalyvavo konferencijoje „Pieno ūkio efektyvumo didinimas mažinant šiltnamio dujas pieninėje galvijininkystėje“. Studentai klausėsi pranešimų: „Sveikatingumo indeksų svarba pieninėje galvijininkystėje“, „Mastitai – mitai ir tikrovė“, „Pieno ūkis – pelningas verslas. Kam tai mistika, kam tikrovė“, „Klimato kaitos pokyčiai ir jų įtaka ūkiui“, „Vienintelė paukščių ir graužikų

atbaidanti šienainio plėvelė, sertifikuota ir draugiška aplinkai“. Renginį koordinavo, vertė bei pranešimą „Genominio tyrimo nauda ūkio efektyvumui“ skaitė Veterinarijos katedros docentas dr. E. Gedgaudas. Lektorius, veterinarijos klinikos gydytojas Tomas Karalis pasakojo konferencijos dalyviams apie mikotoksinų poveikį pašarams, gyvūno sveikatai, produktyvumui.

Tarptautiškumas – taip pat itin svarbus darnios plėtros veiksnys. 2021 m. kovo 1–5 d. Vilniaus kolegijoje vyko Tarptautinės savaitės (*International Week*) renginiai. Tarptautinė savaitė – tai ilgametė iniciatyva, jau tapusi tradicija, pritraukianti vis daugiau užsienio dėstytojų, kurie nori dalintis žiniomis ir įžvalgomis su Vilniaus kolegijos studentais ir apsikeisti patirtimi su dėstytojais bei administracijos darbuotojais. Dėl pasaulinės COVID-19 pandemijos pirmą kartą institucijos istorijoje Tarptautinė dėstytojų savaitė vyko nuotoliniu būdu, internetinėje erdvėje. Nepaisant pakitusio renginio formato, renginys subūrė akademinio personalo atstovus iš beveik dvidešimties pasaulio šalių, suteikdamas progą stiprinti tarpinstitucinį bendradarbiavimą ir papildyti Vilniaus kolegijos studentų studijas tarptautiškumo elementais. Kitas svarbus tarptautiškumui renginys – Tarptautinė Erasmus+ personalo mokymų savaitė, kuri vyko 2021 m. gruodžio 13–17 d. ir kurioje dalyvavo 26 dalyviai iš 11 šalių ir 18 aukštojo mokslo institucijų. Tarptautinės personalo mokymų savaitės dalyviai mokėsi pagal „Kūrybinės aikštelės“ (angl. *Creative Platform*) metodiką, unikalią individualų ir komandinį kūrybiškumą stiprinančią Danijos Olborgo universiteto mokslininkų sukurtą metodiką. Dalyviai taip pat lankėsi verslo įmonėje bei VK fakultetuose, kur aptarė bendradarbiavimo galimybes studentų ir personalo mainų, kompetencijų ugdymo, mokslinės ir projektinės veiklos srityse. Neatsiejama mokymų programos dalis buvo kultūrinis šalies pažinimas, kurio metu dalyviai pamatė Vilniaus senamiestį, su „VIKO Flora“ vadovu T. Čižoku iš ekologiškų medžiagų gamino kalėdines dekoracijas bei dalyvavo Vilniaus kolegijos šokių ir dainų ansamblio „Voruta“ koncerte.

VEIKLOS GAIRĖS

- **Plėtoti** socialinės atsakomybės ir darnios plėtros tematiką studijų programose užtikrinant, kad kiekvienas studijų dalykas vienu ar kitu aspektu atlieptų šią temą.
- **Kiekvienais metais atnaujinti** studijų programas siekiant, kad būtų atsispindėtos inovacijos ir nauji moksliniai pasiekimai, ypač sąsajose su darnia plėtra.
- **Skatinti** socialinę partnerystę su socialiai atsakingomis organizacijomis ir verslo atstovais, kurie aktyviai prisidėtų prie studijų turinio tobulinimo.
- **Diegti** darnias inovacijas studijų srityje, kurios padėtų didinti studijų patrauklumą ir prieinamumą.
- **Skatinti** studento asmeninę socialinę atsakomybę, suteikiant galimybes saviraiškai ir savanorystei.
- **Skatinti** studijų ir mokslo tarptautiškumą, patirties mainus ir tarpkultūrinių kompetencijų plėtrą.
- **Skatinti** studentų kūrybiškumą, inovatyvumą, stiprinant studentų gebėjimą susikurti darbo vietą, plėtoti verslą ir stiprinti šalies ekonomiką.
- **Skatinti** Vilniaus kolegijos taikomuosius mokslinius tyrimus, eksperimentinę plėtrą ir projektus darnios plėtros ir socialinės atsakomybės temomis.
- **Pritraukti** moksleivius domėtis studijomis: organizuoti mokinių vizitus į Vilniaus kolegiją ar rengti studijas populiariaujančius seminarus mokyklose. Esant galimybei, sudominti juos socialinės atsakomybės ir darnios plėtros temomis.

Socialinė partnerystė

Glaudūs ryšiai su socialiniais partneriais ir socialinis dialogas padeda užtikrinti aukštojo mokslo ir verslo / nevyriausybinių organizacijų (NVO) / viešojo sektoriaus bendradarbiavimą ir yra vienas esminių tiek darnios plėtros, tiek socialinės atsakomybės pamatų, todėl socialinei partnerystei Vilniaus kolegija teikia išskirtinį dėmesį ir prioritetą. Šiuo metu VK aktyviai bendradarbiauja su socialiniais partneriais (darbdaviais, NVO, viešojo sektoriaus organizacijomis), siekdama gerinti šiuos procesus:

- socialinių partnerių įtraukimas į studijų programų tobulinimo ir/ar studijų programų rengimo komitetų veiklą, atliekant studijų programų SSGG analizes, tariantis dėl galimų atnaujinimų, tendencijų rinkoje, naujų iššūkių ir galimybių;
- socialinių partnerių įtraukimas į studentų praktikų organizavimą ir galimybių dėstytojų stažuotėms sudarymas;
- socialinių partnerių (specialistų) įtraukimas į baigiamųjų darbų recenzavimo, baigiamųjų darbų gynimo komisijų darbą, kviestinių lektorių veiklas, vadovavimą profesinės veiklos praktikoms įmonėse ar organizacijose;
- socialinių partnerių įtraukimas į bendrus projektus, apskrito stalo diskusijas, seminarus, taikomąją mokslinę veiklą ir tyrimus;

KEIČIAMĖS
ir KEIČIAME
DARNIAI!

- bendradarbiavimas su Lietuvos ir užsienio ekspertais bei organizacijomis, kurios plėtoja darnaus vystymosi ir socialinės atsakomybės idėjas, įgyvendinti bendrus projektus ir dalintis gerąja patirtimi.

Vadovaujantis Akademinės tarybos 2021 m. gruodžio 8 d. posėdžio nutarimu, Vilniaus kolegijoje buvo patvirtinta Strateginės partnerystės 2021–2025 m. programa, kuri numato strateginės partnerystės tikslą, kryptis, rezultatų įgyvendinimą ir koordinavimą, siekiant pagerinti teikiamų paslaugų kokybę bei poveikį regionui. Strateginė partnerystė – abipusiai naudingas bendradarbiavimas, padedantis įgyvendinti organizacijos viziją ir strateginius tikslus ar kitaip (intelektualiai, finansiškai ar kt. resursais) prisidedantis prie organizacijos tikslų formulavimo ir įgyvendinimo bei problemų, kylančių dėl įvairių grėsmių, sprendimo.

Vilniaus kolegijoje yra puikių socialinių iniciatyvų, orientuotų į partnerystės su veiklos pasauliu stiprinimą. Elektronikos ir informatikos fakultete vyksta Partnerystės diena, kurios metu pranešimus skaito bei studentus karjeros klausimais konsultuoja Fakulteto socialiniai partneriai. Pranešimų metu studentai išgirsta naujausią informaciją apie padėtį IT bei elektronikos / kompiuterių inžinerijos darbo rinkoje. Partnerystės dienų metu studentai susiranda potencialias profesinės veiklos ar baigiamosios praktikos vietas, susipažįsta su potencialiais praktikų vadovais bei būsimų galimų darbdavių atstovais. Partnerystės dienos suteikia darbdaviams unikalią galimybę betarpiškai bendrauti su studentais, pritraukti būsimus perspektyvius darbuotojus. 2020 m. kovo 18 d. vykusioje Partnerystės dienos metu „Danske Bank“ vyr. programinės įrangos inžinierius Povilas Žvirblys savo pranešime pabrėžė IT svarbą naujos pramonės revoliucijos sąlygomis. Pasak pranešėjo, skaitmeninimas, procesų optimizacija bei automatizavimas įgauna pagreitį, o nauji technologiniai atradimai tik dar labiau plečia IT pritaikymo galimybes visose mūsų gyvenimo srityse, todėl IT profesionalų paklausa nuolat tik auga. Julius Švagždis (Teltonika IoT Group atstovas) prista-

tė studentams daiktų interneto galimybes, nes kasdieniame gyvenime vis plačiau naudojamės elektroninių įrenginių sistemomis, kurios vadinamos daiktų internetu (*Internet of Things*). UAB „CV-Online LT“ marketingo vadovė Rita Karavaitienė pranešime teigė, jog penktadalis visų darbo pasiūlymų skirta IT ir elektronikos specialistams. Pasak pranešėjos, Lietuvoje savo veiklą plečia ar kuriasi naujos IT, elektronikos srities įmonės, tikėtina, kad darbuotojų poreikis ateityje dar augs, dėl to turi potencialo augti ir šių sričių specialistų atlyginimai. Rita Karavaitienė atkreipė dėmesį į tai, jog per praėjusius metus IT ir elektronikos srities specialistų atlyginimai vidutiniškai augo 14%, o šių sričių įmonių teikiamuose darbo pasiūlymuose nurodomi atlyginimai yra vieni didžiausių rinkoje.

Galime didžiuotis, kad Vilniaus kolegija turi tokių partnerystės pavyzdžių, kurie užtikrina ilgalaikę, efektyvią, kryptingą partnerystės veiklą ir daro ženklų poveikį šalies ekonomikai. Lietuvos Respublikos Žemės ūkio ministerijos Kaimo verslo ir rinkų plėtros agentūra Vilniaus kolegijos Agrotechnologijų fakultetui suteikė akreditaciją, leisiančią žemės ūkio bendrovėms ir pavieniams ūkininkams teikti konsultacijas apie ekologinę augalininkystę ir gyvulininkystę. Tokia partnerystė suteikia sąlygas daryti ženklų poveikį regionui ir ūkio plėtrai.

Aktyvūs ir į darnią plėtrą orientuoti socialiniai partneriai – stiprios socialinės partnerystės pagrindas. Agroverslo technologijų studijų programos studentai ir dėstytojai tęsia bendradarbiavimą su ilgamečiu partneriu „Agrifood Lithuania DIH“. 2021 m. rugsėjo mėnesį agroverslo technologijų studijų programos dėstytojai ir studentai dalyvavo Agrifood Lithuania DIH organizuotose keturiuose internetiniuose seminaruose: „Žaliasis kursas: skaitmeninės inovacijos Lietuvos žemės ūkyje“, „Ūkininkavimas skaitmeninėje eroje: kam šiuo metu esame pasirengę?“, „Žemės ūkio perspektyvos 2021–2027 m.“ ir „Lietuva po COVID-19: robotikos svarba žemės ūkio sektoriuje“. Seminarų metu buvo aptariamos Žaliojo kurso perspektyvos Lietuvoje, diskutuojama apie perspektyvius ir pažangius sprendimus ūkiuose. Rugsėjo mėnesį taip pat vyko Agrifood Lithuania DIH partnerių susitiki-

mas – apskritojo stalo diskusija apie agromaisto sektoriaus iššūkius Lietuvoje ir galimybes juos išspręsti. Diskusijoje dalyvavo ir Agrotechnolo-

gijų fakulteto prodekanė Ramunė Vanagaitė bei Kraštotvarkos ir agroverslo technologijų katedros vedėja dr. Gražina Palaitytė.

VEIKLOS GAIRĖS

- **Siekti** efektyviai įgyvendinti 2021 m. gruodžio 8 d. Vilniaus kolegijos Strateginės partnerystės 2021–2025 m. programą.
- **Skatinti** socialinę partnerystę su organizacijomis, kurioms aktuali socialinės atsakomybės ir darnios plėtros tematika bendriems projektams, iniciatyvoms ir savanoriškomis veikloms.
- **Plėtoti** ryšius su asociacijomis, NVO, viešojo sektoriaus organizacijomis, kitomis Lietuvos ir užsienio švietimo organizacijomis, kurioms aktuali socialinė atsakomybė ar yra poreikis švietimui ar tyrimams darnios plėtros temomis.
- **Skatinti** partnerystę su organizacijomis, kurias galėtų sudominti į socialinę atsakomybę ir darnią plėtrą orientuoti užsakovieji moksliniai tyrimai.

KEIČIAMĖS
ir KEIČIAME
DARNIAI!

Mokymosi visą gyvenimą skatinimas

VK didžiuojasi sudarydama sąlygas mokytis visą gyvenimą. Tai yra visuomenės darnaus vystymosi pagrindas. Tik sistemingas ir nuolatinis švietimas ir žinių atnaujinimas suteikia žmogui galimybes prisitaikyti prie besikeičiančios aplinkos, naujų globalizacijos iššūkių, naujų technologijų ir inovacijų. Šiandien kaip niekada yra aktualu gebėti ne tik atnaujinti ir tobulinti kompetencijas, bet ir turėti drąsos keisti profesiją, jeigu yra toks poreikis. Sąlygų nuolat mokytis sudarymas yra esminis šios dienos aukštojo mokslo institucijos vaidmuo, gebant šiame procese taikyti lankstumo, prieinamumo ir skaitmeninio inovatyvumo principus. Visuomenė turi laipsniškai įsisąmoninti ir prisitaikyti prie poreikio nuolat tobulinti žinias. Mokymasis visą gyvenimą tampa kaip naujas gyvenimo būdas, leidžiantis kiekvienam asmeniui išlikti paklausiam darbo rinkoje ir užtikrinti savo gerovę.

Mokymosi visą gyvenimą iniciatyvos darnai atsispindi savanoriškose iniciatyvose prisidėti prie visuomenės poreikių ir lūkesčių. 2021 m. lapkričio 16 d. Medardo Čoboto trečiojo amžiaus universitete įvyko šio universiteto klausytojų ir Vilniaus kolegijos Sveikatos priežiūros fakulteto studentų susitikimas. Medardo Čoboto trečiojo amžiaus universitetas – tai savanoriška visuomeninė organizacija,

KEIČIAMĖS
ir KEIČIAME
DARNIAI!

neformaliojo suaugusiųjų švietimo institucija, savo veikla užtikrinanti vyresnio amžiaus žmonių integraciją į visuomenę. Ji prisideda prie išsilavinusios, mokslui, inovacijoms bei kultūros vertybėms imlios asmenybės ir visuomenės ugdymo, šalies dvasinio ir materialiojo klestėjimo sąlygų kūrimo. Susitikimo metu Sveikatos priežiūros fakulteto lektorė Olia Sabonienė įžangine kalba pasveikino klausytojus ir supažindino su genetinių veiksnių reikšme ligų vystymuisi. Studijų programos „Dietetika“ studentė Judita Milkevičiūtė perskaitė pranešimą apie paveldimą neurodegeneracinę Huntingtono ligą (angl. Huntington disease), jos epidemiologiją, genotipo ir fenotipo pokyčius, gydymo ir prevencijos galimybes. Ksenija Gulbickaja, studijų programos „Dietetika“ studentė, perskaitė pranešimą apie neurodegeneracinę Alzheimerio ligą ir klausytojams parengė tinkamo maitinimosi atmintines. Studijų programos „Biomedicininė diagnostika“ studentės Anastasija Gončarova ir Kotryna Jonušaitė parengė pranešimą tema „*Maisto priedai ir jų įtaka sveikatai*“.

Mokymasis visą gyvenimą yra neatsiejamas nuo studijų prieinamumo nuotoliniu būdu. Kokybiškas, inovatyvus, lankstus, dažnai nuotoliu prieinamas švietimas yra esminė efektyvaus mo-

kymosi visą gyvenimą sąlyga. Šiuo metu Vilniaus kolegijoje yra aktyviai įgyvendinamos nuotolinės studijos, kurios suteikia galimybę studijuoti išvykusiems, neįgaliems, ar asmenims, kurie turi didelį užimtumą dienos metu ar neturi kitų galimybių studijuoti. Vilniaus kolegija taip pat aktyviai siūlo Lietuvos visuomenei ir organizacijoms tiek išorinius, tiek vidinius kompetencijų tobulinimo kursus, siekiant padėti atnaujinti reikiamas žinias ir įgūdžius. Lietuvos pažangos strategijoje „Lietuva 2030“ mokymasis visą gyvenimą yra minimas kaip vienas pagrindinių veiksnių, užtikrinančių Lietuvos visuomenės pasirengimą pasaulio kaitai bei įgalinančių sumanios visuomenės kūrimą, todėl šiame darnios plėtros kontekste Vilniaus kolegija siekia padėti visuomenei pritaikyti prie strateginio poreikio nuolat tobulinti žinias, nes gebėjimas nuolat mokytis ir tobulintis yra svarbiausia vertybė ir prioritetas Lietuvos ateičiai.

Kokybiškos nuotolinės studijos ir socialiai atsakingas e-švietimas – prioritentinė ir itin socialiai atsakinga kryptis. Šiandien įvairios e-platformos suteikia įvairias galimybes permąstyti kaip galima efektyviau, darniau ir net socialiai atsakin-

giau įgyvendinti savo veiklas. Nuotolinių studijų galimybė ir ypač jų gera kokybė atveria duris platesniam studijų prieinamumui tiems studentams ar mokymų dalyviams, kurie neturi galimybių (ekonominių, fizinių ar pan.) dalyvauti paskaito-

se fiziškai. Kokybiškos ir prieinamos nuotolinės studijos gali tapti itin efektyviu socialinės atskirties mažinimo instrumentu. Tai atveria naujas erdves ir potencialą socialinės atsakomybės aspektu.

VEIKLOS GAIRĖS

- **Užtikrinti** efektyvias, kokybiškas, inovatyvias, prieinamas, lanksčias mokymosi visą gyvenimą galimybes Vilniaus kolegijoje.
- **Rengti** kokybišką mokymo turinį, pritaikytą prie nuotolinio mokymosi konteksto.
- **Diegti** darnias edukacines inovacijas, kurios plečia mokymosi visą gyvenimą galimybes.
- **Teikti** efektyvią paramą specialiujų ugdymosi poreikių turintiems besimokantiems asmenims.
- **Lengvinti** prieigą prie skaitmeninio turinio bibliotekose ir galimai pereiti prie e-bibliotekos koncepcijos.
- **Skatinti** socialinę partnerystę su organizacijomis, kurioms aktualios mokymosi visą gyvenimą galimybės jų organizacijose, skatinant darbuotojų nuolatinę kompetencijų plėtrą.
- **Inicijuoti** taikomuosius mokslinius tyrimus, eksperimentinę veiklą ir projektus, kurių stiprios sąsajos su mokymosi visą gyvenimą galimybėmis.
- **Plėtoti** Vilniaus kolegijos bendruomenės savanorystės iniciatyvas skaityti viešas, nemokamai prieinamas paskaitas Lietuvos visuomenei, ypatingai akcentuojant pažeidžiamų socialinių grupių poreikius.
- **Bendradarbiauti** su organizacijomis, kurių veikla pagrįsta mokymosi visą gyvenimą poreikiu kaip trečiojo amžiaus universitetai, įvairūs švietimo ar kultūros centrai, asociacijos, NVO ir pan.
- **Sudaryti** kuo daugiau galimybių šviesti Lietuvos visuomenę apie mokymosi visą gyvenimą svarbą ir esamas galimybes.
- **Skatinti** moksleivius tęsti studijas po mokyklos baigimo, akcentuojant mokymosi visą gyvenimą svarbą.

KEIČIAMĖS
ir KEIČIAME
DARNIAI!

8

Informacinio raštingumo skatinimas

Informacinio raštingumo skatinimas – tai svarbi Lietuvos darnios plėtros kryptis, kurią vystant stiprinami visuomenės narių gebėjimus naudotis naujomis technologijomis, tokiu būdu padedant jiems prisitaikyti prie greitų technologinių pokyčių. Informacinis raštingumas labai svarbus ugdant kritinį mąstymą, gebėjimą mokytis visą gyvenimą, taip pat būtinas socializacijai ir aktyviam gyvenimui pilietinėje visuomenėje.

Informacinio raštingumo skatinimas spartina visuomenės vystymąsi, užtikrina mokymosi visą gyvenimą galimybes, didina jos narių socialinę įtrauktį tarp visų rasių, lyčių atstovų bei visose amžiaus grupėse. Ši kryptis tiesiogiai dera su Vilniaus kolegijos 2021 – 2025 m. Strategijos įgyvendinimo veiksmų plano 1-o strateginio tikslo „Vykdėti Lietuvos ir tarptautinės darbo rinkos poreikius atitinkančias profesinio aukštojo mokslo studijas ir mokymą(-si) visą gyvenimą“ 1.6 uždavinio „Tobulinti į studentą orientuotą studijų procesą“ 1.6.1. priemonę „Plėsti mokymosi visą gyvenimą paslaugų teikimą“

COVID-19 pandemija itin paveikė švietimo ir mokymo sistemas. Naudojant e-technologijas švietimas pasaulyje ir Lietuvoje tapo pasiekiamas visiems, kadangi nuotolinės elektroninės mokymosi platformos suteikė galimybę tęsti mokymąsi. Vilniaus kolegija gana sėkmingai prisitaikė prie COVID-19 pandemijos iššūkio aukšta-

jai mokyklai. Visiems teko greitai persiorientuoti ir perkelti savo paskaitas, mokymus bei renginius į elektroninę erdvę. Karantinas paskatino tiek dėstytojus, tiek studentus atrasti naujų mokymo ir mokymosi būdų, įvaldyti naujas elektronines mokymo(si) programas per Teams ir Moodle sistemas, panaudoti e-inovacijas mokymo(si) procese ir dažniau pagalvoti mokymosi visą gyvenimą galimybes (įskaitant studijas) nuotoliniu būdu.

Šiame procese Vilniaus kolegijos bendruomenė atrado vis platesnes Microsoft Teams platformos galimybes, kuriomis naudojasi Vilniaus kolegijos darbuotojai, dėstytojai ir studentai. Ši platforma leido sėkmingai organizuoti įvairius nuotolinius susitikimus, mokymus, renginius ir konferencijas. Studentams taip pat buvo rekomenduojama sukurti savo grupės komandas, kuriose galėtų bendrauti ir bendradarbiauti tarpusavyje, dalintis reikiama studijų informacija, talpinti failus. Dėstytojams buvo rekomenduojama sukurti ir įtraukti studentus į dėstomo kurso komandas,

kuriose galėtų skelbti aktualią informaciją, bendrauti su studentais, dalytis reikiama medžiaga, vesti paskaitas nuotoliniu būdu, taip pat įrašinėti paskaitas.

Elektronikos ir informatikos fakultetas, vykdydamas studijas bei teikdamas neformalųjį švietimą, ugdo visuomenės narių gebėjimą identifikuoti, gauti, vertinti, atrinkti ir etiškai bei atsakingai naudoti reikalingą informaciją iš įvairių informacijos šaltinių. Tai įgalina žmones pasiekti asmeninių, socialinių, darbo ir švietimo tikslų. Tai viena iš pagrindinių žmogaus teisių skaitmeniniame pasaulyje. Informacinio raštingumo ugdymas padeda visuomenės nariams apsaugoti privatumą viešojoje erdvėje, taip pat stiprina visuomenės gebėjimus išmaniai ir kūrybiškai naudotis naujomis skaitmeninėmis technologijomis. Tuo pačiu tai skatina visuomenės kūrybiškumą, kadangi vysto visuomenės narių įgūdžius kurti naują turinį efektyviai naudojantis vaizdais, garsais bei teksta.

VEIKLOS GAIRĖS

- **Stiprinti** informacinį raštingumą Vilniaus kolegijos bendruomenėje ir Lietuvos visuomenėje.
- **Organizuoti** kompetencijų tobulinimo mokymus, viešas paskaitas, apskrito stalo diskusijas, mokslo renginius, susijusius su informacinio raštingumo plėtra.
- **Inicijuoti** taikomuosius mokslinius tyrimus, eksperimentinę veiklą ir projektus, orientuotus į informacinio raštingumo plėtrą.
- **Naudoti** efektyvias ir įtraukias grupinio bendradarbiavimo priemones.
- **Sistemiškai atnaujinti** ir tobulinti akademinio ir administracinio personalo kompetencijas nuotolinių darbo įgūdžių formavimo ir naujų e-platformų naudojimosi atžvilgiu, siūlyti konsultacijas ir profesinę paramą.
- **Sudaryti** kuo daugiau galimybių šviesti Lietuvos visuomenę informacinio raštingumo tematika ir ugdyti būtinus gebėjimus.

Išsilavinusios visuomenės plėtra: ateities studentų kartų įtraukimas ir motyvavimas

Dauguma Vilniaus kolegijos švietimo iniciatyvų yra orientuotos motyvuoti moksleivius siekti aukštojo mokslo, įgyti prasmingą ir paklausią profesiją ir jausti pasitenkinimą profesiniu pasirinkimu. Dėl šios priežasties Vilniaus kolegija siekia pritraukti kuo daugiau jaunimo į savo erdves ar organizuoja išvykstamąsias paskaitas į mokyklas.

Siekiant sudominti moksleivius – būsimus studentus – siūlomos darnios plėtros temos, skaitomos aktualios paskaitos ir kontaktiniu, ir virtualiu būdu pasitelkiant naujas nuotoline technologijas. 2021 m. kovo 18–23 d. Menų ir kūrybinių technologijų fakulteto docentė, edukacinių programų koordinatorė dr. Inga Kepalienė nuotoliniu būdu plėtojo diskusiją su Vilniaus Žvėryno gimnazijos 7 klasės mokiniais apie aplinkosaugos problemas,

KEIČIAMĖS
ir KEIČIAME
DARNIAI!

darnų vystymąsi ir socialinę atsakomybę. Balandžio 19 d. dr. Inga Kepalienė pravedė virtualią edukacinę kūrybinę pamoką Žvėryno gimnazijos mokiniams, kurios tikslas – supažindinti su antrinės žaliavos panaudojimo būdais, su prasmingo laisvalaikio planavimu ir jo organizavimu, su Vilniaus kolegijos projektais ir Lietuvos rekordais, su Europos atliekų mažinimo savaitės renginiais.

Vilniaus kolegijos atvirų durų ir karjeros renginyje „Studijos. Praktika. Karjera 2021“ dalyvavo visų fakultetų dėstytojai ir studentai. Elektronikos ir informatikos fakulteto Elektronikos ir kompiuterių inžinerijos katedros doc. dr. Eugenijus Mačerauskas moksleiviams pristatė paskaitą „Dirbtinis intelektas elektronikoje“. Kūrybinių dirbtuvių metu Programinės įrangos katedros lektorius Justinas Zailskas supažindino būsimus studentus su metodika, leidžiančia kurti žaidimus išmaniesiems įrenginiams. Drauge su Fakulteto socialiniu partneriu UAB „Teltonika“, moksleiviai sužinojo apie Bendrovės inicijuotą unikalią stipendijų programą pirmakursiams „Ateitis priklauso man!“. Informacinių sistemų katedros vedėja doc. dr. Irma Šileikienė, lekt. Asta Danilevičiūtė bei lekt. Jolanta Mačėnienė Lietuvos mokytojams vedė seminarą viena aktualiausių šių dienų temų „Kibernetinės erdvės pavojai“.

Balandžio 14–16 d. Agrotechnologijų fakultete vyko Atvirų durų dienos ir visiems norintiems Lietuvos mokyklų mokiniams buvo skaitomos nuotolinės paskaitos. Paskaitas skaitė 12 patyrusių fakulteto lektorių. Paskaitų temų spektras buvo labai įvairus ir skirtas chemija, biologija, veterinarija, maistu, kraštovaizdžio dizainu besidomintiems 8–12 klasių moksleiviams. Nuotolinės paskaitos sudomino mokinius. Jose dalyvavo daugiau kaip 1 800 mokinių iš visos Lietuvos mokyklų. Verslo vadybos fakultete taip pat vyko Atvirų durų dienos, kurių metu vyko virtuali paskaita „Reklama. Nuo meilės iki neapykantos“, ją skaitė Reklamos katedros lektorė L. Fedosejeva.

Vasario 22–26 dienomis Menų ir kūrybinių technologijų fakultetas sukviėtė moksleivius ir jų mokytojus iš įvairių Lietuvos miestų ir miestelių į *nuotolinių pamokų savaitę*. Per nuotolines pamokas mokiniai ir mokytojai turėjo galimybę ne tik praplėsti žinių bagažą, bet ir susipažinti su Vilniaus kolegijos Menų ir kūrybinių technologijų fakulteto studijų programomis, karjeros galimybėmis ir iššūkiais.

Vilniaus kolegijoje taip pat sulaukiame mokymų vizitų. Spalio 15 d. Vilniaus kolegijos Sveikatos priežiūros fakultete lankėsi Švenčionių Zigmo Žemaičio gimnazijos mokiniai. Pažintinės ekskursijos metu Partnerysčių ir praktinio mokymo skyriaus vedėja Gabrielė Turlinskienė mokinius supažindino su fakultete vykdomomis studijų programomis, parodė mokymosi aplinką, atsakė į mokinių klausimus. Tą pačią dieną jie lankėsi ir Elektronikos ir informatikos fakultete. Studijų skyriaus vedėja Dalė Neverbickaitė pristatė Fakultete vykdomas studijų programas, specializacijas ir praktikas, kurios ypač svarbios sėkmingai absolventų karjerai. Gimnazistai tyrinėjo laboratorijų inventorių, elektronikos komponentus bei techninę įrangą, kurią detalai pristatė Elektronikos laboratorijų vedėjas Tomas Kasperavičius. Fakulteto muziejuje laukė atradimas, dešimtokės be menkiausios klaidos įrašė raidinį pranešimą Morzės abėcėle. Mokiniais pageidaujant Elektronikos ir informatikos fakulteto komanda, bendradarbiaudama su Švenčionių Zigmo Žemaičio gimnazijos mokytoja Asta Abramovičiene, kuria turiningą programą, apimančią inžinerijos pasaulio įdomybes, ir organizuoja kūrybines robotikos dirbtuves.

Lapkričio 16 d. Vilniaus kolegijos Sveikatos priežiūros fakultete lankėsi Ukmergės Antano Smetonos gimnazijos moksleiviai. Sveikatos priežiūros fakulteto prodekanė dr. Jurgita Kazlauskienė ir Slaugos katedros vedėja Jurgita Stankūnienė moksleivius supažindino su fakultete vykdomomis studijų programomis, stojimo reikalavimais, parodė praktinio mokymo kabinetų ir studentų laisvalaikio erdves, atsakė į moksleivių klausimus.

Kartais Vilniaus kolegiją aplanko ir specializuoti jaunimo klubai, kurių veikla yra susijusi su konkrečiomis studijų programomis. 2021 m. lapkričio 4 d. Vilniaus kolegijos Sveikatos priežiūros fakultete lankėsi Jaunųjų medikų klubo moksleiviai kartu su klubo vadovu Algimantu Andrijausku. Jaunųjų medikų klubo nariai – tai Vilniaus 8–12 klasių aktyvūs, smalsūs, motyvuoti moksleiviai, besidomintys medicininės krypties studijomis. Viešėdami fakultete jie susipažino su visomis Vilniaus kolegijos Sveikatos priežiūros fakulteto studijų programomis, apžiūrėjo auditorijas, laboratorijas, patys dalyvavo praktikumuose, noriai

ir drąsiai atliko kai kurias medicinos procedūras, klausinėjo ir domėjosi mediko specialybės studijų ir praktikų ypatumais. Praktikumus vedė Slaugos katedros lektorės Jurgita Stankūnienė, Natalija Juškina, Snežana Budrikienė. Moksleiviai džiaugėsi vieną dieną pabuvę studentais, naujais potyriais ir kvietimu pasirinkti mediko profesiją – studijuoti Sveikatos priežiūros fakultete.

2021 m. spalio 28 d. būrys smalsių Erudito licėjaus dešimtokų Elektronikos ir informatikos fakulteto laboratorijose konstravo robotukus. Jiems padėjo Elektronikos laboratorijų vedėjas Tomas Kasperavičius. Prisiminę įvairius fizikos dėsnius ir formules, dešimtokai pasinėrė į įdomų elektronikos pasaulį. Studijų skyriaus vedėja Dalė Neverbickaitė pristatė Fakultete vykdomas studijų programas. Šis mokinių vizitas buvo organizuotas Erudito licėjaus procesų ir infrastruktūros vadovės Onos Sabalienės iniciatyva siekiant, kad robotikos dirbtuvių veikla įkvėps dešimtokus dar labiau domėtis elektronika ir kompiuterių inžinerija.

Vilniaus kolegija kasmet dalyvauja nacionaliniame mokslo festivalyje „Erdvėlaivis Žemė“ Nacionalinis mokslo festivalis „Erdvėlaivis Žemė“ – kasmetis renginys, nuo 2004 m. rengiamas Vilniuje ir Kaune, jau tapo didžiausiu mokslo populiarinimo renginiu Lietuvoje. Pagrindiniai festivalio tikslai: ugdyti visuomenės mokslinę kultūrą ir skatinti jaunimą, ypač moksleivius siekti karjeros moksle. Bene didžiausias mokslo festivalio „Erdvėlaivis Žemė“ privalumas – suteikta proga visuomenei susipažinti su nacionalinio mokslo kūrėjais, mokslininkais, kurių entuziasmingai atskleidžiamos temos įkvėpia ir motyvuoja vis geriau suprasti mus supantį pasaulį. Net 11 nuotolinių bei gyvai vykdomų seminarų inžinerijos ir technologijų mokslų mylėtojams parengė Elektronikos ir informatikos fakulteto dėstytojai. „Erdvėlaivis Žemė 2021“ suteikė dalyviams unikalią progą ne tik sužinoti apie naujausias mokslo ir technologijų tendencijas, bet ir patiems jas išbandyti. Šis mokslo populiarinimo festivalis leido Fakulteto dėstytojams pabendrauti su mokytojais ir mokiniais, parodyti, kad mokslas gali būti visur, kad mokslas keičia mūsų gyvenimus, taip pat, kad mokslas gali būti pavojaingas, jei jis nepažintas ar naudojamas piktavališkais tikslais. Pan-

demijos sąlygomis dalis festivalio renginių vyko nuotoliniu būdu.

Vilniaus kolegijoje aktyviai bendradarbiaujama ir su mokytojais. 2021 m. balandžio 15 d. vyko respublikinė konferencija mokytojams „Sveikamityba – raktas į sveiką gyvenimą“, kurią organizavo Šiaulių „Dainų“ progimnazija. Vilniaus kolegijos Agrotechnologijų fakultetas buvo progimnazijos organizuotos konferencijos partneris.

Tai glaudaus bendradarbiavimo su mokykla rezultatas. Konferencijos metu buvo pristatytos progimnazijos įgyvendinamo socialinio projekto „Valgyk protingai“ veiklos, o Vilniaus kolegijos Maisto technologijos, Kraštotvarkos ir agroverslo technologijų bei Veterinarijos katedrų dėstytojai pristatė teorinius pranešimus, kurie atskleidė skirtingus tinkamo maitinimosi ir sveikatai palankios gyvensenos aspektus.

VEIKLOS GAIRĖS

- **Populiarinti** darnios plėtros ir socialinės atsakomybės tematiką ir svarbą tarp moksleivių ir mokytojų per jiems organizuojamus renginius, edukacinius užsiėmimus, paskaitas.
- **Skatinti** socialinę partnerystę su Lietuvos mokyklomis, švietimo centrais, jaunimo organizacijomis ir klubais, mokytojų asociacijomis ir draugijomis.
- **Plėtoti** Vilniaus kolegijos bendruomenės savanorystės iniciatyvas organizuoti šviečiamuosius vizitus į mokyklas ar moksleivių vizitus į Vilniaus kolegiją.
- **Skatinti** bendruomenės kūrybiškumą organizuojant renginius, siekiančius pritraukti ir motyvuoti būsimus studentus.
- **Sudaryti** kuo daugiau galimybių puoselėti Vilniaus kolegijos įvaizdį kaip socialiai atsakingos ir darnios plėtros organizacijos, siekiant pritraukti būsimus studentus, kuriems yra aktualios šios vertybės.

KEIČIAMĖS
ir KEIČIAME
DARNIAI!

KEIČIAMĖS
ir KEIČIAME
DARNIAI!

10

Darnių inovacijų diegimo plėtra švietime

Darnių inovacijų diegimo plėtra švietime – strateginė Lietuvos darnios plėtos kryptis, kuria siekiama didinti švietimo įtrauktį ir prieinamumą bei veiksmingumą, siekiant asmens ir visuomenės poreikių atitikties. Darnių inovacijų diegimas švietime – tai tikslingas švietimo terpių stabilių elementų keitimas, kuris pagerina atskirų dalių ir visos švietimo sistemos charakteristikas, tai inovacijų įsisavinimo procesas (naujos priemonės, metodai, technologijos, programos ir kt.). Įgyvendinant Lietuvos 2021–2030 metų nacionalinio pažangos plano trečiąjį strateginį tikslą siekiama įveikti švietimo sistemos kokybės, įtraukties, prieinamumo, lygių galimybių iššūkius, didinama švietimo sistemos orientacija paisant dabarties ir ateities darbo rinkos ir visuomenės poreikių, technologinių naujovių, pasaulinių švietimo ir mokslo tendencijų. Investuojama į švietimo sistemą, kaip esminį atsakingo ir kuriančio žmogaus, visuomenės gerovės bei šalies konkurencingumo didinimo pamatą.

Šiame kontekste Vilniaus kolegija nuolat akcentuoja, kad švietimas – svarbiausia socialinės atsakomybės ir darnios plėtos prielaida, kuri keičia žmonių požiūrį, plečia jų gebėjimus ir ugdo tokias kompetencijas,

kurios būtinos kurti darnų, tvarų ir saugų pasaulį. Švietimo funkcija yra ne tik skatinti diskusiją ir žinių sklaidą apie darnos palaikymą, bet ir apimti darnios plėtros koncepcijos evoliuciją nuo vizijos iki praktinio taikymo lokaliai tinkamomis formomis. Vilniaus kolegijos dėstytojai dalyvauja inovatyvių mokslinių tyrimų, tiriamųjų studijų veiklose, pritaikydami darnios plėtros koncepciją praktiškai teikia įvairias konsultacijas, rengia kvalifikacijos tobulinimo, perkvalifikavimo kursus, seminarus, vykdo užsakomąsias veiklas. Vilniaus kolegijoje tikslingai ugdomos studentų, akademinės bendruomenės, darbuotojų kompetencijos, diegiamos darniosios inovacijos.

Pedagogikos fakultete į studijas ir mokslinę veiklą integruotos darnios plėtros temos, rengiamos publikacijos ir pranešimai darnaus vystymosi tema. Nuo 2021 m. rugsėjo mėnesio startavo naujos Vaikystės pedagogikos, Pradinio ugdymo pedagogikos, Socialinio darbo studijų programos, kurios sudaro palankesnes sąlygas įgyti kvalifikaciją asmenims, kurie negali studijuoti nuolatine forma. Vykdomas projektas TĖSK, kurio metu 144 Lietuvos pedagogai įgijo papildomų kompetencijų, būtinų dirbti su ikimokyklinio, priešmokyklinio ir pradinio ugdymo amžiaus vaikais. Projektas finansuotas iš Europos socialinio fondo ir LR valstybės biudžeto lėšų, pagal švietimo ir mokslo ministro 2017 m. rugpjūčio 25 d. įsakymu V-646 patvirtinto 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 9 prioriteto „Visuomenės švietimas ir žmogiškųjų išteklių potencialo didinimas 09.2.1-ESFA-V-727 priemonę „Mokytojų ir kitų švietimo sistemos darbuotojų kvalifikacijos tobulinimas“.

Pedagogikos fakultete vykdomas projektas „Švietimo inovacijos ir STEAM sričių plėtra bendrajame ugdyme, įskaitant mokytojų kaitą, kompetencijų gerinimą ir papildomo kvalifikacinio laipsnio įgijimą, skaitmeninio turinio rengimą ir skaitmeninių kompetencijų ugdymą ir STEAM atviros prieigos centrų veiklą plėtrą“ (sutarties Nr. S-1383) taip pat svarbus Lietuvos 2021–2030 metų nacionalinio pažangos plano trečiojo strateginio tikslo įgyvendinimo kontekste. Projektas finansuojamas vadovaujantis LR Vyriausybės 2020 m. liepos 8 d. nutarimu Nr. 750 „Dėl ateities ekonomikos DNR plano veiksmų ir projektų įgy-

vendinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“. Projekto metu 82 Lietuvos pedagogai įgijo papildomų kompetencijų, būtinų dirbant su ikimokyklinio, priešmokyklinio ir pradinio ugdymo amžiaus vaikais.

Darnių inovacijų diegimas švietime – tai naujų priemonių, metodų, technologijų įsisavinimo procesas. Todėl nuo 2019 m. rugsėjo 1 d. (iki 2022 m. rugpjūčio 31 d.) Vilniaus kolegijos Pedagogikos fakulteto vykdomas Erasmus+ strateginių partnerystės projektas „Hanging out! Outdoor Education as a Way to enhance the Quality of early Childhood Education and Care and to promote Active Citizenship“ (Nr. 2019-1-BE02-KA203-060221) sulaukia itin daug dėmesio. Šio projekto tikslas – integruoti tvaresnį „lauko švietimą“ į pradinį ugdymą, praplėsti švietimo lauke perspektyvas, naudojant lauką kaip priemonę ugdymo kokybei gerinti ir pilietiškumui skatinti – labai aktualus kuriant šiandienos tvarią visuomenę, atspindint jos poreikius.

Vaikų gamtamokslinės kompetencijos ugdymo(si) gamtoje metodų ir inovacijų sklaidai buvo skirta ir 2021 m. lapkričio 22 d. vykusio respublikinė ikimokyklinio ugdymo įstaigų metodinė-praktinė konferencija „STEAM veiklos žaliosiose lauko aplinkose“, jos metu buvo galimybė susipažinti su darniomis inovacijomis, žaliosiomis erdvėmis, edukaciniais tentais ir kitais inovatyviais sprendimais. Pedagogikos fakulteto dekanė Vaiva Juškienė akcentavo bendradarbiavimą ir siūlė toliau plėtoti šią aktualią temą. Bendrai organizuota metodinė-praktinė konferencija sujungė Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Šiaulių, Panevėžio, Ukmergės, Alytaus, Mažeikių, Varėnos, Jurbarko, Prienų, Šakių miestų ir rajonų pedagogus, skatino juos bendradarbiauti, dalytis vaikų ekologinio aplinkosauginio ugdymo(si) lauko žaliosiose erdvėse patirtimi. Pedagogikos fakulteto Studijų skyriaus vedėja Renata Kondratavičienė aptarė STEAM svarbą priešmokykliniame amžiuje ir pasidalijo informacija apie parengtus metodinių medžiagų rinkinius. Konferencijos dalyviai taip pat susipažino su kurčiųjų ir neigirdinčiųjų vaikų ugdymu.

Inovatyvius metodus 2021 m. spalio 25 d. turėjo progą išbandyti Pradinio ugdymo studijų programos studentai. „Šiaurės licėjaus“ mokykloje jie susipažino su patyriminio mokymo metodu.

Būsiami pradinį klasių mokytojai išbandė reiškinį tyrimais grįsto ugdymo (angl. *phenomenon based learning*) veiklas.

Su darnių inovacijų diegimu švietime glaudžiai siejasi 2021 m. spalio 5–20 d. vykusi ES programavimo savaitė (<https://codeweek.eu>). Pagrindinis ES programavimo savaitės tikslas – parodyti, kas yra informatinis mąstymas, algoritmavimas, programavimas, su technologijomis susijusios veiklos. Šią visuomeninę iniciatyvą palaiko ir Pedagogikos fakulteto studentai, inicijuoti lektorių Renatos Kondratavičienės ir Gintarės Dzindzaličienės. Būsiami pedagogai susipažino, kaip naudojant įvairias kompiuterines programas, Blue-bot robotukus, LEGO Education rinkinius galima ugdyti mokinių gebėjimą kurti ir pasakoti istorijas, mokytis kurti žaidimus ir jų taisykles bei integruoti įvairias disciplinas. Ši veikla suteikė programavimo pradmenų kuriant žaidimus ir pasakojant istorijas.

Siekiant stiprinti darniųjų inovacijų diegimo švietime kryptį 2021 m. rugsėjo 2–7 d. Pedagogikos fakulteto dėstytojos kartu su socialiniais par-

tneriais – Karalienės Mortos mokyklos, Vilniaus Žiburio pradinės mokyklos ir Lietuvos kurčiųjų ir neprigirdinčiųjų ugdymo centro mokytojomis dalyvavo Erasmus+ projekto „Inovatyvūs metodai, prieigos ir praktikos įgyvendinant efektyvų STEM mokymą(si) skaitmeninėje aplinkoje“ („Innovative Methods, Approaches and Practices for Effective Teaching Stem in an Electronic Environment“, No. 2020-1-BG01-KA226-SCH-095199) mokymo(si) renginyje, kuris vyko Bitolos m., Šiaurės Makedonijoje. Pagrindinis projekto tikslas – ugdyti mokytojų, mokančių gamtos mokslų vidurinėje mokykloje, skaitmenines pedagogines kompetencijas, kuriant bei diegiant inovatyvius STEM mokymo(si) internetinius išteklius ir metodines priemones, kad mokytojai galėtų teikti aukštos kokybės, motyvuojantį ir įtraukų skaitmeninį ugdymą.

Pedagogikos fakultetas palaiko glaudžius santykius ir aktyviai bendradarbiauja darniųjų inovacijų diegimo švietime klausimais ir su kitais socialiniais partneriais – Vilniaus Barboros Radvilaitės progimnazija, Vilniaus Gedimino technikos inžinerijos licėjus, Vilniaus Šiaurės licėjus, VŠĮ Vilniaus inžinerijos ir technologijų licėjus ir kiti.

Socialinio darbo studijų programos dėstytojai ir studentai dalyvauja tarptautiniame projekte DIGICARE / 2020 „Technologinės inovacijos socialiniame darbe“. 2021 m. kovo 1 d. įvyko mokslininkų – partnerių iš Estijos TTK Taikomųjų mokslų universiteto Paslaugų ekonomikos instituto, Suomijos FI-HAMK Taikomųjų mokslų universiteto susitikimas nuotoliniu būdu, kurį inicijavo Vilniaus kolegijos darbo grupė. Tarptautinio projekto DIGICARE / 2020 pagrindinis tikslas – kartu su partneriais iš Estijos ir Suomijos modernizuoti socialinio darbo programą (studijų procesą ir metodus) projekto partnerių universitetuose. Norint priimti novatoriškus ir skaitmeninius sprendimus socialinių paslaugų sektoriuje, būtina aprūpinti socialinio darbo studentus reikalingomis žiniomis ir įgūdžiais, tai gali atsitikti tik pasikeitus mokymo programai. Sėkmingai įgyvendinus projektą, naujovės bus integruotos į socialinio darbo programą. Susitikimo metu buvo pristatyta dabartinės situacijos Estijoje, Suomijoje ir Lietuvoje apžvalga, susijusi su valstybės plėtros planais, technologijų taikymu socialinių paslaugų srityje. Diskutuota apie technologijų taikymą senyvo amžiaus asmenų globos institucijose ir prižiūrint vienišus pagyvenusius žmones jų namuose, technologijų taikymą saugios aplinkos sukūrimui ir asmens saugumo užtikrinimui bei technologinių inovacijų taikymo galimybes ateityje. Aptarti galimi inovatyvių technologijų sprendimai socialiniame darbe, būsimų socialinių darbuotojų parengimas ir dirbančiųjų socialinėje srityje kompetencijų stiprinimas, visuomenės informavimas apie inovatyvių technologijų taikymą socialinėje srityje, siekiant asmenų savarankiškumo.

Pedagogikos fakulteto dėstytojai dalyvauja darinių inovacijų diegimo švietime procese dalindamiesi patirtimi, skaitydami pranešimus, rengdami mokymus. 2021 m. vasario 8 d. Pedagogikos fakulteto dėstytoja Inga Bertašienė forume „Skaitmeninė medžiaga: kokia ji turėtų būti, kad mokytojai galėtų veiksmingai ja pasinaudoti?“ skaitė pranešimą „Skaitmeninis turinys mokykloje – mokymas kitaip?“. 2021 m. lapkričio 17 d. Pedagogikos fakulteto dėstytojai organizavo projekto „Ikimokyklinės ir priešmokyklinės pedagogikos studentų komunikacijos nuotoliniu būdu įgūdžių

tobulinimas“ viešinio seminarą, kurio metu pasidalinta studentų įžvalgomis, mokslinių dirbtuvių rezultatais, pristatyta ikimokyklinio ugdymo įstaigos įsitraukimo į projektines veiklas geroji patirtis, akcentuoti diskusijos su ikimokyklinio ugdymo įstaigas lankančių vaikų tėvais / globėjais ir praktikais-ekspertais radiniai. Inovacijų tematikai buvo skirta ir 2021 m. lapkričio 15–19 d. nuotoliniu būdu vykusio Erasmus+ mišri intensyvi programa „Skaitmeninis darbas su jaunimu“ („Digital Youth Work“). Kartu su Socialinio darbo studijų programos studentais ir dėstytojais programoje dalyvavo būsimi socialiniai darbuotojai, studentai ir jų dėstytojai iš Paryžiaus universiteto (Prancūzija), Santarémio universiteto (Portugalija), Pietų Velso universiteto (Jungtinė Karalystė). Programą organizavo HOWEST universitetinė kolegija (Belgija).

Pedagogikos fakultetas kasmet rengia virtualias skaitmenines piešinių parodas kalendorinių švenčių tematika, dalyviams siūloma išbandyti darniąsias inovacijas patiems. Parodų tikslas – informatinio mąstymo ir kūrybinių gebėjimų ugdymas, kuriant skaitmeninį piešinį:

- 2021 m. gruodžio 1–24 d. fakultetas kvietė bendruomenės narius kurti virtualų advento kalendorių „Šv. Kalėdų belaukiant 2021“. Prieiga per internetą: virtualus advento kalendorius „Šv. Kalėdų belaukiant 2021“ – Pedagogikos fakultetas (viko.lt),
- 2021 m. gruodžio 1–15 d. Pedagogikos fakultetas ir VšĮ „Mokslo šviesa“ organizavo skaitmeninių piešinių parodą „Šv. Kalėdų belaukiant 2021“. Prieiga per internetą: <https://sites.google.com/view/kaledos202/nuostatai?authuser=3>
- 2021 m. kovo 1–31 d. Pedagogikos fakultetas ir VšĮ „Mokslo šviesa“ organizavo skaitmeninių piešinių parodą „Skaitmeninis Velykų margutis 2021“. Prieiga per internetą: <https://sites.google.com/view/skaitmeninisvelykmargutis/nuostatai?authuser=0>
- 2021 m. balandžio 2 d. Pedagogikos fakultete buvo organizuota tarptautinė vaikų knygos diena. Prieiga per internetą: <https://bit.ly/3zn2yhl>; <https://bit.ly/3g4598v>.

VEIKLOS GAIRĖS

- **Populiarinti** darnių inovacijų švietime temą ir svarbą tarp Vilniaus kolegijos bendruomenės narių.
- **Organizuoti** kompetencijų tobulinimo mokymus, viešas paskaitas, apskrito stalo diskusijas, mokslo renginius, susijusius su darniomis inovacijomis švietime.
- **Skatinti** socialinę partnerystę su organizacijomis, kurių veikla susijusi su darniomis inovacijomis švietime.
- **Inicijuoti** taikomuosius mokslinius tyrimus, eksperimentinę veiklą ir projektus darnių inovacijų švietime temomis.
- **Diegti** darnias inovacijas švietime, taikyti jas praktikoje, vykdyti eksperimentinę veiklą ir siekti būti pavyzdžiu švietimo inovacijose.

Socialinės įtraukties stiprinimas

Socialinės atskirties mažinimas ir socialinės įtraukties stiprinimas – strateginė Lietuvos ir Vilniaus kolegijos darnios plėtros kryptis, kuria siekiama pripažinti socialinę atskirtį patiriančių asmenų teises, padėti jiems išsaugoti orumą ir būti visaverčiais visuomenės nariais, aktyviai dalyvauti socialinės įtraukties politikoje ir veikloje, padėti kovoti su stereotipais ir stigmatizacija, išsaugoti ir stiprinti gyvenimo kokybę, socialinę, ypač vaikų, gerovę ir lygias galimybes visiems. Socialinė atskirtis – kompleksinis reiškiny, atspindintis tam tikrų asmenų ar grupių negalėjimą ar nesugebėjimą naudotis visuomenės sukuriamomis gėrybėmis ir dalyvauti darbo rinkoje. Toks reiškiny gali atsirasti dėl įvairių priežasčių – neįgalumo, ilgalaikio nedarbo, priklausomybės, mažų pajamų, ligos, kalbos nemokėjimo ir pan. Neįgaliųjų socialinės integracijos politika kryptingai keičiasi nuo pašalpos link pačių neįgaliųjų gebėjimų, savarankiškumo ugdymo, integracijos į darbo rinką ir socialinį gyvenimą skatinimo, akcentuojant neįgaliųjų teisę į mokslą, darbą, verslą ar socialinę veiklą. Sėkminga integracija į darbo rinką prasideda nuo neįgaliųjų kaip lygiaverčių bendruomenės narių priėmimo, mokymosi sąlygų sudarymo, jų priklausomybės nuo kitų asmenų mažinimo. Lietuvos 2021–2030 metų nacionaliniame pažangos plane iškeltas strateginis tikslas – didinti gyventojų socialinę gerovę ir įtrauktį.

KEIČIAMĖS
ir KEIČIAME
DARNIAI!

Vilniaus kolegija aktyviai prisideda prie Lietuvos siekių stiprinti socialinę įtrauktį. Socialinės įtraukties tikslas yra visapusiškai pagerinti asmenų gyvenimo sąlygas, pasiūlyti jiems tas pačias švietimo, užimtumo ir ekonomines galimybes, kuriomis naudojasi kitos visuomenės dalys. Vilniaus kolegija prisideda prie šios darnios plėtros krypties skirdama stipendijas mažas pajamas gaunantiems studentams, suteikdama studijų ir mokslo galimybę. Kolegijoje kuriamos socialiai atsakingos iniciatyvos, suteikiančios pridėtinę vertę tiek mūsų bendruomenei, tiek visuomenei įvairiose poveikio srityse.

Pedagogikos fakultetas atsižvelgdamas į Vilniaus kolegijos 2021–2025 m. Strategijos 4-ą strateginę kryptį – Socialiai atsakinga ir kurianti bendruomenė – įgyvendina projektus, padedančius integruoti migrantų vaikus, rengia konferencijas įtraukties tematika, organizuoja vasaros stovyklas socialinę atskirtį patiriantiems vaikams, fakulteto lektoriai veda mokymus, skaito paskaitas įvairiomis socialinės įtraukties temomis. Pedagogikos fakulteto studijų programų tikslai ir rezultatai orientuoti į įtraukties stiprinimą, kiekvienoje studijų programoje yra studijų dalykai, kurie tiesiogiai susiję su socialinės įtraukties stiprinimu: inkliuzinis ugdymas, tarpkultūrinis vaiko ugdymas, vaiko socialinis ugdymas, vaiko sveikata, vaiko sveikatos ugdymas, kalbos ir kalbėjimo sutrikimų turinčių vaikų ugdymas. Socialinės įtraukties stiprinimo veikloje aktyviai bendradarbiaujama su Jono Pauliaus II progimnazija, Vilniaus nevalstybiniu vaikų darželiu „Nendré“, paramos šeimai ir vaikams tarnybos Vilniaus miesto krizių centru, Vilniaus SOS vaikų kaimu, „Padėk pritapti“, Lietuvos šeimynų asociacija, Vilniaus specialiuoju vaikų darželiu „Aitvaras“, Vilniaus specialiuoju vaikų darželiu „Čiauškutis“ ir kt.

Stiprindamas šią darnios plėtros kryptį nuo 2019 m. rugsėjo 1 d. (iki 2022 m. rugpjūčio 31 d.) Pedagogikos fakultetas vykdo Erasmus+“ strateginių partnerysčių projektą „Pedagogų kompetencijos, reikalingos ugdant pabėgėlių ir migrantų vaikus (0–8 m.) ir didinant jų socialinę įtrauktį“ („Teachers Competencies for Social Inclusion of Migrants and Refugees in Early Childhood Education“), Nr. 2019-1-PT01-KA203-060683.

Pagrindinis šio projekto tikslas – sukurti multi-medijos audiovizualinę medžiagą, skirtą ugdyti būsimų pedagogų kompetencijas, būtinas darbui su pabėgėlių ir migrantų vaikais, siekiant didinti šių vaikų socialinę įtrauktį. Kartu su projekto partneriais – Koimbros politechnikos institutu (Portugalija), Žironos universitetu (Ispanija), Hanze taikomųjų mokslų universitetu (Nyderlandai), Balikesiro universitetu (Turkija), Nortumbrijos Niukaslo universitetu (Jungtinė Karalystė), VIVES universitetine kolegija (Belgija) – parengtos nacionalinės pabėgėlių ir migrantų vaikų švietimo politikos analizės kiekvienoje projekto šalyje, atlikti fokusuotų grupių interviu su pabėgėlių ir migrantų vaikų tėvais, mokytojais, nevyriausybinių organizacijų atstovais apie pabėgėlių / migrantų vaikų įtraukties į švietimo sistemą kliūtis ir geruosius pavyzdžius, parengta interviu ataskaita. 2021 m. lapkričio 22–26 d. buvo vykdoma nuotolinė intensyvių studijų programa, o 2021 m. spalio 14–16 d. Vilniaus kolegijos Pedagogikos fakultete vyko antrasis šio projekto partnerių susitikimas. Susitikimo metu buvo aptartas projekto veiklų organizavimas bei kokybės užtikrinimas, apžvelgtas rengiamo 3 kreditų apimties jungtinio studijų modulio nuoseklumas, atskirų jo dalių tarpusavio suderinamumas. Kuriamas modulis bus skirtas tiek būsimiems, tiek esamiems pedagogams darbui su pabėgėlių / migrantų vaikais pasirengti ir tokiu būdu prisidėti prie socialinės įtraukties stiprinimo. Siekiant užtikrinti socialinės atskirties mažinimą, nuo 2021 m. rugsėjo mėn. Ruklos pabėgėlių centre kiekvieną šeštadienį savanoriauja Pedagogikos fakulteto dėstytojai ir studentai.

Pedagogikos fakultetas aktyviai dalyvauja Tėvystės programoje, stiprinančioje socialinę įtrauktį. Šio projekto tikslinė grupė – pedagogikos, socialinio darbo, medicinos studijų programų studentai ir dėstytojai, juos vienija bendri tikslai – įgyvendinti jungtinę tėvystės studijų programą, vykdomą nuotoliniu būdu ir tarptautinių studijų savaitių metu, kurias dukart per metus organizuoja šalys partnerės. Projektas svarbus fakulteto strateginiams siekiams, nes Socialinio darbo studijų programos ir pedagoginių studijų studentai ir dėstytojai dalyvauja Tarptautinės tėvystės programos studijų savaitėse, naudo-

jasi jungtinės studijų programos medžiaga, planuojama išleisti įtraukiai tėvystei skirtą mokslinių publikacijų leidinį, kuriame savo straipsnius publikuoti pakviesti fakulteto dėstytojai. 2021 m. lapkričio 4 d. vyko nuotolinė Tarptautinės tėvystės programos konferencija tema „Tėvystė pandemijos laikais“. Vilniaus kolegijai konferencijoje atstovavo ir pranešimą „Parenting During the Pandemic“ skaitė Pedagogikos fakulteto lekt. Audrius Ivanauskas.

Stiprinant socialinę įtrauktį bei įgyvendinant projektą „Kalbos mokymasis – sėkmingos socialinės integracijos dalis“, 2021 m. kovo–gegužės mėnesiais Pedagogikos fakultete buvo organizuoti mokymai, skirti mokytojams, kurie planuoja dirbti ar jau dirba su trečiųjų šalių piliečiais. Didelio mokytojų susidomėjimo sulaukė tarpkultūrinės kompetencijos stiprinimui skirta lekt. Aušros Simoniukštytės paskaita. Projekto metu parengta lietuvių kalbos mokymo programa (5 skirtingi moduliai nuo A1 iki B1 kalbos mokėjimo lygmens), parengta kompetencijų tobulinimo programa, skirta lietuvių kalbos mokytojams / specialistams.

Pedagogikos fakultetas savo įdirbį socialinės įtraukties stiprinimo srityje demonstruoja organizuodamas konferencijas, pasikviesdamas partnerius tiek iš šalies, tiek iš užsienio, dalindamasis gerąja patirtimi. 2021 m. gruodžio 15 d.

Pedagogikos fakultetas organizavo tarptautinę teorinę praktinę konferenciją „Įtrauki visuomenę iššūkių laikotarpiu: visų ar tik kai kurių įtrauktis?“ Konferencijoje dalyvavo Lietuvos ir užsienio mokslininkai, mokytojai, studentai. Perskaityta 20 pranešimų, apimančių įvairias įtraukties sritis, analizuojančių skirtingą visuomenei aktualią problematiką. 2021 m. lapkričio 26 d. vyko nuotolinė konferencija „COVID-19 poveikis studentų akademiniam ir socialiniam gyvenimui“. Konferencija buvo skirta Lietuvos aukštųjų mokyklų studentams, aptarti Covid-19 pandemijos klausimus ir aktualijas. Buvo kalbama apie nuotolinių studijų ir mokymosi iššūkius koronaviruso (COVID-19) pandemijos laikotarpiu (studijų kokybė studentų akimis, pakitusi socialinė aplinka, mokymosi ir gyvenimo sąlygos (bendrabučiai), praktikų organizavimas, studentų mobilumo sąlygos, techninės galimybės, akademinis sąžiningumas ir kt.). Konferencijoje pranešimus skaitė Pedagogikos fakulteto lektorės E. Aršavskienė, R. Bačiulytė, I. Bertašienė, V. Juškienė, R. Kondratavičienė, A. Martinkutė-Vorobej.

Prie Vilniaus kolegijos darnios plėtros strateginio tikslo – socialinės įtraukties stiprinimo – Pedagogikos fakultetas prisideda organizuodamas ir vykdydamas vasaros stovyklas (trys pamainos) socialinę atskirtį patiriantiems vaikams. Tokia stovykla fakultete veikė 2021 m. liepos–rugpjūčio mėnesiais, ji įgyvendinta drauge su VŠĮ „Mokslo šviesa“, finansuota Vilniaus miesto sa-

vivaldybės. Stovykloje dalyvavo 60 vaikų. Stovyklos veiklas organizavo lekt. Gintarė Dzindzaliečienė, Renata Kondratavičienė, Inga Bertašienė ir Vaiva Juškienė.

Siekdami prisidėti prie darnios plėtros ir socialinės įtraukties stiprinimo tikslų įgyvendinimo Pedagogikos fakultete dėstytojai aktyviai įsitraukia į mokymų organizavimą, paskaitų skaitymą, norėdami savo patirtimi, atliktais tyrimais pasidalinti su visuomene. 2021 m. liepos 14 d. Pabėgėlių priėmimo centre Rukloje mokymus vedė psichologijos dėstytoja Alina Martinkutė-Vorobėj ir Socialinės gerovės katedros lekt. Aušra Simoniukštytė. Mokymai buvo skirti bendravimo įgūdžių tobulinimui ir asmens motyvavimui, siekiant mažinti užsieniečių socialinę atskirtį, stabilizuoti jų emocinę būklę, skatinti pozityvų mąstymą ir bendravimą, tokiu būdu prisidedant prie sėkmingos pabėgėlių integracijos. Lekt. Aušra Simoniukštytė nuolat skaito pranešimus įvairia įtraukties tematika: 2021 m. birželio 16 d. tarptautiniame tiriamajame seminare „Memory and Recognition of the Nazi Genocide of Roma in the Baltic Context“ skaitė pranešimą „To Have a Right to a Future – Lived Experiences and Contemporary Commemoration Practices of Roma Holocaust in Lithuania“ supažindindama visuomenę su romų holokausto tema; 2021 m. kovo 8 d., balandžio 12 ir 14 d. vedė mokymus „Mokytojo pasirengimas dirbti: susipažinimas su mokinių kultūrine ir socialine aplinka, pasirengimas mokyti“; 2021 m. balandžio 8 d. daugiakultūrio centro „Padėk pritapti“ nuotoliniame renginyje „Etiška savanorystė: kaip megzti atvirą dialogą?“ lektorė skaitė paskaitą „Kito pažinimas, nuostatų formavimasis visuomenėje“. Vilniaus kolegijos Pedagogikos fakulteto lekt. Miglė Motiejūnė 2021 m. birželio 12 d. skaitė viešą paskaitą Naktinio Vilniaus Avilio klasėje „Kaip save emociškai sustiprinti siautėjant homofobijos vėjams?“, pristatydama visuomenei aktualią homofobijos tematiką. Lekt. Elida Aršavskienė savo pranešimuose nagrinėja mokinių (vaikų), turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, įtraukties aspektus. 2021 m. balandžio 7 d. forume „Įtraukusis ugdy-mas(is) – kur link?“ skaitė pranešimą „Pedagogų pasirengimas atpažinti rašymo sutrikimus“, 2021 balandžio mėn. davė interviu leidiniui „Mano

kraštas“. Elida Aršavskienė: „Kiekvienas mokinys yra individualus ir vienam vaikui tinkanti ugdymo strategija kitam gali visiškai netikti.“ „Mano kraštas“: <https://www.manokrastas.lt/straipsnis/elida-arsavskiene-kiekvienas-mokinys-yra-individualus-ir-vienam-vaikui-tinkanti-ugdymo-strategija-kitam-gali-visiskai-netikti>“

2021 m. vasario 17–balandžio 10 d. lekt. Elida Aršavskienė dalyvavo respublikinėje virtualioje prevencinėje parodoje „Stebuklinga kalbos skrynelė“ pristatydama metodinę priemonę „Skaitymo takelis“. Pedagogikos fakulteto lektorių veikla, atlikti tyrimai, gerosios patirties sklaida leidžia visuomenei atskleisti įvairius įtraukties aspektus, suprasti socialinės įtraukties, socialinės atsakomybės svarbą.

Daug dėmesio Pedagogikos fakultete skiriama aktyviam studentų įsitraukimui į socialinės įtraukties stiprinimo veiklas. 2021 m. kovo 13 d. Pedagogikos fakultetas senelių namuose „SEVLIS“ organizavo socialinę akciją „Senyvo amžiaus žmonių piešinių ekspozicija – gražiausias prisiminimas“, o 2021 m. vasario 25 d. Pedagogikos fakultetas senjorų dienos centre „Atgaiva“ vykdė savanorystės akciją „Mums jūs rūpите“. 2021 m. gruodžio 14 d. Pedagogikos fakulteto Socialinio darbo studijų programos studentės, pasirinkusios specializaciją „Socialinis darbas bausmių vykdymo sistemoje“, lankėsi Vilniaus m. ir r. probacijos padalinyje, kur Lietuvos probacijos tarnybos Veiklos koordinavimo ir kontrolės skyriaus bei Vilniaus regiono skyriaus darbuotojai supažindino su praktikos, savanorystės bei darbo probacijoje galimybėmis. 2021 m. gruodžio 9 d. Socialinio darbo studijų programos studentai ir dėstytojai dalyvavo nuotolinėje paskaitoje–diskusijoje, skirtoje paminėti Tarptautinę žmonių su negalia dieną. Šiais metais paskaitos turinys buvo skirtas aklujų ir silpnaregių poreikių suvokimui, jų tenkinimo galimybėms mūsų visuomenėje. Lietuvos aklujų ir silpnaregių sąjungos viešojo administravimo specialistas Vilmantas Balčikonis paskaitos dalyviams pristatė sutrikusio regėjimo asmenims vykdomą socialinę politiką bei papasakojo, kaip kiekvienas galime sąmoningai prisidėti prie šių žmonių integracijos į visuomenę. 2021 m. lapkričio 23 d. Pedagogikos fakulteto Socialinio darbo studijų programos nuolatinių

ir ištęstinių studijų studentės bei dėstytojos lankėsi Panevėžio moterų pataisos namuose, kur aptarta baigiamųjų darbų tyrimų dalies atlikimo galimybė, diskutuota dėl pozityvaus užimtumo veiklų, kurių Panevėžio moterų pataisos namams galėtų pasiūlyti Vilniaus kolegija. 2021 m. rugsėjo 28 d. Pedagogikos fakultete studentai susitiko su daugiakultūrio vaikų ir jaunimo centro „Padėk pritapti“ darbuotojomis ir savanoriais. Centras yra ilgametis strateginis Pedagogikos fakulteto partneris, suteikiantis galimybę fakulteto studentams atlikti praktiką bei tyrimus baigiamiesiems darbams, įtraukiantis fakulteto dėstytojus į bendras projektines veiklas.

Pedagogikos fakulteto bendruomenė kasmet pažymi minėtinas datas, dienas, susijusias su socialine įtrauktimi. Todėl 2021 m. rugsėjo 27 d., minint Lietuvos socialinių darbuotojų dieną, Pedagogikos fakultete buvo organizuojama diskusija „Kaip socialinis darbas pakeitė mūsų gyvenimą“. Diskusijoje dalyvauja Lietuvos Respublikos Seimo Socialinių reikalų ir darbo komi-

teto pirmininkas Mindaugas Lingė, Pedagogikos fakulteto Socialinės gerovės katedros Socialinio darbo programos dėstytojai ir studentai, svečiai ir socialiniai partneriai. 2021 m. balandžio 8-ąją, minint Tarptautinę romų dieną, studentai dalyvavo paskaitoje „Etiška savanorystė: kaip megzti atvirą dialogą?“ Paskaitos metu buvo dalijamasi gerosiomis praktikomis savanoriaujant su skirtingomis, socialinę atskirtį patiriančiomis grupėmis: romais, pabėgėliais, asmenimis grįžusiais iš įkalinimo įstaigų, vaikais ir jaunuoliais iš globos namų. 2021 m. kovo 21 d., minint pasaulinę Dauno sindromo dieną, Pedagogikos fakulteto bendruomenė prisidėjo prie socialinės „Skirtingų kojų“ akcijos, skirtos išreikšti paramą žmonėms, turintiems Dauno sindromą, plėsti tolerancijos ribas, mažinti atskirtį bei formuoti sveiką visuomenės požiūrį į žmones su šia negalia.

Socialinės įtraukties iniciatyvos taip pat aktyvios ir kituose Fakultetuose. 2021 m. rugsėjo 8 d. Menų ir kūrybinių technologijų fakultete lankėsi VŠĮ Nacionalinio socialinės integracijos instituto atstovai. Programos „Visi skirtingi, visi lygūs“ vadovė Inga Rancova kartu su Menų ir kūrybinių technologijų fakultetu inicijavo bendrą

projektą, t.y. organizuoti aprangos siuvimo kursų pradmenų mokymus aštuonioms moterims iš Turkijos, turinčioms pabėgėlio statusą. Fakulteto dėstytojai sutiko dalyvauti šiame projekte ir organizuoti šiuos kursus. Susitikimo metu buvo apsvastyta mokymo paslaugų teikimo sutartis bei programos dalyvių kvalifikacijos kėlimo galimybės. Diskusijų metu paaiškėjo Vilniaus kolegijos ir VšĮ Nacionalinio socialinės integracijos

instituto sąlyčio taškai – bendruomenės narių skatinimo sistema ir kompetencijų tobulinimas, daugiakultūrės aplinkos vystymas, socialinis atsakingumas, kurie yra svarbūs ateityje rengiant ir dalyvaujant bendruose projektuose. Siekiant prisidėti prie darnaus vystymosi plėtros nuostatų įgyvendinimo, šiuo susitarimu praplečiamos neformalaus ugdymo galimybės.

VEIKLOS GAIRĖS

- **Aktualizuoti** socialinės atskirties ir socialinės įtraukties tematiką ir svarbą tarp Vilniaus kolegijos bendruomenės narių, jos socialinių partnerių ir plačiojoje visuomenėje.
- **Organizuoti** kompetencijų tobulinimo mokymus, viešas paskaitas, apskrito stalo diskusijas, mokslo renginius, susijusius su socialinės įtraukties didinimu.
- **Skatinti** socialinę partnerystę su organizacijomis, kurioms aktuali socialinė įtrauktis.
- **Inicijuoti** taikomuosius mokslinius tyrimus, eksperimentinę veiklą ir projektus socialinės įtraukties temomis.
- **Plėtoti** Vilniaus kolegijos bendruomenės savanorystės iniciatyvas, kuriomis mažinama socialinė atskirtis.
- **Sudaryti** kuo daugiau galimybių šviesti Lietuvos visuomenę socialinės atskirties mažinimo tematika per žiniasklaidos kanalus, socialinėje medijoje, visuomeniniuose renginiuose ir iniciatyvose.

Kūrybiškumo, inovatyvumo ir verslumo plėtra

Efektyvi socialinė atsakomybė ir darni plėtra yra tampriai susijusi su kūrybiškumo ir inovatyvumo stiprinimu, todėl Vilniaus kolegija skatina dėstytojų ir studentų kūrybinį ir inovatyvų mąstymą, siekdama parengti darbo rinkai tokius specialistus, kurie turėtų naujausių žinių apie darnias inovacijas ir mokėtų jas taikyti, patys gebėtų kurti inovacijas, paremtas darnaus vystymosi principais.

Kūrybiškumo ir inovatyvumo poreikis taip pat yra įvardintas ir valstybės prioritetuose. LR 2021–2030 metų nacionaliniame pažangos plane išskiriamas Inovatyvumo (kūrybingumo) horizontalusis principas, suvokiamas kaip inovatyvių veikimo būdų taikymas, efektyvus mokslo ir verslo bendradarbiavimas, mokslinių tyrimų ir mokslo pažangos rezultatų, naujų technologijų taikymas, kūrybiškų sprendimų paieška šaliai aktualiems iššūkiams įveikti, didesnei vertei, geresnės kokybės paslaugoms ir produktams visose valstybės veiklos srityse kurti (2021–2030 m. nacionalinis pažangos planas, 2020). Plane nurodoma, jog dalis Plano pažangos uždavinių skirti tiesiogiai spręsti sisteminiams inovacijų ekosistemos problemoms, ribojančioms inovacijomis grįstos ekonomikos kūrimą, visuomenės pažangą, aplinkos ir klimato

KEIČIAMĖS
ir KEIČIAME
DARNIAI!

kaitos iššūkių įveikimą. Kiti strateginiai tikslai ir pažangos uždaviniai prisidės prie atviros, laisvos, savimi pasitikinčios ir kūrybingos visuomenės kūrimo – būtinos inovatyvumo sąlygos. Pirmasis nacionalinio pažangos plano strateginis tikslas – pereiti prie mokslo žiniomis, pažangiosiomis technologijomis, inovacijomis grįsto darnaus ekonomikos vystymosi ir didinti šalies tarptautinį konkurencingumą.

Kūrybiškumo ir darnių inovacijų plėtra – tai svarbi, glaudžiai su studijomis ir vykdomomis veiklomis susijusi Verslo vadybos fakulteto socialinės atsakomybės kryptis, atsispindinti ir valstybės socialinės atsakomybės planuose. Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijos skelbiamais duomenimis, inovacijos yra vienas svarbiausių ekonomikos plėtrą ir augimą užtikrinančių veiksnių. Tuo tarpu įmonių inovacijų augimas gerina lokalų ir globalų konkurencingumą. Nacionaliniu lygmeniu taip pat skiriamas ypatingas dėmesys verslo ir mokslo bendradarbiavimui, tad prie šių strateginių tikslų prisideda ir Vilniaus kolegija, rengdama kūrybiškumo ir verslo inovacijų specialistus bei išskirdama kūrybiškumo ir darnių inovacijų plėtros socialinės atsakomybės kryptį, kaip vieną strateginių socialinės atsakomybės kryptių.

Kūrybiškumo ir darnių inovacijų plėtros kryptis susijusi ir su 2021–2025 m. strategijos vizija būti novatoriška ir tarptautiška aukštąja mokykla bei aktyviai dalyvauti kuriant socialiai atsakingą visuomenę. Verslo vadybos fakultete vykdoma jungtinė Kūrybiškumo ir verslo inovacijų studijų programa rengia šiuolaikinės, nuolat besikeičiančios verslo aplinkos specialistus, kurie geba savarankiškai tobulinti produktus ir procesus, greitai prisitaiko tarpkultūrinėje erdvėje, drąsiai imasi iššūkių ir ieško efektyvių sprendimų, taiko kūrybiškumo skatinimo metodus, kuria ir diegia inovacijas įvairiose Lietuvos ir užsienio organizacijose. Tad kūrybiškumo ir darnių inovacijų plėtros socialinės atsakomybės kryptis taip pat glaudžiai susijusi su studijų turiniu.

2021 m. Verslo vadybos fakultete atvertos net dvi šiuolaikiškos kūrybiškumo ugdymo erdvės studentams: kūrybiškumo laboratorija bei kūrybiškumo laboratorija po atviru dangumi. Pagrindinis laboratorijų siekis – stiprinti studentų

kūrybiškumą, suteikiant jiems alternatyvią erdvę mokslinių tyrimų vykdymui bei novatoriškų idėjų generavimui. Šios erdvės gelbsti ir siekiant prisidėti prie kūrybiškumo ir inovatyvumo ugdymo ne tik kolegijos bendruomenėje, bet ir regioniniu lygmeniu. Vilniaus kolegija ne tik vykdo studijų programą, pagrįstą „Kūrybinės aikštelės“ (*Creative Platform*) metodika, kuri padeda individualiai ir komandose taikyti kūrybiškus ir inovatyvius problemų sprendimo būdus, bet ir rengia panašaus pobūdžio mokymus moksleiviams bei socialiniams partneriams kūrybiškumo stovyklų metu.

Kūrybiškumo stovykla (*Creativity camp*) – kasmetis rudenį vykstantis renginys Verslo Vadybos fakulteto pirmakursiams, skirtas spręsti realias verslo įmonių problemas ir mokytis kūrybiškai mąstyti, spręsti situacijas naudojant danų mokslininkų sukurtą „Kūrybinės aikštelės“ metodiką. Šia metodika pagrįsti renginiai / mokymai kasmet vykdomi ir moksleiviams, pvz., Vilniaus Abraomo Kulviečio klasikinės gimnazijos moksleivių vizitas. Teminiai seminarai, mokymai organizuojami ir socialiniams partneriams, aktyviai bendradarbiaujama su Socialinių inovacijų klasteriu.

Verslo vadybos fakultetas turi reikšmingos patirties vystydamas MTEP veiklas, susijusias su kūrybiškumo skatinimu ir ugdymu tiek kolegijoje, tiek visuomenėje. Siekiant plėtoti kūrybiškumo ir darnių inovacijų plėtros kryptį, verslo inovacijų katedros dėstytojai nuolat vykdo į kūrybiškumą orientuotas mokslines veiklas. Keletas pastarųjų 2021 metų publikacijų: G. Brazdauskaitės: „Conceptualising a Creativity Lab: Turning Physical, Virtual and Lifestyle Spaces into Creativity-Enhancing and Inspirational Environments“ („Kūrybiškumo laboratorijos koncepcija: fizinės, virtualios ir gyvenimo būdo erdvės paverčiant kūrybiškumą skatinančia ir įkvepiančia aplinka“); F. Streianu, M. Griniuk „Creativity within authentic leadership: above and beyond the educational milieus“ („Kūrybiškumas autentiškoje lyderystėje: už švietimo aplinkos“); C. Byrge „A Corporate Fitness Centre for Innovative Capabilities: New Insights on how Creativity Training can Develop Creative Competencies, Creative Confidence and a Creative Team Culture“ („Įmonės sveika-

tingumo centras inovatyvioms galimybėms: naujos įžvalgos apie tai, kaip kūrybiškumo lavinimas gali ugdyti kūrybines kompetencijas, kūrybišką pasitikėjimą ir kūrybišką komandos kultūrą). Siekiant stiprinti šią kryptį, verslo inovacijų katedros nariai taip pat dalinasi kūrybiškumą skatinančiomis idėjomis dalyvaudami tarptautiniuose švietimo projektuose, tokiuose kaip VAKEN, orientuotam į minkštųjų įgūdžių ugdymą, „Teaching and Learning in Multicultural Classroom“, skirtame tyrinėti ir ugdyti kompetencijas dėstant daugiakultūroje aplinkoje.

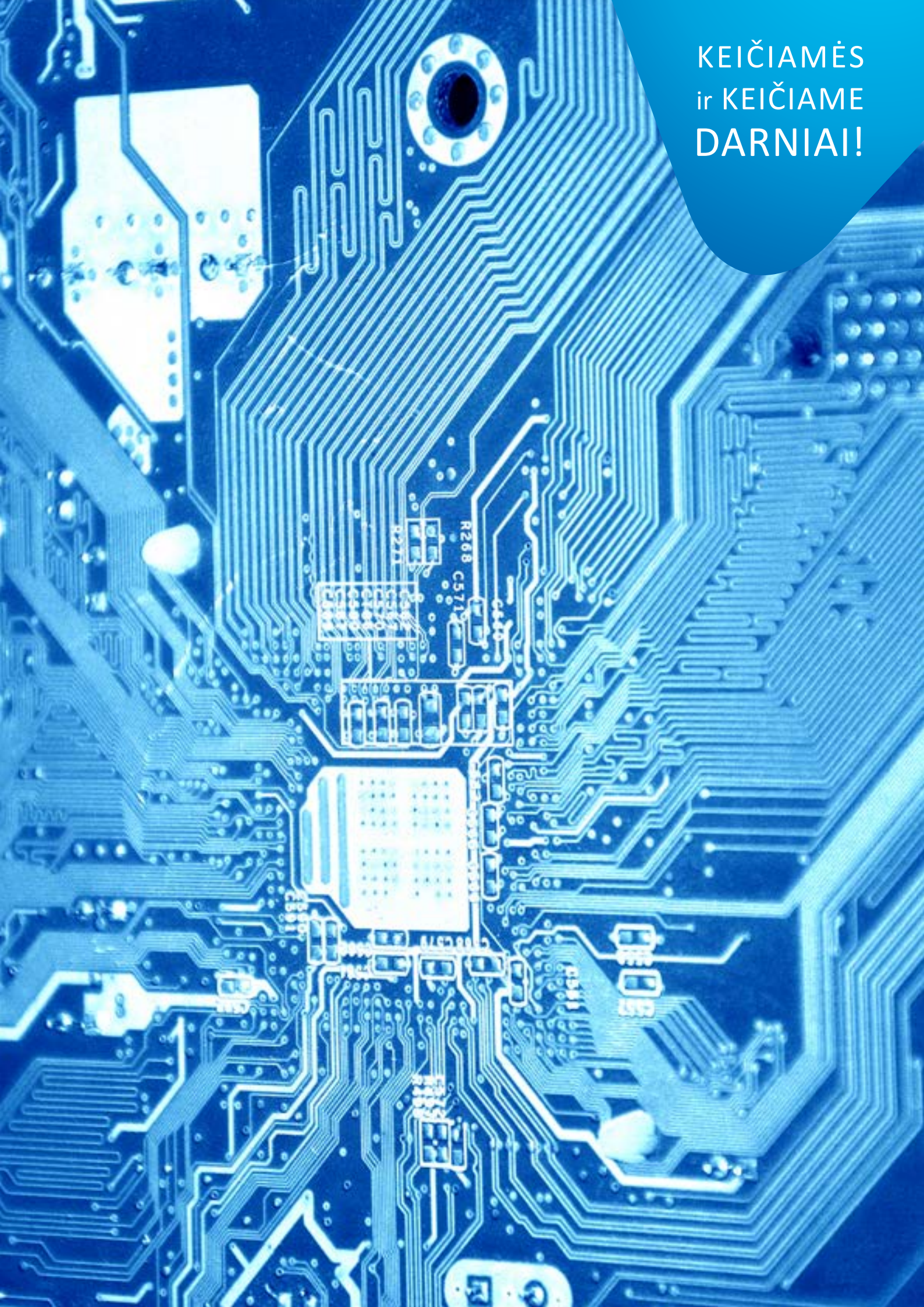
Verslumo skatinimo kryptyje taip pat vykdomi aktualūs moksliniai tyrimai ir publikacijos. Lektorių Mariaus Brazdausko ir Linos Žirnelės straipsnyje „Promoting sustainable entrepreneurship in higher education“ („Darnaus verslumo skatinimas aukštajame moksle“) nagrinėjama, kaip motyvuoti ir ugdyti studentus tapti į darnią plėtrą orientuotais verslininkais. Šiandien aukštasis

mokslas yra unikaloje pozicijoje vaidinti pagrindinį vaidmenį remiant tvarų verslumą ir ypač skatinant studentus domėtis tvaraus verslumo galimybėmis. Į darnią plėtrą orientuotas verslumas reiškia tokių verslumo galimybių atradimą, kurios prisideda prie darnios plėtros prioritetų ir sinergiškai sąveikauja su naujos žaliosios ekonomikos ir verslo aplinka. Į darnią plėtrą orientuoti verslininkai turi transformacines galimybes pakeisti esamus tradicinius gamybos metodus, produktus, rinkos struktūras ir vartojimo modelius tvaresnių ir inovatyvių sprendimų link, taip sukuriant išskirtinę poziciją rinkoje ir ilgalaikį konkurencinį pranašumą.

Verslo vadybos fakultetas kryptingai siekia stiprinti vykdomas kūrybiškumo ir darnių inovacijų plėtros veiklas, bei dar aktyviau prisidėti prie kūrybiškumo ir inovacijų sklaidos Vilniaus kolegijos bendruomenėje ir visuomenėje.

VEIKLOS GAIRĖS

- **Ugdyti** Vilniaus kolegijos bendruomenės narių ir plačiosios visuomenės taikomojo kūrybiškumo ir kūrybinio mąstymo gebėjimus, plėtoti kūrybinę aplinką, atvirumą naujovėms, naujų studijų metodų diegimą.
- **Organizuoti** kompetencijų tobulinimo mokymus, viešas paskaitas, apskrito stalo diskusijas, mokslo renginius, susijusius su kūrybiškumo plėtra, darniomis inovacijomis, inovatyvaus verslumo temomis.
- **Skatinti** socialinę partnerystę su organizacijomis, kurių veikla turi stiprias sąsajas su kūrybiškumo skatinimu, naujų produktų kūrimu ir inovacijų taikymu.
- **Inicijuoti** taikomuosius mokslinius tyrimus, eksperimentinę veiklą ir projektus kūrybiškumo, darnių inovacijų ir verslumo skatinimo temomis.
- **Plėtoti** Vilniaus kolegijos bendruomenės kūrybiškas ir inovatyvias savanorystės iniciatyvas.
- **Skatinti** studentų verslumą, ugdant jų kūrybinio mąstymo gebėjimus, atvirumą inovatyvumui ir plėsti jų žinias apie darnias, pažangias inovacijas.
- **Sudaryti** kuo daugiau galimybių šviesti Lietuvos visuomenę kūrybiškumo, darnių inovacijų ir verslumo tematika per žiniasklaidos kanalus, socialinėje medijoje, visuomeniniuose renginiuose ir iniciatyvose.
- **Pritraukti** moksleivius kaip būsimus studentus domėtis kūrybiškumo, darnių inovacijų ir verslumo temomis, organizuojant mokinių vizitus į Vilniaus kolegiją ir skaitant jiems paskaitas ar rengiant studijas populiariančius seminarus mokyklose.

KEIČIAMĖS
ir KEIČIAME
DARNIAI!

A close-up photograph of a person's hands using a black stylus on a large, dark grey digital drawing tablet. The tablet is positioned on a desk next to a white computer keyboard and a monitor displaying a colorful abstract image. The person's left hand is resting on the bottom edge of the tablet. The background is slightly blurred, focusing attention on the digital workspace.

KEIČIAMĖS
ir KEIČIAME
DARNIAI!

13

Skaitmenizavimo plėtra ir darnių elektroninių inovacijų diegimas

Skaitmenizavimo plėtra ir elektroninių inovacijų diegimas – tai svarbi Lietuvos darnios plėtros kryptis, kurią vystant ugdomi visuomenės skaitmeniniai įgūdžiai bei skatinama tvarumo bei modernių technologijų darną. Ši kryptis atitinka Nacionalinės pažangos programos 2021–2030 m. uždavinį „skatinti valstybės – viešojo sektoriaus, ekonomikos ir visuomenės – skaitmenizavimą, kuriant sprendimus, įgalinančius verslo įmones, viešąjį sektorių ir akademinę bendruomenę naudotis reikalingomis skaičiavimo, duomenų tvarkymo ar kibernetinio saugumo galimybėmis, stiprinti pačių gyventojų gebėjimus pilnavertiškai pasinaudoti naujomis technologijomis, didinti supratimą apie ateinančius technologinius pokyčius ir įgalinti valstybę prie jų prisitaikyti“.

Ši kryptis tiesiogiai susijusi su Vilniaus kolegijos 2021–2025 m. Strategijos 1-o strateginio tikslo „Vykdėti Lietuvos ir tarptautinės darbo rinkos poreikius atitinkančias profesinio aukštojo mokslo studijas ir

mokymą(si) visą gyvenimą“ 1.1 uždaviniu „Rengti ir tobulinti konkurencingą, į socialinę atsakomybę orientuotą profesinio aukštojo mokslo studijų programas“. Europos Komisija yra išskėlus tikslą, kad iki 2030 metų visos pagrindinės viešosios paslaugos būtų visiškai suskaitmenintos ir teikiamos internetu, 80 proc. piliečių naudotų skaitmeninę tapatybę, bent 80 proc. šalies gyventojų turėtų pagrindinius skaitmeninius įgūdžius, o 75 proc. ES įmonių naudotų debesijos ir didžiųjų duomenų technologijas. Vilniaus kolegija, plėtodama skaitmenizavimą bei diegdama elektronines inovacijas, tiesiogiai prisidės prie šių reikšmingų tikslų įgyvendinimo.

Vystant skaitmenizavimo plėtrą ir elektroninių inovacijų diegimą numatančią socialinės atsakomybės ir darnios plėtros kryptį, Elektronikos ir informatikos fakultetas tiesiogiai prisideda plėtojant Vilniaus kolegijos 2021–2025 m. Strategijos 3-ią strateginę kryptį, kviečiančią socialiai atsakingą veiklą daryti veiksmingą poveikiui šaliai ir regionui. Ketvirtosios pramonės revoliucijos sąlygotas spartaus technologijų vystymasis skatina visos valstybės skaitmeninimą – verslą, valstybės institucijų teikiamas paslaugas, švietimą, etc. Kartu skaitmenizavimo plėtra suteikia galimybę viešajam sektoriui tapti efektyvesniu, verslui suteikia konkurencinį pranašumą diegiant inovacijas, o šalies gyventojams padės gauti patogesnes ir prieinamesnes skaitmenines paslaugas. Tai ypač aktualu Vilniaus kolegijai, institucijos 2021–2025 m. Strategijos įgyvendinimo veiksmų plano 1.2 uždavinio „Tobulinti į studentą orientuotą studijų procesą“ įgyvendinimui numatčiusiai 1.3.1. priemonę „Plėtoti studijų prieinamumą asmenims, turintiems skirtingų studijų poreikių“.

Skaitmenizavimo plėtros ir elektroninių inovacijų diegimo krypties darbai vyrauja Fakulteto Programinės įrangos katedros veikloje, kadangi šios katedros veikla yra tiesiogiai orientuota į skaitmeninimą. Programų sistemų studentai kuria internetines svetaines, mobiliąsias programėles, kitas informacines sistemas, kurios ne tik tiek palengvina darbą, bet ir pereinant prie elektroninių dokumentų, kai atsisakoma jų popierinių variantų, aplinkai daro stiprų teigiamą socialiai atsakingą aplinkosauginį poveikį. Tokiu būdu yra tiesiogiai prisidedama prie planetos išteklių

ir resursų tausojimo bei CO₂ emisijos mažinimo vėlesniuose popieriaus utilizavimo ar jo perdirbimo procesuose.

Programinės įrangos katedros lekt. Marius Gžegoževskis yra įgyvendinęs projektą – sukūręs internetinę platformą „Informacinis stendas VIKO EIF“, kurioje yra skelbiama informacija, susijusi su paskaitų studentams tvarkaraščio keitimu. Programinės įrangos katedros vedėja doc. dr. Laura Gžegoževskė drauge su Programinės įrangos katedros lekt. Mariumi Gžegoževskiu yra publikavę straipsnį skaitmenizavimo tema: Gžegoževskė L., Gžegoževskis M. (2019) Dažnai besikeičiančios informacijos skelbimų lentose suskaitmeninimas. Aukštųjų mokyklų vaidmuo visuomenėje: iššūkiai, tendencijos ir perspektyvos: mokslo darbai. Alytaus kolegija. 2019, Nr. 1(8), p. 38-42., ISSN: 2029-9311.

Elektronikos ir informatikos fakultetas turi reikšmingos patirties MTEP projektuose, kuriais prisidedama prie skaitmenizavimo plėtros ir elektroninių inovacijų diegimo. Nuo 2019 m. spalio 1 d. iki 2021 m. gegužės 31 d. Fakultetas vykdė MTEP projektą „Automatizuota CV kūrimo platforma, paremta dirbtinio intelekto moduliui“. Šis jungtinės veiklos pagrindu vykdomas projektas yra 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 1-o prioriteto „Mokslinių tyrimų, eksperimentinės plėtros ir inovacijų skatinimas“ įgyvendinimo priemonės Nr. 01.2.1-LVPA-K-828 „Intelektas. Bendri mokslo – verslo projektai“ partnerinis projektas (projekto Nr. J05-LVPA-K-04-0056). Projekto tiesioginis vykdytojas – UAB „Žmogiškųjų išteklių platformos“, projekto bendras biudžetas – 810 781,91 eurų, Vilniaus kolegijai skirta projekto lėšų dalis – 29 932,38 eurų, Vilniaus kolegijos nuosavas indėlis projekte – 25 807,82 eurų.

Nuo 2019 m. spalio 1 d. iki 2020 g. gegužės 31 d. (8 mėn.) buvo vykdomos projekto mokslinių tyrimų (toliau – MT) veiklos. MT etape vadovaujantis atliktos įmonių darbuotojų apklausos, CV interneto svetainių bei sisteminės su mokslinių tyrimų tikslais ir objektais susijusios literatūros analizės rezultatais buvo sukurtas CV informacinis modelis. Šis modelis padės efektyviai tvarkyti informaciją, susijusią su darbdavių ir darbo ieškančiųjų poreikiais, leis įgyvendinti įvai-

rių įrankių CV suderinamumą, išsaugant CV xml formatu. Dėka CV informacinio modelio asmens gyvenimo aprašymas suteiks darbdaviams reikšmingos informacijos, kuri bus įvertinta ir vizualizuota įvairiais lygiais. Pasitelkus socialiniuose tinkluose skelbiamą informaciją bei panaudojant DI modulį bus kompleksiskai įvertintos darbuotojo asmeninės savybės, įskaitant jo sąmoningumą.

Nuo 2020 m. birželio 1 d. iki 2021 m. gegužės 31 d. (12 mėn.) Fakultete buvo vykdomos MTEP projekto „Automatizuota CV kūrimo platforma, paremta dirbtinio intelekto modulių“ eksperimentinės plėtros (toliau – EP) veiklos. MT ir EP etapuose projekto veiklas tiesiogiai vykdė Elektronikos ir informatikos fakulteto mokslininkės dr. Svetlana Kubilinskienė (MTEP veiklų vadovė), dr. Tatjana Liogienė (vyriausioji tyrėja) ir Valdona Judickaitė-Žukovskė (vyresnioji tyrėja). Projektą koordinavo Partnerystės ir projektų skyriaus vedėjas Vytautas Lauciūnas.

Įgyvendinus projektą buvo sukurta centralizuota darbo skelbimų ir darbuotojų paieškos

duomenų CV vertinimo platforma – darbuotojų paieškos proceso valdymo įrankis, padėsiantis darbo ieškantiems kandidatams tinkamai pateikti CV informaciją darbdaviams bei leisiantis darbdaviams, pasitelkus dirbtinį intelektą, atlikti darbo ieškančių kandidatų charakterio bei turimų kompetencijų analizę. Projekto EP etape buvo vystomas ir testuojamas projekto MT etape sukurto automatizuotos CV kūrimo platformos prototipas. Vykdamas projektą Fakulteto mokslininkės ne tik patobulino asmenines tyrimines kompetencijas, taip pat šios tyrėjos publikavo mokslinį straipsnį.

Elektronikos ir informatikos fakulteto tyrėjai dalyvavo ne tik nacionaliniuose MTEP projektuose, jie tyrimus drauge su užsienio partneriais atliko ir tarptautiniame Banku Augstskola / School of Business and Finance (Latvija) vykdomame projekte „Žinių aljansas verslo plano įvertinimui: skaitmeninis sprendimas“ (angl. *Knowledge Alliance of Business idea Assessment: Digital Approach* – KABADA). Šis projektas startavo 2019 m. lapkričio mėn., projekto veiklos bus vykdomos iki 2022 m. spalio 1 d. Projekto Nr.: 612542-EPP-1-2019-1-LV-EPPKA2-KA.

Fondo finansuojama projekto biudžeto dalis – 997 918,00 eurų, Fondo finansuojama projekto biudžeto dalis, skirta VK, yra 115 692,00 eurų. Projekto vykdymo metu yra kuriamas novatoriškas skaitmeninis įrankis, leisiantis paruošti verslo planą pagal CANVAS modelį ir dirbtinio intelekto pagalba jį ištestuoti bei įvertinti verslo plano silpnybes ir stiprybes. Į minėtą įrankį numatoma integruoti sistemas, teikiančias informaciją apie makroekonomikos rodiklius. Šį pažangų įrankį galės naudoti ir studentai, kuriems kaip atsiskaitomąją užduotį reikės parengti verslo planą, bei savo verslą planuojantys steigti būsimi verslininkai. Šio projekto vėlesnėse įgyvendinimo stadijose į projekto veiklas numatoma įtraukti ir Fakulteto studentus programuotojus. Projekto darbo grupėje dirbantys penki Fakulteto tyrėjai – dr. Svetlana Kubilinskienė, dr. Mindaugas Liogys, dr. Tatjana Liogienė, dr. Jūratė Vaičiulytė ir Justinas Zailskas, kurdami internetinę verslo plano sudarymo platformą, vykdė ne tik programavimo darbus, kartu buvo atliekami ir moksliniai tyrimai, nukreipti minėtos platformos funkcionalumui gerinti. Šiuo projektu yra paliudijama kaip naudojant skaitmeninimo įrankius eliminuojamos galimos žmogaus klaidos ir prisidedama prie tvaraus verslo kūrimo. Išmaniai parengtas verslo planas yra sėkmingo verslo garantas.

Nuo 2020 m. rugsėjo mėn. Fakultetas koordinavo ir kartu su Sveikatos priežiūros fakultetu vykdė MTEP projekto „Automatizuota dirbtinio intelekto potencialių ligų identifikavimo platforma bei centralizuota viso pasaulio ligų ir simptomų duombazė“ (projekto akronimas – FLEMING) mokslinių tyrimų veiklas. Šis jungtinės veiklos pagrindu vykdomas projektas yra 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 1 prioriteto „Mokslinių tyrimų, eksperimentinės plėtros ir inovacijų skatinimas“ įgyvendinimo priemonės Nr. 01.2.1-LVPA-K-856 „Eksperimentas“ partnerinis projektas (projekto Nr. 01.2.1-LVPA-K-856-01-0022). Projekto tiesioginis vykdytojas – UAB „Medical Score“, projekto bendras biudžetas – 1 310 030,48 eurų, Vilniaus kolegijos biudžetą projekte sudaro 133 094,24 eurų, Vilniaus kolegijos nuosavas indėlis pro-

jekte – 63 219, 76 eurų. Projekto FLEMING tikslas – sukurti į pacientus orientuotą sveikatos apsaugos platformą, kuri kauptų įvairius asmeninius žmogaus sveikatos duomenis, pasitelkus dirbtinį intelektą juos išanalizuotų ir pagal šiuos duomenis pateiktų žmogaus sveikatą puoselėjančius sprendimus bei siūlymus. Šis projektas pasitarnautų ne tik gydytojams ir pacientams, šios ligų duomenų bazės pagrindu medicininių paslaugų industrijai bus suteikta galimybė kurti į vartotojus orientuotas mobiliąsias aplikacijas ir kitus informacinių technologijų produktus. Tiesiogiai mokslinius tyrimus projekte kartu su trimis mokslininkėmis iš Sveikatos priežiūros fakulteto – Gintare Vaitkiene, dr. Zyta Kuzborska ir dr. Milda Žukauskiene – vykdė Fakulteto Programinės įrangos katedros asistentas Šarūnas Mackonis. Projektą koordinavo Partnerystės ir projektų skyriaus vadybininkė Santa Mirauskienė. Šis projektas – puikus tarpfakultetinio bendradarbiavimo vykdant MTEP veiklas pavyzdys.

Programų sistemų studijų programos sąsają su socialinės atsakomybės darnios plėtros kryptimi skaitmenizavimo plėtra ir elektroninių inovacijų diegimu atsispindi šiuose minėtos studijų programos rezultatuose: gebėti taikyti įgytas žinias projektuojant, kuriant, vertinant ir diegiant programų sistemas; gebėti projektuoti ir įgyvendinti algoritmus pasirinktomis programinėmis priemonėmis; gebėti projektuoti, kurti naujus ir tobulinti esamus programinius sprendimus, gebėti kurti ir plėtoti internetinių paslaugų sprendimus. Programų sistemų studijų programa įtraukia darnaus vystymosi temas ne tik į baigiamuosius darbus, tačiau ir į studijų dalykus bei studentų praktikas. Tiesiogiai darnus vystymasis akivaizdus studijų dalykuose: Aplinkos ir žmonių sauga, Žmogaus ir kompiuterio sąveika ir kituose studijų dalykuose, kuriuose atliekami internetinių svetainių, mobiliųjų programėlių ir kt. kūrimo darbai. Studentų mokomosiose praktikose, kurios yra atliekamos Fakultete, taip pat yra kuriami realūs skaitmeniniai produktai, atliekant baigiamuosius darbus yra kuriami skaitmeniniai produktai, aktualūs užsakymą pateikusiai įmonei.

VEIKLOS GAIRĖS

- **Populiarinti** skaitmeninio svarbos ir darnių elektroninių informacijų tematiką ir svarbą tarp Vilniaus kolegijos bendruomenės narių, jos socialinių partnerių ir plačiojoje visuomenėje.
- **Organizuoti** kompetencijų tobulinimo mokymus, viešas paskaitas, apskrito stalo diskusijas, mokslo renginius, susijusius su skaitmeninio plėtra ir darnių elektroninių inovacijų diegimu.
- **Skatinti** socialinę partnerystę su organizacijomis, kurioms aktuali skaitmeninio plėtra ir darnių elektroninių inovacijų diegimas.
- **Inicijuoti** taikomuosius mokslinius tyrimus, eksperimentinę veiklą ir projektus skaitmeninio plėtos ir darnių elektroninių inovacijų temose.
- **Diegti** darnias elektronines inovacijas Vilniaus kolegijoje.
- **Skatinti** studentų verslumą skaitmeninio plėtos kontekste ir kuriant bei diegiant darnias elektronines inovacijas.
- **Sudaryti** kuo daugiau galimybių šviesti Lietuvos visuomenę skaitmeninio ir darnių elektroninių inovacijų tematika per žiniasklaidos kanalus, socialinėje medijoje ir visuomeniniuose renginiuose, iniciatyvose.
- **Pritraukti** moksleivius kaip būsimus studentus domėtis skaitmeniniu ir darniomis, elektroninėmis inovacijomis, organizuojant mokinių vizitus į Vilniaus kolegiją ar rengiant studijas populiariančius seminarus mokyklose.

Visuomenės sveikatingumo stiprinimas

Visuomenės sveikatingumo stiprinimas – svarbi Lietuvos darnios plėtros kryptis, kuria siekiama sustiprinti asmenų sveikatą, ją išsaugoti ir užkirsti kelią ligų plitimui. Visuomenės sveikatos stiprinimui skirti renginiai ir tyrimai dera su Lietuvos sveikatos 2014–2025 metų programos tikslais – sukurti efektyvesnę sveikatos priežiūros sistemą, kuri skatintų sveikatos ugdymą ir stiprinimą bei ligų prevenciją, įtraukiant į šią veiklą visus sveikatos priežiūros specialistus pagal jų profesinę kompetenciją; įgyvendinant moksliškai pagrįstas lėtinių neinfekcinių ligų prevencijos programas, sveikatos priežiūros paslaugų kokybę ir saugą.

Sveikatos priežiūros fakultete vykdomos Mitybos, Reabilitacijos, Kosmetologijos, Medicinos technologijų, Slaugos ir akušerijos studijų kryptių programos, kurių absolventai yra sveikatos priežiūros specialistai, prisidedantys prie visuomenės sveikatos potencialo stiprinimo, todėl visuomenės sveikatos stiprinimo temos įtrauktos į studijų programų turinį ir nuolat atnaujinamos. Sveikatos priežiūros fakultetas turi reikšmingos patirties vykdant švietėjiškus renginius įvairaus amžiaus asmenims tinkamo maitinimosi tematika.

- 2021 m. kovo 26 d. Sveikatos priežiūros fakulteto Medicinos technologijų ir dietetikos katedros dėstytoja Erika Dzimidaitė kartu su Dietetikos studijų

KEIČIAMĖS
ir KEIČIAME
DARNIAI!

programos studentais organizavo nuotolinį mokslinį-praktinį seminarą „Dietiniai patiekalai pasninko ir švenčių metu“ Priešgaisrinės apsaugos departamento darbuotojams. Jo metu gamino patiekalus, vertino jų maistinę ir energinę vertę. Įgyta patirtis ir žinios padės mokymų dalyviams taikyti subalansuotos dietos principus ne tik sau, bet artimiesiems.

- 2021 m. gruodžio 7 d. VšĮ „Vilniaus SOS vaikų kaimas“ vaikams per nuotolį pravesta edukacinė pamoka „Tinkamo maitinimosi principai“. Paskaitą parengė ir skaitė Erika Dzimidaitė, Medicinos technologijų ir dietetikos katedros lektorė, kartu su studijų programos „Dietetika“ studentais. Paskaitos tikslas – ankstyvame amžiuje sudominti vaikus kreipti dėmesį į maitinimąsi ir prisidėti formuojant tinkamo maitinimosi įpročius.
- 2021 m. balandžio 16 d. Vilniaus kolegijos Sveikatos priežiūros fakultetas ir Kauno kolegijos Medicinos fakultetas organizavo jungtinę paskaitą-seminarą „Dietos koregavimas“, skirtą skatinti skirtingų aukštųjų mokyklų Dietetikos programos dėstytojų ir studentų bendradarbiavimą, skleisti sveiko maitinimosi žinias visuomenei. Medicinos technologijų ir dietetikos katedros lektorė Erika Dzimidaitė kartu su dietetikos studijų programos studentais aktyviai dalyvavo renginyje, bendrai atliko praktines užduotis, kurios praturtino studijų procesą, sustiprino visuomenės sveikatos dietisto profesines kompetencijas.
- 2021 m. lapkričio 16 d. Medicinos technologijų ir dietetikos katedros lektorė E. Dzimidaitė renginyje „Studijos. Praktika. Karjera 2021“ pravedė paskaitą-seminarą „Maisto pasirinkimas + medicina = sveikata“, taip sudomindama ne tik potencialius studentus, bet ir sveikatai neabejingus vyresnių klasių moksleivius. Paskaitos-seminaro metu buvo supažindinta su „Dietetikos“ studijų praktine veikla, kurią atlieka studentai studijų metu. Tai pat pateikta informacijos apie sveikatai palankaus maitinimosi bei fizinio aktyvumo reikšmę jauno žmogaus medžia-

gų apykaitos procesams, pažintinėms funkcijoms, darbingumui bei bendrai organizmo savijautai, užkertant kelią sveikatos sutrikimams vyresniame amžiuje.

2021 m. balandžio 21 d., bendradarbiaujant su Vilniaus lopšelio-darželio „Spragtukas“ bendruomene, buvo vykdytos edukacinės sveikatinimo veiklos, kurių metu buvo ugdomi ne tik tinkamo maitinimosi įpročiai, bet ir skiepijami tinkami asmens higienos įgūdžiai. Edukacinių veiklų metu vaikai entuziastingai atliko Sveikatos priežiūros fakulteto dėstytojų dr. E. Kubilienės ir E. Dzimidaitės išleistoje knygelėje „Augu sveikas“ pateiktas užduotis apie tinkamą maitinimąsi ir higienos įgūdžių formavimą.

Sveikatos priežiūros fakultetas, vykdydamas švietėjišką veiklą, taip pat daug dėmesio skyrė visuomenės fizinio aktyvumo skatinimui bei taisyklingos laikysenos palaikymui, tai reikšmingai prisideda prie lėtinių ligų valdymo, psichikos sveikatos gerinimo ir visuomenės ilgaamžiškumo:

- 2021 m. birželio 12–13 dienomis Reabilitacijos katedros lekt. Ramunė Komžienė pravedė seminarą fitneso ir aerobikos instruktoriams, sveikatos specialistams „Laikysenos įvertinimas ir korekcija“. Seminaro metu dalyviai supažindinami su pagrindiniais atramos judamojo aparato įvertinimo testais, funkcijos atkūrimo programos sudarymo principais bei korekciniais pratimais, išmoka parinkti pratimus pagal individualius kiekvieno asmens ištyrimo rezultatus ir funkcijos sutrikimo pobūdį, taisyklingos pratimų atlikimo technikos, naudojant įvairių inventorių, kaip pagalbinę priemonę nustatytoms problemoms spręsti. Seminaro dalyviai įgyja bei pagilina teorinių žinių ir praktinių įgūdžių bagažą dirbant su įvairaus amžiaus asmenimis sveikatinimo srityje, išplečia savo profesines ir asmenines kompetencijas.
- 2021 m. balandžio 22 d. Reabilitacijos katedros lektorė Gintarė Vaitkienė suinteresuotoms asmenų grupėms vedė mokymus „Dubens organų funkcijos su-

trikimai. Gydymas. Slaugos, reabilitacijos priemonės“, kurių metu klausytojai gilino žinias apie dubens dugno organų funkcijų sutrikimus: šlapimo bei išmatų nelaikymą bei šias būkles patiriančių pacientų priežiūrą. Dalyviai tobulino žinias apie dubens dugno organų funkcijų sutrikimų išsivystymo priežastis, simptomus, diagnostikos ir gydymo metodus, nemedikamentinius pagalbos pacientams būdus bei slaugos priemones. Mokymų „Šiuolaikinė nugaros skausmo samprata. Ar nespecifinis nugaros skausmas yra specifinis?“ (2021 m. birželio 7–10 dienomis) metu buvo siekiama pasiūlyti nugaros skausmo prevencijos gerinimo, tyrimų ir gydymo sprendimus; bendrais bruožais pristatyti veiksmingiausius ir ekonomiškai naudingiausius sėkmingo nugaros skausmo gydymo būdus; integruoti nugaros skausmą kenčiančių žmonių diagnozavimo

priemonės ir pasiūlyti asmeniškai pritaikytus slaugos metodus; sudaryti palankesnes sąlygas tolesniems moksliniams tyrimams, valdymui, švietimui ir reklamos kampanijoms siekiant sumažinti nugaros skausmo kamuojamų ligonių skaičių.

- Sveikatos priežiūros fakulteto Reabilitacijos katedros dėstytojai, aktyviai bendradarbiaudami su Vilniaus miesto savivaldybės visuomenės sveikatos biuru „Vilnius sveikiau“, pagal Europos sąjungos projektą „Sveikos gyvensenos skatinimas ir sveikatos raštingumo ugdymas Vilniaus mieste“ mokyklose ir gimnazijose skaitė įtraukias paskaitas fizinio aktyvumo ir taisyklingos laikysenos tematika. Projekto metu (2020 m. kovo 9 d.–2021 gruodžio 14 d.) buvo siekiama tikslingai ugdyti moksleivių fizinio aktyvumo ir taisyklingos laikysenos įgūdžius, sudominti sveikatos stiprinimu ir išsaugojimu. Projektas vykdy-

tas tiesiogiai vykstant į mokyklas ir nuotoliniu būdu per MS TEAMS sistemą, aplankyta 17 mokyklų (Radvilų gimnazija (gyvai), Tuskulėnų gimnazija (nuotolinis), J. Lelevo inžinerijos gimnazija (nuotolinis), Vilnius International Meridian School (nuotolinis), Sietuvos gimnazija (nuotolinis), Saulės privati gimnazija (nuotolinis), V. Kačialovo gimnazija (nuotolinis), Radvilų gimnazija (nuotolinis), Vilniaus „Laisvės“ gimnazija (nuotolinis), VGTU inžinerijos licėjus (gyvai), Grigiškių gimnazija (gyvai), Ateities gimnazija (gyvai), Liepkalnio mokykla (gyvai), Senvagės gimnazija (gyvai), Gijos jaunimo mokykla (gyvai), Lazdynų mokykla (gyvai), Trakų Vokės gimnazija (gyvai). Pamokose dalyvavo 8–11 klasių mokiniai, iš viso apie 1 520 moksleivių. Mokymų metu moksleiviai buvo supažindinami su pagrindinėmis žmogaus kūno struktūromis, atsakingomis už taisyklingą laikyseną, netaisyklingos laikysenos formomis, paveikslėlių pagalba patys praktiškai bandė nustatyti ar laikysena taisyklinga ar ne, tai pat buvo supažindinti su pagrindiniais faktoriais, lemiančiais netaisyklingą laikyseną. Pertraukėlės metu visi mokiniai darė mankštą, skirtą kaklo ir pečių juostos raumenų atpalaidavimui ilgą laiką sėdint mokyklos suole ar namuose prie kompiuterio. Antroje pamokos dalyje buvo aptariami klausimai, susiję su fiziniu aktyvumu ir jo įtaka žmogaus sveikatai. Visa pamoka vykdavo interaktyviu viktorinos būdu, moksleiviams atsakinėjant į klausimus Kahoot sistemoje, taip pat visos pamokos metu vykdavo diskusijos vienais ar kitais klausimais, susijusiais su laikysena ir fiziniu aktyvumu. Moksleiviai mielai ir su azartu atsakinėdavo į klausimus, įsitraukdavo į diskusijas ir uždavinėdavo papildomų klausimų.

- Gruodžio 23 d. Sveikatos priežiūros fakulteto studijų programos „Bendrosios praktikos slauga“ SL18D grupės studentė Rita Solovjova Zoom platformoje perskaitė pranešimą „Sergančiųjų koronarine širdies liga žinios apie ligos ir mitybos kontrolę“ socialinio tin-

klo „Facebook“ grupių „Širdies draugija“ bei „Širdies ligos ir kardiologija“ nariams. Studentė pranešimo metu supažindino klausytojus su koronarinės širdies ligos klinika, profilaktika, pateikė naudingų praktiškų patarimų apie ligos kontrolę ir komplikacijų kontrolę, moderavo diskusiją.

Vasario 18 d. Vilniaus kolegijos Sveikatos priežiūros fakulteto studijų programos „Bendrosios praktikos slauga“ SL17D grupės studentė Greta Kilikevičiūtė kartu su Slaugos katedros docente dr. Zyta Kuzborska Zoom platformoje skaitė nuotolinę paskaitą „Erkinis encefalitas ir jo prevencija“ Vilniaus Gedimino technikos universiteto Mechanikos fakulteto studentams. Studentė parengė išsamų pranešimą, kurio metu supažindino klausytojus su erkinio encefalito simptomatika, sukėlėjais, epidemiologija, klinika, profilaktika, pateikė naudingų patarimų, kaip saugiai išsitraukti erkę, atsakė į klausytojams rūpimus klausimus.

Siekdami prisidėti prie Vilniaus kolegijos bendruomenės sveikatingumo įgūdžių ugdymo Sveikatos priežiūros dėstytojai ir absolventai organizavo ir vedė seminarus. 2021 m. sausio 14 d. „Judėjimo stoka, vaikų laikysena ir su stuburu susijusios problemos, moksleivių ergonomikos principai, kuprinės, fizinio aktyvumo nauda“, lektorė Vaiva Strukčinskaitė. 2021 m. sausio 14 d. „Sėdimos darbo įtaka stuburui“, Reabilitacijos katedros lektorius Tadas Puzara, fakulteto absolventė UAB „SK Impeks Medicinos diagnostikos centras“ vyr. kineziterapeutė Jolita Gelūnaitė. 2021 m. lapkričio 8 d. „Emocijos, jų funkcijos ir emocijų reguliavimo įgūdžiai“, Reabilitacijos katedros lektorius Tadeuš Polionis. 2021 m. lapkričio 10 d. „Kaip suvaldyti hormonus?“, lektorė, Fakulteto absolventė, Vytauto Didžiojo universiteto docentė Eglė Kemerytė-Ivanauskienė.

Prie visuomenės sveikatingumo stiprinimo sklaidos prisidėjo Sveikatos priežiūros fakulteto dėstytojų dalyvavimas žiniasklaidos vykdomose veiklose:

- 2021 m. rugsėjo–gruodžio mėnesiais Reabilitacijos katedros dėstytoja Gintarė

Vaitkienė populiarioje laidoje „Sveikatos kodas“ (Baltijos televizijoje ir Lietuvos ryto televizijoje) dalyvavo ir plačiai visuomenei pristatė įvairaus amžiaus asmenų dubens organų funkcijų sutrikimų, bei stuburo skausmo prevencijos ir valdymo galimybes.

- 2021 m. gegužės 26 d. Grožio terapijos katedros lektorė Ramunė Budrienė tv3.lt portalui davė interviu, kurio metu pateikė informacijos plačiai visuomenei apie priklįjiamų nagų netaisyklingo naudojimo pasekmes.

Tiek fakulteto bendruomenė, t.y. dėstytojai ir studentai, tiek pasitelkiant socialinius partnerius atliko taikomojo mokslo tyrimus, kurie nagrinėjo viešuomenės sveikatos stiprinimo temas, susijusias su maitinimusi, judėjimu ir dėmesingumu. 2021 m. Medicinos technologijų ir dietetikos ka-

tedros dėstytojos E. Dzimidaitė ir dr. E. Kubilienė, pagal bendradarbiavimo su Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentu prie VRM sutartį, vykdė tęstinius taikomuosius mokslinius tyrimus Priešgaisrinės apsaugos darbuotojų maitinimosi vertinimo tematika, kurių metu atliko specifinės profesinės grupės atstovų maitinimosi lyginamąją analizę ir gavo rezultatus, kurie akivaizdžiai įrodė edukacinių veiklų įtaką teigiamiems maitinimosi įpročių bei gyvenosenos pokyčiams.

2021 m. Grožio terapijos katedros lekt. Rita Liepuonienė atliko tyrimą „Sveikatą stiprinančios aplinkos kūrimas Vilniaus kolegijoje: studentų nuomonė“. Tyrimo tikslas – išsiaiškinti studentų nuomonę apie sveikatą stiprinančios aplinkos kūrimo galimybes Vilniaus kolegijoje. Siekiant kurti sveikatai palankią studijų aplinką, tyrimu siekta įvertinti studentų požiūrį į fizinę, psichosocialinę aplinką Vilniaus kolegijoje, studento santykius su dėstytojais ir bendrakursiais bei galimas priemones, kliūtis saugiai ir sveikatai palankiai aplinkai kurti.

2021 m. pradėtas UAB „Kvapų namai“ užsakomasis tyrimas „Aromaterapijos poveikis pažintiniams procesams: dėmesiui ir atminčiai“. Tyrėjos – Grožio terapijos katedros lektorės Aurelija Kūgytė ir Rima Burneikaitė. Tyrėjų grupės vadovė – dr. Jūratė Graželytė. Tyrimo metu siekiama ištirti aromaterapijos poveikį pažintiniams procesams. Tai yra reikšminga, nes studijų metu studentai susiduria su didele informacijos, kurią reikia įsisavinti, apimtimi, be to, jiems dažnai būna sunku ilgesnį laiką sukoncentruoti dėmesį. Taip pat Covid-19 pandemijos metu studentai patiria papildomų stresorių ir išgyvena padidintą streso lygį. Todėl šiuo tyrimu siekiama išsiaiškinti, ar aromaterapija galėtų būti vienas iš būdų, padedančių studentams susikaupti, atsiminti ir sumažinti stresą.

Sveikatos priežiūros fakulteto dėstytojos dr. Žymantė Jankauskienė ir dr. Erika Kubilienė, siekdamos atkreipti dėmesį į aktualias visuomenės sveikatinimo problemas, dabar yra įsitraukusios į Europos bendradarbiavimo iniciatyvą mokslo ir technologijų srityje (The European Cooperation in Science and Technology – COST). Tai Europos tyrėjų tinklas, dirbantis su antrinėmis aukomis (angl. The European Researchers' Network Working on Second Victims (TheERNSTGroup)), kuris siekia dalytis mokslo žiniomis, perspektyvomis bei gerą patirtimi, susijusia su nepageidaujamais įvykiais (NI) sveikatos priežiūros įstaigose, siekiant remti „antrines“ aukas (sveikatos priežiūros specialistus) ir pradėti atvirą suinteresuotų šalių dialogą apie „antrinės aukos“ fenomeno pasekmes.

Be to, fakulteto dėstytojai organizavo nuotolinius renginius: 2021 m. rugsėjo 27 d. Grožio terapijos katedros lektorės Aurelija Kūgytė ir Rima Burneikaitė bei Slaugos katedros lektorė Milda Kuskienė suorganizavo nuotolinį renginį, skirtą Psichikos sveikatos dienai paminėti, kurio tikslas – sudaryti sąlygas viešai diskusijai apie psichikos sveikatos svarbą ir galimybę ją stiprinti; 2021 m. lapkričio 8 d. Slaugos katedros lektorė Milda Kuskienė ir docentė dr. Zyta Kuzborska pakvietė Sveikatos priežiūros fakulteto bendruomenę nuotoliniu būdu paminėti Pasaulinę diabeto dieną, kurios metu atkreipė dėmesį ir šia liga sergančiųjų gyvenimo pokyčius, sie-

kiant išsaugoti sveikatą ir išvengti komplikacijų.

Sveikatos priežiūros fakulteto Dietetikos studijų programos 12 studentų, prisidėdami prie globalios iniciatyvos, kuriančios sveikatai palankesnę vartojimą ir aplinką 2021 m. lapkričio 17–18 dienomis dalyvavo renginyje „HACK Agri-Food 21. Iššūkių laboratorija“. Trys iš jų – Aušrinė Regelskaitė, Egidija Indulytė, Evelina Svobutaitė – laimėjo pirmą vietą. Renginį inicijavo EIT FOOD – pirmaujanti maisto inovacijų iniciatyva Europos Sąjungoje, siekianti tvaresnės, sveikatai palankesnės ir patikimesnės maisto sistemos visame žemyne. Dalyviai turėjo kūrybiškai išspręsti žemės ūkio ir maisto sektoriaus bei aplinkos, kurioje mes gyvename, tvarumo problemas ir pateikti konkrečių pasiūlymų, kaip kurti sveikatai palankesnę, tvaresnę, patikimesnę aplinką, diskutavo su įvairių profesijų atstovais, įgijo naujų žinių.

Sveikatos priežiūros fakulteto studentai ir dėstytojai parengė publikacijas ir / ar skaitė pranešimus nacionalinėse ir tarptautinėse konferencijose visuomenės sveikatingumo stiprinimo tematika:

- 2021 m. lapkričio 26 d. Bendrosios praktikos slaugos studijų programos studentė Rasa Narušienė (vadovė dr. Zyta Kuzborska) skaitė pranešimą tema „Vilniaus kolegijos Sveikatos priežiūros fakulteto studentų judėjimo gyvybinė veikla COVID-19 pandemijos metu“, MRU organizuotoje nuotolinėje konferencijoje „COVID-19 poveikis studentų akademiniam ir socialiniam gyvenimui“.
- 2021-03-18 Bendrosios praktikos slaugos studijų programos studentė Rita Solovjova (vadovė Zyta Kuzborska) skaitė pranešimą tema „Sergančiųjų išemine širdies liga mityba, fizinis aktyvumas ir rūkymas“ Klaipėdos universiteto organizuotoje Nacionalinėje mokslinėje konferencijoje „Į sveiką gyvenimą ir skaidrią būtį Vydūno keliu“.
- Reabilitacijos lekt. Ramunė Komžienė, doc. Milda Žukauskienė ir doc. Laimutė Samsonienė parengė straipsnį ir skaitė pranešimą „Student Recreational Physical Activity During the Covid -19 Pandemic Period“, IV

tarptautinėje Covid-19 tyrimų konferencijoje (IV International Conference on Covid-19 Studies). Stambulas, Turkija, 2021 balandžio 17-19 d. Proceedings Book: Editors Assoc. Prof. Dr. Gönül Gürol ÇİFTÇİ, Dr. Yonca UNLUBA. ISBN: 978-625-7720-35-9.

- Reabilitacijos katedros lekt. Ramunė Komžienė, doc. Milda Žukauskienė ir doc. Laimutė Samsonienė su bendraautoriais publikavo straipsnį "Effects of COVID-19 quarantine on physical activity and psycho-emotional health". *Baltic journal of sport and health sciences*. 2021, 2(121), p. 4-10. DOI: 10.33607/bjshs.v2i121.1082.
- Reabilitacijos katedros lekt. Vaiva Strukcinskaitė su bendraautoriais publikavo straipsnį "Computer-related work and physical activity at home environment in university students during pandemic". *Medicina* 3. 57 (1), 158.

Sveikatos priežiūros fakulteto dėstytojų ir studentų vykdomos švietėjiškos, taikomųjų mokslinių tyrimų, projektinės ir kitos socialinės

atsakomybės veiklos, nukreiptos visuomenės sveikatingumo stiprinimui, prisideda prie produktyvaus ir kokybiško gyvenimo trukmės ilginimo, tobulinant gyventojų sveikatai palankios gyvensenos įgūdžių mokymą, apimančią maitinimosi įpročių gerinimą, fizinį aktyvumą ir psichikos sveikatos stiprinimą.

Vilniaus kolegija nuo 2020 m. rugsėjo 4 d. pradėjo įgyvendinti projektą „Naujų erdvių fiziniam aktyvumui Vilniaus kolegijoje sukūrimas“ bendrai finansuojamą valstybės Sporto rėmimo fondo lėšomis, kurį administruoja Švietimo, mokslo ir sporto ministerija ir Švietimo mainų paramos fondas. Projektu siekiama skatinti Vilniaus miesto aukštųjų mokyklų bendruomenių, senjorų ir vietos bendruomenių narių fizinį aktyvumą ir jų sąmoningumą, sudarant sąlygas sportuoti šiuolaikišku sporto inventoriu ir įranga aprūpintoje Kolegijos sporto erdvėje. Šis projektas – puiki proga studentams ir dėstytojams imti aktyviau judėti, pagerinti savo fizinę būklę ar siekti aukštesnių asmeninių laimėjimų. Kolegijoje veikia Kūno kultūros ir sporto centras, kurio tikslas – skatinti Vilniaus kolegijos bendruomenės fizinį aktyvumą.

VEIKLOS GAIRĖS

- **Populiarinti** sveikatingumo tematiką ir svarbą tarp Vilniaus kolegijos bendruomenės narių ir plačiojoje visuomenėje.
- **Organizuoti** kompetencijų tobulinimo mokymus, viešas paskaitas, apskrito stalo diskusijas, mokslo renginius, susijusius su Lietuvos visuomenės sveikatingumo stiprinimu.
- **Skatinti** socialinę partnerystę su organizacijomis, kurioms aktualus sveikatingumo skatinimas.
- **Inicijuoti** taikomuosius mokslinius tyrimus, eksperimentinę veiklą ir projektus visuomenės sveikatinimo temomis.
- **Plėtoti** Vilniaus kolegijos bendruomenės savanorystės iniciatyvas, kuriomis kuriama sveikesnė visuomenė.
- **Skatinti** studentų verslumą sveikatingumo sektoriuje.
- **Sudaryti** kuo daugiau galimybių šviesti Lietuvos visuomenę sveikatingumo tematika per žiniasklaidos kanalus, socialinėje medijoje ir visuomeniniuose renginiuose ir iniciatyvose.
- **Pritraukti** moksleivius, kaip būsimus studentus, domėtis sveikatingumo temomis, organizuojant mokinių vizitus į Vilniaus kolegiją ar rengiant studijas populiariančius seminarus mokyklose.

KEIČIAMĖS
ir KEIČIAME
DARNIAI!

Sveikatai palankaus maitinimosi skatinimas

Sveikatai palankios aplinkos kūrimas ir sveikatai palankaus maitinimosi skatinimas – strateginė darnios plėtros kryptis, kuria siekiama kurti palankią aplinką sveikatos tausojimui ir stiprinimui, formuoti tinkamo maitinimosi įpročius, propaguoti sveikatai palankius, tvaresnius maisto produktus, tausančius maisto gamybos būdus. Šiame kontekste Vilniaus kolegijoje atliekami taikomieji, eksperimentiniai tyrimai maisto mokslo, technologijų srityje, organizuojami renginiai (seminarai, konferencijos, pamokos, praktinė veikla mokiniams ir pan.), ugdantys sveikatai palankaus maitinimosi įpročius, vartojimo kultūrą.

Agrotechnologijų fakultete daug dėmesio skiriama sveikesnės visuomenės ugdymui, švietėjiškai veiklai: skaitomos paskaitos, pristatomi vaizdo siužetai apie sveikatai palankios, subalansuotos dietos naudą žmogaus organizmui, maisto sudėtį ir vertę, inovatyvias technologijas. Pasirinkta kryptis Sveikesnės aplinkos kūrimas ir sveikatai palankaus maitinimosi skatinimas prisideda prie Lietuvos sveikatos 2014–2025 m. programoje iškeltų pagrindinių tikslų – formuoti sveikatai palankią gyvenimą ir jos kultūrą. 2021 m. balandžio 15 d. vyko respublikinė konferencija mokytojams „Sveika mityba – raktas į svei-

KEIČIAMĖS
ir KEIČIAME
DARNIAI!

kesnį gyvenimą“, kurią organizavo Šiaulių „Dainų“ progimnazija. Agrotechnologijų fakultetas buvo progimnazijos organizuotos konferencijos partneris. Tai glaudaus bendradarbiavimo su mokykla rezultatas. Konferencijos metu buvo pristatytos progimnazijos įgyvendinamo socialinio projekto „Valgyk protingai“ veiklos, o Vilniaus kolegijos Maisto technologijų, Kraštotvarkos ir agroverslo technologijų bei Veterinarijos katedrų dėstytojai pristatė teorinius pranešimus, kurie atskleidė skirtingus tinkamos maitinimosi ir sveikatai palankios gyvensenos aspektus.

Siekiant plėtoti mokslinius tyrimus šioje srityje, Agrotechnologijų fakultete buvo atlikti tyrimai, orientuoti į aktyvų švietimą gyventojų ir maisto gamintojų apie tinkamą maitinimosi, subalansuotos dietos naudą žmogaus organizmui ir visuomenei. Taikomieji / užsakomieji tyrimai ir (ar) mokslinių tyrimų rezultatų pateikimas verslo įmonėms, nevyriausybinėms organizacijoms, valstybės institucijoms:

- Tiriamojo pobūdžio (tiriamosios veiklos) studento baigiamasis darbas „Pyrago kepinų šaldymas ir jo įtaka produkto kokybei“. Parengtas straipsnis, tyrimo metodikos, darbo eiga, gauti rezultatai pristatyti respublikinėje mokslinėje praktinėje konferencijoje „Šiuolaikinės technologijos darniai aplinkai 2021“.
- Taikomasis eksperimentinis tyrimas „Augalinės žaliavos technologinių savybių vertinimas – spanguolių tyrės panaudojimas džiovinto produkto gamybai ir kokybės tyrimai“ dalies tyrimo rezultatų sklaida konferencijoje „Sveika mityba – raktas į sveikesnį gyvenimą“ pranešime „Augalinės žaliavos liofilizavimas ir įprastas džiovinimas“. Pranešimą skaitė lektorė Jurgita Lazdauskienė.
- 13 proc. visų Maisto technologijos studijų programos studentų atliktų tais metais baigiamųjų darbų yra parengti pagal įmonių ir įstaigų užsakymus, pritaikyti konkrečiose maisto gamybos įmonėse – panaudojant netradicines žaliavas kepinų gamyboje, atnaujinant įmonės patiekalų asortimentą, įdiegiant naujų patiekalų technologiją, pritaikant „Sous vide“ technologiją įmonėje.

Agrotechnologijų fakultetas dalyvauja projekte, orientuotame į Europos žaliojo kurso esminius pokyčius skatinančios politikos priemones „Nuo ūkio iki stalo“. Vykdomas Nordplus Higher Education projektas „Intensive course Safety of dairy products“ (Nr. NPHE-2020/10366). Projekto tikslas – parengti studentams intensyvių mokymo kursų, kurių tikslas patobulinti žinias apie pieno kokybei įtaką darančius veiksnius ir kokybės veiksnių svarbą tolesnei perdirbimo pramonei ar vartotojui. Projekto koordinatorių – Seinajoki taikomųjų mokslų universitetas (Suomija), partneriai – Vilniaus kolegija, Latvijos gyvybės mokslų ir technologijų universitetas. 2020–2021 m. m. dėl pandemijos projekto veiklos buvo sustabdytos, naujos veiklos planuojamos 2022 m. kovo 14–20 dienomis.

Sveikatai palankios aplinkos kūrimas ir tinkamo maitinimosi skatinimo kryptis taip pat aktuali studijų turinyje. Šiuolaikinėje maisto pramonėje svarbus saugaus ir kokybiško maisto teikimas į rinką, sveikatai palankių maisto produktų asortimento formavimas, naujų produktų kūrimas, atsižvelgiant į vartotojų poreikius. Tačiau ne mažiau svarbus tvarių maisto sistemų – nuo gamybos iki vartojimo taikymas, maisto atliekų prevencija ir mažinimas, poveikio aplinkai mažinimas. Skirtinguose Lietuvos regionuose atlikdami praktiką studentai atsiduria realioje verslo aplinkoje – įvairiose maisto sektoriaus įmonėse, bendrauja su maisto technologais, gamybos padalinių vadovais, maisto saugos ir kokybės specialistais, atlieka jiems pavestas užduotis technologinio proceso valdymo, saugos ir kokybės užtikrinimo grandinėje. Tobulinant studijų programą atsižvelgiama į maisto įmonių praktikos vadovų gautus atsiliepimus, baigiamųjų darbų gynimo komisijos narių, socialinių partnerių nuomonę apie studentų atliktas užduotis, įgytus ir trūkstantis praktinius įgūdžius, pasiektus studijų rezultatus.

Maisto technologijos studijų programos dalykų temos yra aktualios regiono ir visos šalies raidai, susietos su darnaus vystymosi kryptimis. Aplinkosaugos ir tvarios gamybos modulio temose analizuojami aplinkos veiksniai, taršos šaltiniai ir jos mažinimo būdai. Apžvelgiami aplinkosauginiai, darbo ir civilinės saugos teisės aktai, tvarūs

technologiniai procesai, aplinkos ir darbo sauga.

Komunikacijos modulyje aptariami tradicinės kultūros pokyčiai, maisto kultūros suvokimas šiuolaikinėje visuomenėje, suteikiamos tarpkultūrinės komunikacijos žinios. Maisto saugos ir kokybės modulyje analizuojami ES ir LR teisės aktai, bendrieji, privalomieji maisto saugos ir kokybės reikalavimai, apžvelgiama maisto savikontrolės sistema ir principai, maisto produktų ženklinimo, sandėliavimo ir gabenimo reikalavimai, produktų sulaikymo ir pašalinimo iš rinkos programa. Verslumo pagrindų modulyje analizuojama verslo aplinka, jos poveikis verslo įmonei, aplinkos teikiamos galimybės ir grėsmės, verslo planavimo ir organizavimo ypatumai, mokomasi nustatyti materialinių išteklių poreikį, pajamų, pelno ir pelningumo rodiklius, nenuostolingą pardavimo mastą. Profesinės veiklos praktikos

metu studentai tobulina praktinius įgūdžius realioje verslo aplinkoje – įvairiose maisto sektoriaus įmonėse, analizuojamos žaliavos, maisto priedai, tvarus technologinio proceso planavimas ir įgyvendinimas, technologiniai įrengimai, maisto gamyboje taikomi higienos, maisto saugos ir kokybės valdymo reikalavimai. Baigiamajame darbe studentai demonstruoja pasiektus studijų rezultatus, analizuojamos maisto mokslo probleminio tyrimo lauko sritys, susijusios su asortimento plėtra ir atnaujinimu, naujų maisto produktų, patiekalų technologijos įdiegimu, ne-traditinių, aukštesnės biologinės vertės žaliavų naudojimu, maisto produktų, patiekalų energinės vertės (cukraus, riebalų) mažinimu, praturtinimu skaidulinėmis medžiagomis, baltymais ir kitomis padidintos biologinės ar funkcinės vertės žaliavomis.

VEIKLOS GAIRĖS

- **Populiarinti** tinkamą maitinimąsi ir jo svarbą tarp Vilniaus kolegijos bendruomenės narių ir plačiojoje visuomenėje.
- **Organizuoti** kompetencijų tobulinimo mokymus, viešas paskaitas, apskrito stalo diskusijas, mokslo renginius, susijusius su sveikatai palankaus maitinimosi skatinimu.
- **Skatinti** socialinę partnerystę su organizacijomis, kurioms aktualus sveikatai palankaus maitinimosi populiarinimas.
- **Inicijuoti** taikomuosius mokslinius tyrimus, eksperimentinę veiklą ir projektus sveikatai palankaus maitinimosi temomis.
- **Plėtoti** Vilniaus kolegijos bendruomenės savanorystės iniciatyvas, kurių pagalba visuomenė būtų šviečiama apie sveikatai palankų maitinimąsi.
- **Diegti** darnias inovacijas, kurių tikslas – sveikatai palankaus maitinimosi skatinimas.
- **Skatinti** studentų verslumą sveikatai palankaus maitinimosi industrijoje.
- **Sudaryti** kuo daugiau galimybių šviesti Lietuvos visuomenę sveikatai palankaus maitinimosi tematika per žiniasklaidos kanalus, socialinėje medijoje, visuomeniniuose renginiuose ir iniciatyvose.
- **Pritraukti** moksleivius, kaip būsimus studentus, domėtis sveikatai palankaus maitinimosi temomis, organizuoti mokinių vizitus į Vilniaus kolegiją ar rengti studijas populiarinančius seminarus mokyklose.

Želdynų plėtra ir žaliosios aplinkos kūrimas

Žalioji infrastruktūra – strategiškai planuojamų ir tvarkomų kraštovaizdžio gamtinių, pusiau gamtinių ir technologinių sprendimų visuma, kurios sandara ir veikimas yra grindžiami gamtiniais principais ir sudaro sąlygas daugiafunkciam ekologiniam-socialiniam kompensavimui – biologinės įvairovės būklės gerinimui, klimato kaitos prevencijai, atsparumo jos padariniams didinimui ir žmonių gerovei būtinų ekosisteminių paslaugų teikimui. Tarnaudamos kaip miesto „kambariai“ įvairiems socialiniams užsiėmimams, žaliosios erdvės stiprina bendruomeninį jausmą ir ryšį su pilietine savanoriška veikla, padeda įveikti socialinę atskirtį ir izoliaciją. Žalioji infrastruktūra vis dažniau įrodo taip pat esanti efektyvus utilitarinių miesto problemų sprendimo būdas. Besikeičiantis klimatas, senkantys gamtiniai ištekliai ir į žaliąją kryptį orientuota Europos Sąjungos politika neišvengiamai skatina ieškoti sprendimų, kaip gyventi tvariau. Vilniaus kolegijoje daug dėmesio skiriama žaliosios aplinkos kūrimui bei aplinkosauginiam švietimui, ypač atsižvelgiant į Vilniaus kolegijos 2021–2025 m. Strategijos viziją, įkvėpiančią Kolegijos bendruomenę aktyviai dalyvauti kuriant socialiai atsakingą visuomenę.

KEIČIAMĖS
ir KEIČIAME
DARNIAI!

Agrotechnologijų fakultetas siekia aktyviai plėtoti žemės ūkio mokslinius taikomuosius tyrimus, ugdyti kraštovaizdžio dizaino specialistus, šviesti visuomenę žaliųjų erdvių kūrimo ir aplinkosaugos temomis. Agrotechnologijų fakultete įrengtos augalų ekspozicijos: natūralistinis gėlynas, gyvatvorių ekspozicija, vijoklinių augalų ekspozicija. Daugiamečių gėlių gėlynuose auga apie 200 skirtingų pavadinimų žolinių dekoratyvinių augalų. Mokomojo augyno kolekcijose yra sukurta informacinė sistema, pritaikyta studijoms ir visuomenės edukaciniam švietimui.

Siekdama stipresnės socialinės partnerystės šioje kryptyje, Agrotechnologijų fakulteto Kraštotvarkos ir agroverslo technologijų katedra 2021 m. balandžio 29 d. pasirašė sutartį Nr. V-113 su Vilniaus miesto savivaldybe dėl Visuomenės aplinkosauginio švietimo projekto – Vilniaus miesto savivaldybės švietimo įstaigų žaliųjų edukacinių erdvių konkurso organizavimo. Projekto tikslas – aktyvinti Vilniaus mokyklų aplinkoje tikslingą, darnų ir estetišką žaliųjų edukacinių erdvių kūrimą ir kūrybišką jų naudojimą bendruomenės gamtamoksliniam ugdymui (si) ir aplinkosauginiam švietimui. Kraštotvarkos ir agroverslo technologijų katedra 2021 m. rugsėjo 30 d., įgyvendindama šį projektą, organizavo seminarą Vytauto Didžiojo Universiteto (VDU) botanikos sode. Seminaro metu buvo tobulinamos bendrosios ir dalykinės kompetencijos kuriant žaliąsias edukacines erdves. Dalyviai praktiškai susipažino su žaliųjų edukacinių erdvių įrengimu sode, jų biologine įvairove, pritaikymo edukacijai galimybėmis. Lauko kolekcijose pranešimus skaitė ir seminaro dalyvius konsultavo VDU Kauno botanikos sodo specialistai: selekcininkas, botanikas dr. Arūnas Balsevičius, gamtos tyrėjas ir botanikas Kęstutis Obelevičius. Augalų asortimento parinkimo klausimais pranešimus skaitė ir konsultavo dr. Ona Motiejūnaitė (Vilniaus miesto savivaldybės ekologė, Vilniaus kolegijos docentė) ir Kristina Balnytė (VU botanikos sodo botanikė). 2021 m. lapkričio 5–12 dienomis įvyko seminarų ciklo „Vilniaus žaliosios erdvės“ edukaciniai užsiėmimai, skirti visuomenės aplinkosauginio švietimo projekto „Vilniaus miesto savivaldybės švietimo įstaigų žaliųjų edukacinių erdvių konkurso“ dalyviams. Seminarai pedago-

gams vyko Nacionaliniame saugomų teritorijų lankytojų centre. Dalyviai susipažino su centro ekspozicijomis, dalyvavo edukaciniuose užsiėmimuose „Drugelio gyvenimo ciklas, arba kodėl reikia saugoti drugius?“ bei „Saugomos Lietuvos pelkės“. Kartu su gidu keliaudami po Lietuvos saugomas teritorijas atrado, kur ir kokie drugiai gyvena, išsiaiškino buveinių svarbą. Kūrybinės užduoties metu dalyviai buvo supažindinti su drugių vystymosi ciklo modelio kūrimu. Taip pat jie susipažino su pelkių biologine įvairove, jų svarba ekosistemoms ir apsaugos problemomis. Edukacinio užsėmimo metu dalyviai išsiaiškino pelkių susidarymo procesus, pasigamino improvizuotą pelkės modelį. Seminaro „Edukacinių erdvių kūrimas Verkių regioniniame parke“ dalyviams buvo sudaryta galimybė susipažinti su šių metų rudenį duris atvėrusiu Verkių ir Pavilnių regioninių parkų Lankytojų centru, jo ekspozicijomis, veiklos planais, edukacinėmis priemonėmis ir erdvėmis. 2021 m. lapkričio 30 d. įvyko šio konkurso baigiamoji konferencija „Žalioji mokyklos aplinka – aplinkosauginio švietimo erdvė“. Konferencijos metu buvo paskelbti žaliųjų edukacinių erdvių konkurso rezultatai. Vilniaus miesto savivaldybės nominacijos ir diplomai, vertingi projekto organizatorių prizai įteikti 14-ai ugdymo įstaigų. Visuomenės aplinkosauginio švietimo projekto „Vilniaus miesto savivaldybės švietimo įstaigų žaliųjų edukacinių erdvių konkurso“ veiklos paskatino žaliųjų edukacinių erdvių kūrimą ir naudojimą, padėjo pedagogams tobulinti kompetenciją edukacinių erdvių naudojimo srityje, aktyvino ugdymo proceso organizavimą gamtoje, įtraukiant į praktinę veiklą visą bendruomenę.

Siekiant plėtoti darnios plėtros ir socialinės atsakomybės tematiką studijų procese, Agrotechnologijų fakulteto Kraštovaizdžio dizaino studijų programoje yra akcentuojami tokie aspektai kaip darnaus vystymosi temos, analizuojamos naudojamos statybinės medžiagos ir gaminiai, tausojantys aplinką, akcentuojamas socialiai atsakingas verslas, analizuojami Lietuvos floros botaniniai, geografiniai ypatumai, dekoratyvieji ir saugomi Lietuvos floros augalai, atliekama skirtingų augaviečių floros įvairovės analizė. Komunikacijos dalykas apima konfliktus

ir jų sprendimo būdus, išryškina socialinis suvokimą ir bendravimą. Kraštotvarkos ir aplinkosaugos dalyke pristatomos kraštovaizdžio politikos kryptys, apkrovos ir kitimo priežastys bei analizuojama aplinkos veiksnių įtaka ekosistemoms, aplinkos išteklių naudojimas bei supažindinama su LR aplinkos apsaugos teisės aktais. Be to, analizuojamos galimos ekstremalios situacijos Lietuvoje, jų priežastys, įmonių veikla ir žmonių sauga ekstremaliose situacijose. Kraštovaizdžio architektūros dalykas supažindina su želdyno kūrimo ir tvarkymo teisiniu reguliavimu. Dalykiniai studijų rezultatai siejami su aplinkosauginėmis, ekonominėmis ir socialinėmis darnaus vystymosi nuostatomis.

Agrotechnologijų fakultete daug dėmesio skiriama jaunosios kartos motyvacijai domėtis darnios plėtros ir aplinkosaugos temomis, supažindinimui su aktualiomis aplinkosaugos problemomis. 2021 m. balandžio 15 d. Kraštotvarkos ir agroverslo technologijų katedros doc. Darius Ryliškis bendrojo ugdymo mokyklų moksleiviams skaitė paskaitą „Invaziniai augalai“, kurioje akcentavo, kad invazinių augalų sėklos plinta dėl vėjo, vandens, gyvūnų ar žmogaus įtakos, iš

Lietuvoje invazinių rūšių sąrašo išbraukta sąvoka, kad tam tikrų invazinių augalų rūšių individai „urbanizuotų teritorijų želdynuose ir želdinyuose gali būti nenaikinami“. Todėl invazinius augalus, tokius kaip – uosialapis klevas (*Acer negundo*), baltažiedė robinija (*Robinia pseudo-acacia*), raukšlėtalapis erškėtis (*Rosa rugosa*), varpinė medlieva (*Amelanchier spicata*) ir muielinė guboją (*Gypsophila paniculata*) reikės naikinti ir miestuose, gyvenvietėse ir pan., nes iš jų šios invazinės augalų rūšys plinta į kitas teritorijas. Taip pat ištaisyti Invazinių Lietuvoje rūšių sąrašą esančių rūšių pavadinimų netikslumai, sąrašas pakoreguotas pagal sistematiką, išdėstytas pagal gyvūnų ir augalų genčių pavadinimus abėcėlės tvarka ir papildyta lentelės dalis „Pastabos“. Lietuvos ir Europos mokslininkų nuomone, invazinės gyvūnų ar augalų rūšys pasaulyje daro didelę žalą ne tik biologinei įvairovei, bet ir ekonomikai, žmogaus sveikatai, todėl būtina mažinti ir kontroliuoti invazinių rūšių plitimą. Invazinės rūšys kasmet Europos Sąjungai pada-

ro apie 12,5 mlrd. eurų žalos, todėl ES biologinės įvairovės strategijos iki 2020 m. 5 tikslas yra „Iki 2020 m. nustatyti ir pagal svarbą surūšiuoti invazines svetimas rūšis ir jų patekimo kelius, prioritetines rūšis kontroliuoti arba išnaikinti, o patekimo kelius valdyti taip, kad būtų užkirstas kelias naujų invazinių svetimų rūšių introdukcijai ir įsikūrimui“. Pateikta informacija leis moksleiviams geriau suvokti invazinių augalų valdymo svarbą ir poveikį ekosistemoms.

2021 m. kovo 6 d. Vilniaus miesto savivaldybės ekologė, gamtos mokslų daktarė, Vilniaus kolegijos docentė Ona Motiejūnaitė dirbo vertinimo komisijoje ir kartu su Vilniaus Salininkų gimnazijos pedagogu Petru Lozda, dr. Justina Rukšnaite vertino 6–7 klasių mokinių darbus. Šioje grupėje pristatytas 21 tiriamasis darbas. Darbų tematika labai įvairi: nuo kosmoso neutroninių žvaigždžių iki salotų ir įvairių augalų sėklų tyrimo. Džiugu, kad mokiniai eksperimentuoja, tobulina tyrimo įgūdžius, tyrimų rezultatus fiksuoja nuotraukose, praturtina ugdymo procesą įvairiomis temomis. Jaunieji tyrėjai susirinko pristatyti savo tyrimų rezultatų, pasidalinti patirtimi ir įžvalgomis ateičiai. Konkurso tikslas – skatinti mokinius tyrinėti aplinką, ugdyti kūrybinius, intelektinės ir praktinės veiklos gebėjimus, formuoti mokinių mokslinio mąstymo ir tiriamojo darbo įgūdžius. Šiais metais konkursas vyko nuotoliniu būdu, tačiau dalyvių, kaip ir kiekvienais metais, buvo gausu. Konkursui pristatyti 64 darbai. Sudarytos trys konkurso dalyvių grupės: 3–5 klasių mokinių, 6–7 klasių, 8 klasių mokinių. Vertinimo kriterijai: konkurso tikslų atitikimas, darbo moksliškumas, aktualumas, kūrybiškumas, savarankiškumas, iškeltų uždavinių ir gautų išvadų pagrįstumas, informatyvumas, estetiškas vaizdas, autoriaus gebėjimas diskutuoti su vertinimo komisija.

Siekiant plėtoti švietėjiškas edukacines veiklas Agrotechnologijų fakultete įkurtas dekoratyvinių augalų ir želdinimo centras „VikoFlora“ su įrengtomis ir funkcionuojančiomis medelyno

dalimis, žolinių ir sumedėjusių augalų kolekcijomis. Jo tikslas – tobulinti kolekcinio augyno struktūrą, plėsti asortimentą, atlikti lauko eksperimentus, vykdyti stebėjimus, analizuoti dekoratyvinių augalų vystymosi procesus, nagrinėti dekoratyvinių augalų augimo ypatumus, atlikti lauko ir profesinės veiklos praktikas. Dekoratyvinių augalų ir želdinimo centre „VikoFlora“ yra du modernūs šiltnamiai, kuriuose studentai atlieka žolinių dekoratyvinių augalų, taikomosios dendrologijos dalykų praktinius mokymus, šiltnamiuose sėjamos ir dauginamos vienmetės gėlės, vyksta sumedėjusių augalų dauginimas. Dekoratyvinių augalų kolekciname augyne įrengtoje etnografinių darželių ekspozicijoje pristatomi prieškario, tarpukario, pokario ir šių laikų etnografinių darželių motyvai, supažindinama su tuo metu populiariais darželių augalais, kiekvienais metais darželiai yra atnaujinami, papildomi naujais dekoratyviniais žoliniais augalais.

Viena iš svarbiausių dekoratyvinių augalų ir želdinimo centro „VikoFlora“ ekspozicijų – Lietuvos floros retųjų ir saugomų augalų kolekcija. Šiuo metu kolekcijoje yra apie 35 skirtingų pavadinimų augalų, kurie yra įtraukti į Lietuvos raudonąją knygą. Kolekcija nuolat pildoma naujais augalais. Joje kartu su Vilniaus miesto savivaldybės Aplinkos ir energetikos departamentu vykdomi edukaciniai renginiai studentams ir moksleiviams, Vilniaus miesto gyventojams bei svečiams. Dekoratyvinių augalų kolekciname augyne organizuojami ir vykdomi edukaciniai renginiai studentams, pagrindinių ir pradinių mokyklų moksleiviams, darželių auklėtiniais bei visai bendruomenei. Dekoratyvinių augalų ir želdinimo centras „VikoFlora“ organizuoja pavasarinės ir rudeninės augalų mugės, kuriose dalyvauja sodininkai ir augintojai iš visos Lietuvos. Mugių metu galima įsigyti tiek dekoratyvinių, tiek sodo augalų. Studentams tai puiki proga susipažinti su augalų naujienomis, iš praktikų sužinoti jų auginimo subtilybių.

VEIKLOS GAIRĖS

- **Populiarinti** žaliosios aplinkos kūrimo svarbą tarp Vilniaus kolegijos bendruomenės narių, jos socialinių partnerių ir plačiojoje visuomenėje.
- **Organizuoti** kompetencijų tobulinimo mokymus, viešas paskaitas, apskrito stalo diskusijas, mokslo renginius, susijusius su želdynų plėtra ir žaliosios aplinkos kūrimu.
- **Skatinti** socialinę partnerystę su organizacijomis, kurioms aktuali želdynų plėtra ir žaliosios aplinkos kūrimas.
- **Inicijuoti** taikomuosius mokslinius tyrimus, eksperimentinę veiklą ir projektus želdynų plėtos ir žaliosios aplinkos kūrimo temose.
- Plėtoti Vilniaus kolegijos bendruomenės savanorystės iniciatyvas kuriant žaliąją aplinką.
- **Diegti** darnias inovacijas kuriant žaliąją aplinką.
- **Skatinti** studentų verslumą vykdant želdynų plėtrą ir kuriant žaliąją aplinką.
- **Sudaryti** kuo daugiau galimybių šviesti Lietuvos visuomenę žaliosios aplinkos kūrimo tematika, akcentuojant jos svarbą per žiniasklaidos kanalus, socialinėje medijoje, visuomeniniuose renginiuose ir iniciatyvose.
- **Pritraukti** moksleivius, kaip būsimus studentus, domėtis žaliosios aplinkos kūrimu, organizuojant mokinių vizitus į Vilniaus kolegiją ar rengiant studijas populiariančius seminarus mokyklose.

KEIČIAMĖS
ir KEIČIAME
DARNIAI!

Aktyvaus ir sveiko senėjimo skatinimas

Vienas esminių iššūkių tiek Lietuvoje, tiek ir visoje Europoje, su kuriuo susiduriama senėjant visuomenei, – užtikrinti produktyvios visuomenės narių, ypač vyresnio amžiaus asmenų, sveiką nepriklausomą senėjimą (angl. *healthy ageing*) siekiant sumažinti neigiamą sveikatos sutrikimų poveikį gyvenimo kokybei, savarankiškumui ir darbingumui ir atitinkamai užkirsti kelią socialinės atskirties bei skurdo rizikai.

Aktyvaus ir sveiko senėjimo skatinimas krypties nuostatos dera su Vilniaus kolegijos 2021–2025 m. Strategijos uždaviniais: plėtoti mokymosi visą gyvenimą veiklas; dalyvauti veiklose mažinant jautrių socialinių grupių atskirtį ir didinant įtrauktį, todėl fakulteto dėstytojai noriai organizavo seminarus pagyvenusiems ir seniems asmenims, kartu su studentais įtraukė juos į taikomojo mokslo tyrimą bei projektines veiklas.

Sveikatos priežiūros fakultete vykdomose Sveikatos mokslų studijų kryptių grupės programose aktyvaus ir sveiko senėjimo tematika atsispindi daugelyje privalomųjų studijų krypties dalykų, pvz.: Bendruomenės slauga, Gerontologija, Fizinė medicina ir rehabilitacija, Kineziterapija pagyvenusiems ir senyvo amžiaus asmenims, Visuomenės sveikata, Senų ir pagyvenusių

KEIČIAMĖS
ir KEIČIAME
DARNIAI!

žmonių, turinčių veiklos sutrikimų, ergoterapija ir kt. Atliepiant Vilniaus kolegijos 2021–2025 m. Strategiją kasmet siūloma laisvai pasirenkamų studijų dalykų, kuriuose siekiama su aktyvaus ir sveiko senėjimo skatinimu susijusių studijų rezultatų.

Prieš keletą metų pasirašyta bendradarbiavimo sutartis tarp Vilniaus kolegijos ir Medardo Čoboto trečiojo amžiaus universiteto, atvėrė kelius edukacinėms ir mokslinių tyrimų veikloms, kurių metu daug dėmesio skirta vyresnio amžiaus asmenų maitinimui, supažindinant juos su tinkamo maitinimosi principais ir sveikatai palankaus maisto gamybos būdais. Medicinos technologijų ir dietetikos katedros dėstytojai ir Dietetikos bei Biomedicininės diagnostikos studijų programų studentai rengė mokymus, seminarus ir skaitė pranešimus konferencijose sveiko senėjimo skatinimo tematika.

2021 m. kovo 26 d. Sveikatos priežiūros fakulteto Medicinos technologijų ir dietetikos katedros dėstytoja Erika Dzimidaitė kartu su Dietetikos studijų programos trečio kurso studentais organizavo nuotolinį mokslinį-praktinį seminarą „Dietiniai patiekalai pasninko ir švenčių metu“, skirtą Medardo Čoboto Trečiojo amžiaus universiteto studentams. Jo metu gamino šventinius dietinius patiekalus, skaičiavo maistinę ir energetinę patiekalų vertę. Seminaro metu įgytos žinios ir gebėjimai leis pagyvenusio ir vyresnio amžiaus asmenims pasigaminti sveikatai palankesnių patiekalų ne tik švenčių metu, bet ir kiekvieną dieną.

2021 m. kovo 30 d. Medardo Čoboto Trečiojo amžiaus universitete įvyko seminaras, kurio metu Sveikatos priežiūros fakulteto studijų programos „Biomedicininė diagnostika“ studentai, vadovaujami dėstytojų J. Bogdanovičienės ir R. Bikmurzin, parengė ir skaitė pranešimus: „Augalinių lipidų sandara, vartojimo ypatumai“ (L. Zakarevičius), „Širdies kraujagyslių ligų prevencija“ (N. Urbonaitė, A. Serbentaitė), „Nuo amžiaus priklausomi mikrobiotos pokyčiai“ (E. Juknaitė). Seminaro metu išklaudyta informacija praturtino mokymo dalyvių žinias apie amžinius organizmo pokyčius, maisto produktuose esančias maistines medžiagas, jų vartojimą. Įgytos žinios Trečiojo amžiaus universiteto klausytojams padės

rinktis sveikatai palankesnius maisto produktus ir naudoti tausojančius maisto gamybos būdus.

2021 m. spalio 5 d. Medardo Čoboto Trečiojo amžiaus universitete studijų programos „Dietetika“ trečio kurso studentė Rita Šilenskienė skaitė paskaitą intriguojančia tema „Kaip išlikti jaunam?“. Paskaitos metu buvo pristatyti senėjimo procesą stabdantys veiksniai: tinkamo maitinimosi principai, fizinio aktyvumo nauda, protinio darbo ir poilsio įtaka atminčiai gerinti. Trečiojo amžiaus universiteto klausytojams, kuriems mokymasis visą gyvenimą yra prioritetinga veikla, ši tema buvo ypač aktuali ir sukėlė didžiulį susidomėjimą.

2021 m. lapkričio 16 d. šiame universitete paskaitas skaitė dėstytojos Julija Bogdanovičienės parengti studentai – „Maisto priedai ir jų įtaka sveikatai“ (A. Gončarova, K. Jonušaitė) ir dėstytojos Olios Sabonienės parengti studentai – „Alzheimerio liga ir jos sąsajos su genetiniais veiksniais“ (K. Gulbickaja); „Hantingtono liga“ (J. Milkevičiūtė). Tai buvo vertinga informacija seniems ir pagyvenusiems asmenims, paskaitų klausytojams, padedanti suprasti smegenų ląstelių degeneracijos priežastis, jos ryšį su gyvensenos bei maitinimosi ypatumais.

Medicinos technologijų ir dietetikos katedros dėstytojos Erika Dzimidaitė ir dr. Erika Kubilienė, kartu su Vilniaus kolegijos studentais ir Medardo Čoboto Trečiojo amžiaus universiteto klausytojais, vykdo tęstinius taikomuosius mokslinius tyrimus bei edukacines veiklas pagyvenusių ir vyresnio amžiaus žmonių maitinimosi vertinimo tematika. Tyrimuose jau dalyvavo daugiau kaip 200 Trečiojo amžiaus universiteto klausytojų skirtinguose Lietuvos miestuose (Vilniuje, Kaune ir Šiauliuose), planuojama atlikti lyginamąją vyresnio amžiaus asmenų maitinimosi analizę ir pateikti konkrečias maitinimosi rekomendacijas. Vykdyto taikomojo mokslo tyrimo metu gautų rezultatų pagrindu 2021 m. rugsėjo 30 d. Medicinos technologijų ir dietetikos katedros lektorė Erika Dzimidaitė skaitė pranešimą „Pagyvenusių ir vyresnio amžiaus asmenų maitinimosi ir mitybos būklės įvertinimas“ (Assessment of nutritional status of the elderly and old people) Klaipėdos kolegijos organizuotoje nuotolinėje tarptautinėje konferencijoje „Darni aplinkos

plėtra: inovacinės technologijos“, kurios dalyviai buvo ne tik dėstytojai ir studentai, bet ir sveikatos priežiūros įstaigų darbuotojai. Konferencijos dalyviai turės galimybę įgytas naujas žinias pritaikyti praktikoje, teikiant paslaugas pagyvenusiems ir senyvo amžiaus pacientams ar tiesiog bendraujant su šios amžiaus grupės asmenimis.

Sveikatos priežiūros fakulteto Biomedicinos mokslo krypties Visuomenės sveikatos mokslų krypties tyrėjų grupė prisidėdama prie sveiko senėjimo problematikos nagrinėjimo 2021 m. atliko UAB „Kvapų namai“ užsakomąjį tyrimą „Bosvelių serumo poveikis sausai odai“. Tyrimo tikslas buvo įvertinti bosvelių serumo poveikį suaugusių asmenų sausai odai. Tyrėjai: Grožio terapijos katedros lekt. Lina Sirvydienė ir Higieninės dekoratyvinės kosmetologijos studijų programos studentės Julija Aliubavičienė, Justina Andriušytė, Justina Poškienė. Tyrėjų grupės vadovė – dr. Jūratė Graželytė.

Siekiant atnaujinti ir praplėsti Sveikatos priežiūros fakulteto dėstytojų ir studentų žinias apie aktyvų ir sveiką senėjimą 2021 m. kovo 1–5 dienomis, Vilniaus kolegijos tarptautinės savaitės metu, Sveikatos priežiūros fakulteto Erasmus+ programos koordinatore Viktorija Kielė suorganizavo nuotolinių paskaitų ciklą „Exercise in older adults populations“, kurį vedė lektorius Vicente Benavent Caballer (Cardenal Herrera universitetas CEU, Ispanija). Jis pasidalino vertinga, Ispanijoje taikoma praktika, kuri yra svarbi ir aktuali mūsų šaliai.

Vystant aktyvaus ir sveiko senėjimo socialinės atsakomybės veiklos kryptį Vilniaus kolegijos Sveikatos priežiūros fakulteto dėstytojai kartu su partneriais įsitraukė į projektines veiklas. 2021 m. kartu su partneriais dalyvauta Vanguard projekte (angl. Virtual Advice, Nurturing, Guidance on Universal Action, Research and Development for physical activity and sport engagement: the VANGUARD project), kurio tikslas – sukurti galimybę diskusijai apie PSO/ES fizinio aktyvumo politiką šalies, aukštojo mokslo institucijos ir studentų lygmeniu bei prisidėti prie veiksmų, skatinančių fizinio aktyvumo ir sporto galimybes gyventojams ir pacientams vietos, nacionaliniu ir tarptautiniu lygmeniu. Nors ir žinoma, kad

fizinis aktyvumas yra viena efektyviausių neinfekcinių ligų prevencijos priemonių, tačiau į tai per menkai atsižvelgiama sveikatos priežiūros praktikoje, ypač valdant lėtines neinfekcines ligas. Šiuo projektu siekiama, kad esami ir būsimi slaugytojai įgytų daugiau fizinio aktyvumo kompetencijų, todėl į Sveikatos priežiūros fakultete vykdomos Bendrosios praktikos slaugos studijų programą įtrauktos projektų dalyvių parengtos paskaitos. Projekto koordinatorių – Wolverhampton universitetas (Jungtinė Karalystė).

2021 m. Fakulteto dėstytojos Aurelija Kūgytė kartu su dr. Milda Žukauskiene ir Jurgita Veliulyte vykdė projekto „Amžiui palanki visuomenė – naujovės, švietimas ir technologiniai sprendimai“ (Age-friendly society – Innovation, education and technological solutions) veiklas. 2021 m. atlikta veiklų, skirtų aktyviam senyvo amžiaus žmonių senėjimui, apžvalga, parengtas straipsnio projektas, kuris išsiųstas partneriams galutinai suderinti. Taip pat parengtas studijų dalyko aprašo projektas (6 ECTS), kuris derinamas su partneriais. Planuojama, kad parengtas naujas dalykas prisidės prie su visuomenės senėjimu susijusių kompetencijų tobulinimo. Pažymėtina, kad į projekto veiklas įtraukti Kinoterapijos ir Ergoterapijos studijų programų studentai.

2021 m. Reabilitacijos katedros lektorė Jurgita Veliulytė, bendradarbiaudama su Valakupių reabilitacijos centru, dalyvauja projekte „Traumų prevencijos įgūdžių formavimas sveikam senėjimui“. Projekto metu yra parengta informacinė mokomoji medžiaga, kurioje sukurtas, aprašytas ir išplatintas pratimų kompleksas, skirtas pagyvenusio amžiaus žmonėms.

Glaudus bendradarbiavimas su socialiniais partneriais sudarė galimybę Sveikatos priežiūros fakulteto dėstytojams ir studentams tobulinti ir skleisti žinias apie aktyvų ir sveiką senėjimą bei vykdant socialinės atsakomybės veiklas prisidėti prie vyresnio amžiaus žmonių sveikatos priežiūros kokybės ir prieinamumo gerinimo, jų sergamumo ir mirtingumo nuo pagrindinių neinfekcinių ligų bei išorinių priežasčių mažinimo, jų integracijos į visuomenę didinimo, darbingumo ir fizinio aktyvumo skatinimo.

VEIKLOS GAIRĖS

- **Populiarinti** aktyvaus ir sveiko senėjimo tematiką ir svarbą tarp Vilniaus kolegijos bendruomenės narių, jos socialinių partnerių ir plačiojoje visuomenėje.
- **Organizuoti** kompetencijų tobulinimo mokymus, viešas paskaitas, apskrito stalo diskusijas, mokslo renginius, susijusius su aktyvaus ir sveiko senėjimo skatinimu.
- **Skatinti** socialinę partnerystę su organizacijomis, kurioms aktualus aktyvus ir sveikas senėjimas.
- **Inicijuoti** taikomuosius mokslinius tyrimus, eksperimentinę veiklą ir projektus aktyvaus ir sveiko senėjimo temose.
- **Plėtoti** Vilniaus kolegijos bendruomenės savanorystės iniciatyvas aktyvaus ir sveiko senėjimo temomis.
- **Diegti** darnias inovacijas aktyvaus ir sveiko senėjimo srityje.
- **Skatinti** studentų verslumą aktyvaus ir sveiko senėjimo industrijoje.
- **Sudaryti** kuo daugiau galimybių šviesti Lietuvos visuomenę aktyvaus ir sveiko senėjimo tematika per žiniasklaidos kanalus, socialinėje medijoje, visuomeniniuose renginiuose ir iniciatyvose.

KEIČIAMĖS
ir KEIČIAME
DARNIAI!

18

Aplinkosaugi- nių iniciatyvų plėtra

Švietimas aplinkosaugos klausimais, gamtos tausojimo iniciatyvos, aplinkai ir sveikatai palankaus gyvenimo būdo skatinimas yra svarbi ir integrali Vilniaus kolegijos veiklos dalis. Vilniaus kolegija siekia efektyvaus ir atsakingo išteklių naudojimo savo veikloje, skatina švietimą aplinkosaugos srityje bei vykdo savanorišką veiklą, mažindama neigiamą poveikį aplinkai. Kolegijos centrinė administracija ir fakultetai atsisako dallies spausdintų „popierinių“ darbų, t. y. juos perkelia į elektroninę erdvę. Siekdama sumažinti popieriaus naudojimą, Vilnius kolegija teikia pirmenybę studentų savarankiškų darbų bei studijų medžiagos elektroninėms formoms (pvz., MOODLE aplinkoje). Vilniaus kolegijoje siekiama taikyti tvarumo principus kasdienėje veikloje.

Ne pirmus metus dauguma Vilniaus kolegijos fakultetų prisijungia prie puikios kismet vykstančios pavasario tvarkymosi iniciatyvos – akcijos DAROM. Akcija „Darom“ – tai savanorių iniciatyva pagrįsta visuotinė akcija, kurios tikslas – kismet suvienyti žmones, skatinti bendruomeniškumą ir atkreipti dėmesį į taršos bei aplinkosaugos problemas. „Darom“ akcijos metu visoje Lietuvoje gyventojai kviečiami tvarkyti aplinką bei surinkti viešosiose erdvė-

se paliktas atliekas. Atliekos renkamos pamiškėse, paupiuose ir kitose neurbanistinėse vietose, kur labiausiai reikalinga talkininkų pagalba.

Balandžio 29 d. Lietuvos gyventojai ir Vilniaus kolegijos bendruomenė buvo kviečiami dalyvauti viešame nuotoliniame „Atliekų kultūros“ egzamine, kuris yra socialiai atsakinga pilietinė akcija, įgyvendinama nuotoliu internete: <https://www.delfi.lt/apps/ak-egzaminas>. Mintis įgyvendinti šią iniciatyvą kilo Vilniaus apskrities atliekų tvarkymo centro („VAATC“) darbuotojams – dėl karantino esantiems namuose žmonėms pasiūlyti prasmingai praleisti laiką. Pasak organizatorių, egzamino metu buvo galima ne tik patikrinti žinias apie atliekų tvarkymą, bet ir išmokti ką nors naujo. „Atliekų kultūros“ egzamine dalyvavo daugiau kaip 14 tūkst. gyventojų iš įvairių Lietuvos kampelių, beveik visų šalies savivaldybių, įskaitant ir Vilniaus kolegijos bendruomenę. „Atliekų kultūros“ egzamino klausimai apima pačius svarbiausius rūšiavimo, tvarumo, ekologijos, atliekų

surinkimo sistemos aspektus.

Vilniaus kolegijoje bendruomenė taip pat yra skatinama sodinti lietuviškus ąžuolus. 2020 m. Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo dienos proga Vilniaus kolegija pasirašė bendradarbiavimo memorandumą dėl prisijungimo prie pilietinės iniciatyvos „Milijonas ąžuolų Lietuvai“, kurią organizuoja ne pelno siekianti organizacija VŠĮ „Milijonas ąžuolų“. Iniciatyvos „Milijonas ąžuolų Lietuvai“ organizatoriai suteikia unikalią galimybę pasodintus ąžuolus registruoti bendrame registre: milijonasazuolu.lt bei naujai pasodintą ąžuolą pažymėti ir matyti jo augimo vietą žemėlapyje. Vilniaus kolegijos direktorė dr. Žymantė Jankauskienė: „Lietuvoje daugiau kaip šimtas ąžuolų yra paskelbti gamtos paminklais. ąžuolas ir Lietuvos istorija yra glaudžiai susieti. ąžuolas – tai mūsų stiprybės, augimo, darnos, etninio autentiškumo ir ilgaamžiškumo simbolis, todėl džiaugiamės galėdami prisijungti prie šios prasmingos iniciatyvos, kurios pagalba Lietuvoje yra atkuriami ir puoselėjami ąžuolai. Sieksime plėtoti šį bendradarbiavimą ir stiprinti ąžuolo kaip Lietu-

vos žaliojo paveldo integraciją į mūsų aplinką ir kasdienį gyvenimą. Tikime, kad prie šios iniciatyvos aktyviai prisijungs mūsų studentai, absolventai, akademinė bendruomenė ir socialiniai partneriai.“

Pastaruoju laikotarpiu elektroninių prietaisų atliekos tapo ženkliu pramonės taršos šaltiniu, tai itin neigiamai veikia gamtą ir tiesiogiai prisideda prie neigiamų klimato kaitos pasekmių. Prastėjanti aplinkos būklė – šiandieninės visuomenės opi problema, į kurios nagrinėjimą ir sprendimų paiešką yra įtraukiami Elektronikos ir informatikos fakulteto studentai. 2021/2022 m. Elektronikos ir informatikos fakulteto Elektronikos inžinerijos studijų programos pirmakursiai (EI21A gr.) Aidas Kalvelis ir Dominykas Sargelis sutaisė net 16 Fakulteto stalinių kompiuterių maitinimo šaltinių.

Minėtų įrenginių remonto darbus Elektronikos ir informatikos fakulteto FabLab'o dirbtuvėse iniciavo ir koordinavo Fakulteto Kompiuterių centro vedėjas, Elektronikos ir kompiuterių inžinerijos katedros lektorius Vytautas Netikša.

Įgyvendinant projekto „Vilniaus kolegijos studijų infrastruktūros modernizavimas“ veiklas, pagal 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų programos 9 prioriteto „Visuomenės švietimas ir žmogiškųjų išteklių potencialo didinimas“ 09.1.1-CPVA-V-720 priemonę „Studijų aplinkos ir infrastruktūros koncentravimas, tobulinimas ir informacinių sistemų plėtra“ Fakultete buvo atnaujinama mokymosi aplinka, o nudėvėta įranga (patalpų šildymo radiatoriai, apšvietimo lempos ir kt.), priemonės ir baldai bei naujai gauto inventoriaus pakuotės buvo rūšiuojamos ir pristatytos tikslingam utilizavimui ar perdirbimui.

VEIKLOS GAIRĖS

- **Populiarinti** aplinkosauginę tematiką ir svarbą tarp Vilniaus kolegijos bendruomenės narių, jos socialinių partnerių ir plačiojoje visuomenėje.
- **Organizuoti** kompetencijų tobulinimo mokymus, viešas paskaitas, apskrito stalo diskusijas, mokslo renginius, susijusius su aplinkosauginėmis temomis, taršos mažinimu, darnaus ir ekologiško produkto kūrimu.
- **Skatinti** socialinę partnerystę su organizacijomis, kurioms aktualios aplinkosauginės temos.
- Inicijuoti taikomuosius mokslinius tyrimus, eksperimentinę veiklą ir projektus aplinkosaugos temomis įvairiose studijų kryptyse.
- **Plėtoti** Vilniaus kolegijos bendruomenės savanorystės iniciatyvas aplinkosaugoje kaip kasmetę gamtos švarinimo akciją DAROM, nuotolinis *Atliekų kultūros* egzaminas ar pan.
- **Skatinti** bendruomenės kūrybiškumą aplinkosauginėse iniciatyvose, ypač mažinan šiukšlių kiekį ir taupant išteklius.
- **Diegti** darnias inovacijas, susijusias su gamtos išteklių taupymu.
- **Siekti** tapti popierių tausojančia organizacija, kurioje atsisakoma popierinių dokumentų ir naudojami tik elektroninio formato dokumentai.
- **Siekti** plėtoti žaliąją infrastruktūrą Vilniaus kolegijoje, sudarant efektyvias sąlygas rūšiuoti šiukšles ir mažinti išteklių suvartojimą.
- **Sudaryti** kuo daugiau galimybių šviesti Lietuvos visuomenę socialinės atsakomybės aplinkosaugoje tematika per žiniasklaidos kanalus, socialinėje medijoje, visuomeniniuose renginiuose ir iniciatyvose.

KEIČIAMĖS
ir KEIČIAME
DARNIAI!

19

Lietuvos kultūros stiprinimas

Lietuvos kultūros stiprinimas – strateginė darnios visuomenės kultūros plėtros kryptis. LR Vyriausybės 2021–2030 metų nacionalinės pažangos plane kultūra yra įvardinama kaip nacionalinės pažangos veiksnys, be kurio neįmanoma šiuolaikiška valstybės raida, visuomenės gebėjimas kritiškai mąstyti ir socialinė darna, todėl nacionalinės kultūros raida yra valstybės prioritetas, įskaitant kultūros paveldo vertybių išsaugojimą ateities visuomenei, savo istorijos, Lietuvos tapatybės ir tradicijų puoselėjimą ir išsaugojimą.

2021 m. rugsėjo 24 d. Menų ir kūrybinių technologijų fakulteto Scenos meno ir Ritminės muzikos katedros dėstytojai ir studentai dalyvavo „Kultūros naktis 2021“ festivalyje. Tai vienos nakties kultūros ir meno festivalis Vilniuje, rengiamas nuo 2007 m. Renginio programą sudaro viešieji pasirodymai, teatro ir šokio spektakliai, kino filmų peržiūros. 2021 m. festivalyje įvyko beveik 80 nemokamų kultūros renginių: pasirodymai, koncertai, parodos, spektakliai, edukaciniai ir meniniai projektai. Menų ir kūrybinių technologijų fakulteto Ritminės muzikos bei Scenos meno katedrų dėstytojai ir studentai pakvietė į du „Kultūros nakties“ renginius. Ritminės muzikos katedra muzikiniame klube „Artistai“ pristatė muzikinį bliuzo projektą „Bliuzo sielos“, kurio metu žiūrovai turėjo

išskirtinę galimybę susipažinti su šį muzikinį projektą jungiančiu bliuzo muzikos element – Blue Notes. Scenoje pasirodė Populiariosios muzikos studijų programos studentai, kuriuos kuravo Ritminės muzikos katedros docentas, pripažintas menininkas Skirmantas Sasnauskas. Šiuolaikinį šokį naudojant vaidybos elementus „Laiko ir erdvės suvokimas judesy“ Lietuvos Nacionalinėje Martyno Mažvydo bibliotekoje pristatė Scenos meno katedra. Renginį kuravo Scenos meno katedros lektorė Eglė Kančauskaitė.

Kasmetė Lietuvoje gyvenančių tautinių bendruomenių amatų, nacionalinių valgių ir papročių šventė – Tautų mugė Vilniaus senamiestyje šurmuliavo rugsėjo 17–19 dienomis. Įvairiaspalvėje mugės programoje – muzikos ir šokio pasirodymai, atrakcijos, kultūrinio ir kulinarinio paveldo meistrų gėrybės, kurios laukė vilniečių ir miesto svečių. Čia nuskambėjo ir Vilniaus kolegijos Menų ir kūrybinių technologijų fakulteto programa „Aš ir Tu esame Vilnius“. Gedimino prospekte, Tautų mugės scenoje, pasirodymą pradėjo Populiariosios muzikos studijų programos studentai. Žiūrovai aplodismentų negailėjo Augustei Raguotei (vokalas) ir Adomui Silevičiui (elektrinė gitara). Studentus kuravo Ritminės muzikos katedros lektorius Richardas Banys. Įvaizdžio dizaino studijų programos studentai, kuriuos kuravo Mados dizaino katedros vedėja, lektorė Silvija Grušnienė bei lektorė Lolita Malinauskienė, pristatė sukurta kolekciją „Epochų žaidimai“, vienijančią dabartį ir praeitį. Kiekviena tauta puoselėja savitas tradicijas ir meno formas, taip susiformuoja meno stiliai, kurie jungia Europos tautų kultūras. Koncertinę programą tęsė Muzikinio teatro studijų programos studentų įspūdingas pasirodymas „Paskutinė hipnozė“. Kūrinius atliko MZ18 grupės studentai: Goda Eidintaitė, Rusnė Navickaitė, Džiugas Paulius Karoblis, Odeta Pocevičiūtė, Berta Skimutytė, Amanda Radzevičiūtė, Konstantin Novopolskij, Gabija Puodžiūnaitė. Studentai savo programą pristatė patys, juos kuravo Scenos meno katedros dėstytojai Dalia Babilaitė-Abarė ir Audrius Rubežius.

Minint Mokytojų dieną – Spalio 5-ąją, Menų ir kūrybinių technologijų fakulteto Muzikinio teatro studijų programos studentės savo balsais papuošė iškilmingus šauniasius sostinės mokytojų

apdovanojimus, kurie vyko Vilniaus klubo salėje. Šių apdovanojimų metu yra pagerbiami Lietuvos mokytojai, jų profesija, suteikiant jiems apdovanojimus – už pasiekimus, kūrybiškumą, išskirtinę darbo kokybę ir bendruomeniškumą.

Vilniaus kolegijoje veikia itin aktyvūs kultūriniai sambūriai, kurie populiarina Lietuvos kultūrą, paveldą ir kūrybiškumą. Aktyvus merginų choras „Vaidilutės“ rugpjūčio 8 d. dalyvavo Šiaurės Lietuvos chorų festivalyje Pasvalio parke, spalio 23 d. Lietuvos aukštųjų mokyklų chorų festivalyje, vykusiame Kauno miesto Kristaus Prisikėlimo bazilikoje, o gruodžio 16 d. Advento muzikos vakare Menų ir kūrybinių technologijų fakultete.

Vilniaus kolegijoje taip pat aktyviai veikia šokių ir dainų ansamblis „Voruta“, susiburiantis į šokėjų, dainininkų, liaudies instrumentų orkestro jungtinę grupę. Ansamblis „Voruta“ yra aktyvus Lietuvos paveldo ir etninės kultūros ambasadorius, pristatantis liaudies dainas ir šokius, kompozitorių ir choreografų kūrinius, inscenizuotas apeigas, teatralizuotus montažus, stilizuotą folklorą. Ansamblis atstovauja Vilniaus kolegijai bendruomenių, Vilniaus miesto ir respublikiniuose renginiuose, dalyvauja tarptautiniuose kultūros projektuose, festivaliuose, TV programose ir pan. Vasario 16 d. dienos proga ansamblis „Voruta“ dalyvavo iškilmingame koncerte Lietuvos valstybės atkūrimo diena, vasario 16-ajai pažymėti. Birželio 19–20 d. Šventojoje ansamblis „Voruta“ dalyvavo projekte, mažinančiame socialinę atskirtį, – „Nepalikim su negalia vienu“. Ansamblis „Voruta“ rengia šventes ir Kolegijos tarptautinių savaitių metu, kai užsienio svečiams yra pristatomi Lietuvos etnografinių regionų savitumai – tautiniai kostiumai, atliekamos vieno ar kito regiono dainos, muzika ir šokiai. Įdomiausia ir svečių labiausiai mėgstama dalis, kai jie mokomi tradicinių liaudiškų šokių, drauge groja lietuvių liaudies instrumentais ir mokosi lietuvių liaudies dainų.

Vilniaus kolegijoje taip pat aktyviai veikia folkloro ansamblis „Želmuo“, kuris taip pat savo menine kultūrine veikla siekia populiarinti tradicinį folklorą Vilniaus kolegijos bendruomenės renginiuose, su etnine kultūra supažindinti užsienio svečius ar studentų mainų dalyvius. Svar-

bu yra ir bendradarbiavimas su kitais Lietuvos studentiško jaunimo kolektyvais, socialiniais kolegijos partneriais, dalyvavimas miesto folkloro renginiuose. Folkloro ansamblis „Želmuo“ taip pat aktyviai dalyvauja Vilniaus kolegijos tarptautiniuose renginiuose, kuriuose pristatoma lietuvių etnokultūra ir kultūrinis paveldas. Gegužės 27 d. folkloro ansamblis „Želmuo“ dalyvavo tarptautiniame festivalyje „Skamba, skamba kankliai 2021“.

Prasmingas indėlis į kultūros ir meno pasaulį ir ypač švietimo per meną dimensija – taip pat itin svarbi Vilniaus kolegijos socialinės atsakomybės erdvė. Tarp Vilniaus kolegijos bendruomenės narių yra aktyvių meno kūrėjų. Meno kūrėja, karpinių meistrė, Verslo vadybos fakulteto dėstytoja Laimutė Fedosejeva jau daug metų puoselėja ir puošia tiek Lietuvos, tiek užsienio erdves savo darbais, rengia parodas (Kaliningrado srities istorijos ir meno muziejuje (Rusija), kur vyko tarptautinė paroda, skirta E. T. A. Hofmanui „Magnetizatorius“, Vilniaus regiono liaudies meno paroda „Aukso vainikas 2021“ Pabradės kultūros centre,

personalinė paroda „Amžinybės šaknys“ Taujėnų dvare, (Ukmergės r.), personalinė paroda „Gyvybės medis“ Vilniaus vakarinėje suaugusiųjų „Varpo“ gimnazijoje, iki 2022 m. veikusi Verslo vadybos fakultete ilgalaikė paroda „Cikliškas (ne) pastovumas“. Dėstytoja ir meno kūrėja Laimutė Fedosejeva taip pat daug laiko skyrė savanoriškomis veikloms ir edukaciniams užsiėmimams Vilniaus etninės kultūros centre, Švč. Mergelės Marijos Ramintojos bažnyčioje, Vilniaus vakarinėje suaugusiųjų „Varpo“ gimnazijoje, Vilniaus Tomo Zano bibliotekoje, Vilniaus Naujojo testamento baptistų bendruomenės namuose bei LR Kaliningrado konsulato Lietuvių sekmadieninės mokyklėlės vaikams ir tėveliams.

Nuo 2020 m. gegužės 18 iki 2021 m. gegužės 20 dienos LSMUL Kauno klinikose, Neuroreabilitacijos skyriuje, vyko tautodailininkės, žurnalistės, Ergotearpijos studijų programos studentės Juventos Mudėnienės karpinių paroda „Patologija, Sparnų gimimas“. LSMUL Kauno klinikų Neuroreabilitacijos skyriaus vedėjas prof. dr. R. Savickas skyrė autorei padėką „už jautrų požiūrį į žmogų, jo fizinį bei dvasinį pasaulį, pozityvių jausmų stiprinimą Covid pandemijos bei karantino metu“. Parodoje keletą metų kurti, kruopščiai

žirklutėmis karpyti paveikslai su širdies, sparnų, žmogaus kūno motyvais. „Man tai momentas, kai galiu padėti tiems, kam to labai reikia, – teigia būsima ergoterapeutė, – sustiprinti, pradžiuginti... Kai meilė švelniai apgaubia ir kilsteli virš

mažų ir nereikšmingų dalykų, ji suteikia dar vieną kelią, dar vieną žingsnį, dar vieną viltį, svajonę. Didžioji profesijos ir gyvenimo prasmė – atjauta, parama, pagalba ir profesionalumas.“

VEIKLOS GAIRĖS

- **Populiarinti** kultūros svarbą tarp Vilniaus kolegijos bendruomenės narių ir plačiojoje visuomenėje.
- **Organizuoti** kompetencijų tobulinimo mokymus, viešas paskaitas, apskrito stalo diskusijas, mokslo renginius, susijusius su kultūros puoselėjimu ir stiprinimu.
- **Skatinti** socialinę partnerystę su organizacijomis, kurioms aktualus Lietuvos kultūros puoselėjimas.
- **Iniciijuoti** taikomuosius mokslinius tyrimus, eksperimentinę veiklą ir projektus kultūros stiprinimo temomis.
- **Plėtoti** Vilniaus kolegijos bendruomenės kultūrinės savanorystės iniciatyvas.
- **Skatinti** studentų verslumą kultūros sektoriuje.
- **Sudaryti** kuo daugiau galimybių šviesti Lietuvos visuomenę kultūros ir jos svarbos tematika per žiniasklaidos kanalus, socialinėje medijoje, visuomeniniuose renginiuose ir iniciatyvose.
- **Pritraukti** moksleivius, kaip būsimus studentus, domėtis kultūra, kultūros ir meno studijomis, organizuojant mokinių vizitus į Vilniaus kolegiją ar rengiant studijas populiariančius seminarus mokyklose.

KEIČIAMĖS
ir KEIČIAME
DARNIAI!

20

Lietuvos valstybingumo ir istorinės atminties tęstinumo puoselėjimas

Socialiai atsakinga valstybė – tai savo istoriją, tradicijas ir kultūrą puoselėjanti valstybė ir visuomenė, todėl Vilniaus kolegija skiria daug dėmesio Lietuvos valstybingumo ir istorinės atminties puoselėjimui.

Vasario 16-oji – pati reikšmingiausia Lietuvos istorijos data, nes tai Lietuvos valstybės atkūrimo diena. Prieš beveik šimtą metų pasirašytame valstybės atkūrimo akte Lietuvos Taryba pabrėžė, kad atkuriamą valstybę nėra nauja, o tik seno valstybingumo tęsa. Galime pagrįstai didžiuotis, jog prieš šimtą metų pirmieji ir vieninteliai Baltijos šalyse atkūrėme demokratine santvarka besiremiančią nepriklausomą valstybę. Ši data lyg tiltas sujungia 1253 m. liepos 6 d. gimusią senąją Lietuvą ir 1990 m. kovo 11 d. atkurtą nepriklausomą Lietuvą. Be Vasario 16-osios nebūtų Kovo 11-osios ir jos sėkmės istorijos. Vilniaus kolegija su pasididžiavimu švenčia Vasario 16-ąją. 2021 m. vasario 16 d. proga Menų ir kūrybinių technologijų fakulteto Muzikinio teatro studijų programos studentai savo dainomis pasveikino ne tik Lietuvos ben-

druomenę, bet ir nusiuntė muzikinius linkėjimus Kanados lietuvių bendrijos nariams LR ambasados iniciuoto virtualaus renginio metu.

Kovo 11-ąją švenčiama Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo diena. 1990 m. kovo 11 d. Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba pasirašė Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo aktą, kuriame rašoma, kad „Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba, reikšdama Tautos valią, nutaria ir iškilmingai skelbia, kad yra atstatomas 1940 metais svetimos jėgos panaikintas Lietuvos Valstybės suvereninių galių vykdymas, ir nuo šiol Lietuva vėl yra nepriklausoma valstybė“. Vilniaus kolegija visada aktyviai pažymi šias itin svarbias Lietuvos istorijai datas.

Elektronikos ir informatikos fakultete kasmet minima Sausio 13-oji – Laisvės gynėjų diena. Tylos minute pagerbiamos Sausio 13-osios aukos. Ši pilietinė iniciatyva puoselėja istorinės atminties tęstinumą, simbolizuoja gyvybę, teisingumą ir bendruomenės vienybę. Prieš 30 metų, 1991 m. sausio dienomis Vilniaus elektronikos techniku-

mas (dabartinis Vilniaus kolegijos Elektronikos ir informatikos fakultetas) buvo lemtingų įvykių prie Aukščiausiosios Tarybos kūryje. Technikum pastatas tapo Aukščiausiosios Tarybos gynėjų rinkimosi vieta. Sausio 13-ąją netekome dviejų Vilniaus elektronikos technikum absolventų – Virginijaus Druskio ir Rolando Jankausko. Drauge su jais žuvo Vilniaus finansų ir kredito technikum (dabartinio Vilniaus kolegijos Ekonomikos fakulteto) absolventė Loreta Asanavičiūtė.

Gegužės 7 d. spaudos atgavimo, kalbos ir knygos dienos minėjimo proga Menų ir kūrybinių technologijų fakultetas pakvietė į laisvosios kartos poezijos renginį „Skaitome Lietuvai“. Kultūrinės veiklos vadybos ir šokio pedagogikos katedros studentai – Norvilė Iljeitytė, Rimgailė Bloznelytė, Meda Petrošiūtė, Gabrielė Dirmaitė, Mantas Šikšius kartu su dėstytoja Rita Juodeliene suorganizavo išskirtinį minėjimą internetinėje

erdvėje bei kvietė jungtis visus norinčius. Sveikinimo žodį minėjimo renginyje tarė ir Vilniaus kolegijos direktorė dr. Žymantė Jankauskienė. Poetų – Vytauto Mačernio, Broniaus Krivicko, Marijos Gimbutienės, Juozo Lukšos-Daumanto tekstus ir eiles skaitė bei prie renginio prisidėjo mūsų partneriai, Lietuvių literatūros ir tautosakos instituto direktorė dr. profesorė Aušra Martišiūtė-Linartienė ir direktoriaus pavaduotoja akademinėi veiklai doc. dr. Jurga Trimonytė-Bikelienė, Valstybinio jaunimo teatro ir kino aktorė, VŠĮ „Gal meno?“ vaidybos dėstytoja Janina Matkonytė-Antanėlienė, Vilniaus kolegijos Menų ir kūrybinių technologijų fakulteto dekanė dr. Birutė Žygaitienė. Renginyje dalyvavo Menų ir kūrybinių technologijų fakulteto Ritminės muzikos, Mados dizaino, Kultūros vadybos ir šokio pedagogikos katedrų bei Pedagogikos fakulteto Edukologijos katedros Pradinio ugdymo pedagogikos studijų programos studentai.

Gegužės 14 d. Menų ir kūrybinių technologijų fakulteto Kultūros vadybos ir šokio pedagogikos katedros studentai kartu su dėstytoja Rita Juodeliene dalyvavo Juozo Lukšos-Daumanto skaitymuose, skirtuose Juozo Lukšos-Daumanto metams ir Pilietinio pasipriešinimo dienai. Šiuo renginiu siekiama pažymėti Pilietinio pasipriešinimo dieną bei priminti visuomenei pilietinio

pasipriešinimo reikšmę Lietuvos valstybingumui. Renginyje dalyvavo Lietuvos karo akademijos kariūnai, Lietuvos šaulių sąjungos nariai, Krašto apsaugos savanorių pajėgų (KASP) bigbendas, partizanų dainas atliko kariūnų grupė „Vytis“ ir vokalinis ansamblis „B2“. Minėjimo metu Lietuvių literatūros ir tautosakos institute ir nuotolinėje Zoom transliacijoje buvo skaitoma partizanų poezija, laiškų ištraukos iš Lietuvių literatūros ir tautosakos instituto rengiamos knygos „Juozas Lukša-Daumantas. Nijolė Bražėnaitė. Laiškai“.

Spalio 10 d. Lietuvos kariuomenės orkestras Lietuvos nacionalinėje filharmonijoje iškilmingai paminėjo savo 30 metų jubiliejinę kūrybinės veiklos sukaktį. Šiame koncerte miuziklą „West Side Story“ pristatė Scenos meno katedros Muzikinio teatro studijų programos studentai ir absolventai.

Kiekvienais metais spalio 25 d. Vilniaus kolegijoje yra minima Konstitucijos diena. 1992 m. spalio 25 d. Lietuvos piliečiai referendumu priėmė dabartinę Lietuvos Respublikos Konstituciją. Kiekvienais metais šią dieną Teisingumo ministerija organizuoja visuotinę teisiųjų žinių įvertinimo akciją – Konstitucijos egzaminą. Jį laiko ir Kolegijos studentai. 2021 m. metais pagrindinio Lietuvos įstatymo žinias galima patikrinti nauju formatu – internete: www.konstitucijosegzaminas.lt

VEIKLOS GAIRĖS

- **Skatinti** Lietuvos valstybingumo ir istorinės atminties tęstinumo puoselėjimą Vilniaus kolegijoje ir plačiojoje visuomenėje.
- **Prasmingai** minėti svarbias valstybei istorines datas.
- **Prisijungti** prie valstybinių renginių ir iniciatyvų, organizuojamų valstybei svarbių datų minėjimui ar reikšmingų asmenybių atminimui.
- **Skatinti** socialinę partnerystę su organizacijomis, kurioms aktualus Lietuvos istorinės atminties puoselėjimas.
- **Plėtoti** Vilniaus kolegijos bendruomenės savanorystės iniciatyvas, skirtas Lietuvos istorinei atminčiai puoselėti.
- **Skatinti** Vilniaus kolegijos bendruomenės narius dalyvauti Konstitucijos egzamino, Nacionalinio diktanto ir kt. iniciatyvose.

KEIČIAMĖS
ir KEIČIAME
DARNIAI!

KEIČIAMĖS
ir KEIČIAME
DARNIAI!

21

Lietuvių etnokultūros populiarini- mas ir tautinio paveldo puoselėjimas

Lietuva pasižymi vertingu ir reikšmingu istorijos ir kultūros paveldu, todėl Vilniaus kolegija siekia puoselėti Lietuvos kultūros savitumo išsaugojimą ir plėtoti visuomenės susidomėjimą Lietuvos etnokultūra ir jos tradicijomis. Tautinis kultūros paveldas – tai neatskiriama šalies ir jos piliečių tapatumo dalis. Atsižvelgiant į 2021–2030 metų LR kultūros ministerijos kultūros ir kūrybingumo plėtros programos siekį atgaivinti visuomenei reikšmingą kultūros ir tautinį paveldą ir didinti jo naudojimą visuomenės poreikiams ir į LR Vyriausybės 2021–2030 metų nacionalinės pažangos plano strateginį tikslą stiprinti tautinį ir pilietinį tapatumą, didinant kultūros skvarbą ir visuomenės kūrybingumą, Vilniaus kolegija padeda įgyvendinti šiuos tikslus savo veikloje, puoselėdama kultūrą, didindama kultūros vaidmenį visuomenėje ir savo bendruomenės įsitraukimą ir indėlį į kultūrą, skatindama istorinę atmintį ir siekį atgaivinti visuomenei ir vietos bendruomenėms svarbų kultūros paveldą.

Remiantis Etninės kultūros plėtros valstybinės 2019–2027 metų programos koncepcija, būtinybė rūpintis etnine kultūra grindžiama tautinės savimonės, pilietiškumo ir kultūrinės savasties siekiame, kadangi etninė kultūra svarbi įvairiais atžvilgiais:

- *puoselėjant ir saugant lietuvių, Lietuvos piliečių ir pasaulio lietuvių tapatybę ir lietuviškumą etninėje lietuvių žemėje* – etninė kultūra užtikrina savo vertės pajautimą ir lygiavertį bendravimą su kitomis kultūromis, yra nacionalinės kultūros pamatas, gali padėti suvokti giluminius tapatybės sluoksnius;
- *rūpinantis valstybės ir nacionaliniu saugumu* – kuo tvirtesnė tauta savo ideologija ir tradicijomis, tuo jos saugumas didesnis, stiprėja tėvynės meilės jausmas, todėl etninė kultūra sietina su patriotiškumu, tautine savimone;
- *ugdant ir plėtojant kultūrinės ir tautinės savasties suvokimą ir skatinant susidomėjimą lietuviškumu globaliame pasaulyje* – užsienyje lietuviams trūksta identiteto, kurio jie ieško etninėje kultūroje, nes tauta savitumą išlaiko per papročių perdavimą iš kartos į kartą, liaudies kūrybą ir kitas tradicijas;
- *siekiant suvaldyti emigracijos procesus* – kai žmogus jaučia sąsają su savo tautos kultūrinėmis šaknimis, jis jaučiasi tvirtesnis, brandesnis, gali lengviau įveikti iššūkius, jaučia pasididžiavimą savo valstybe, jos tradicijomis ir vertybėmis, tai gali pristabdyti emigracijos procesus, pažadinti norą siekti, kad pagerėtų gyvenimo kokybė tėvynėje, skatinti į ją sugrįžti;
- *kultūros, švietimo srityse* – etninė kultūra skatina žmonių saviraišką, ji yra svarbi bendruomenių gyvenime ir ypač reikalinga regionams, padeda kultūrą ir švietimą susieti stipriais tarpusavio ryšiais, užpildant tradicijų perdavimo iš kartos į kartą šeimoje spragas;
- *ekonomikos srityje* – etninės kultūros plėtra naudinga kultūrinio turizmo augimui, panaudojant tradicinius amatus, kulinarinį paveldą, muges, tradicines šventes, folklo-

re festivalius, suvenyrų gamybą, kuriant tradicinio dizaino produkciją, naudojant etnoarchitektūros savitumą;

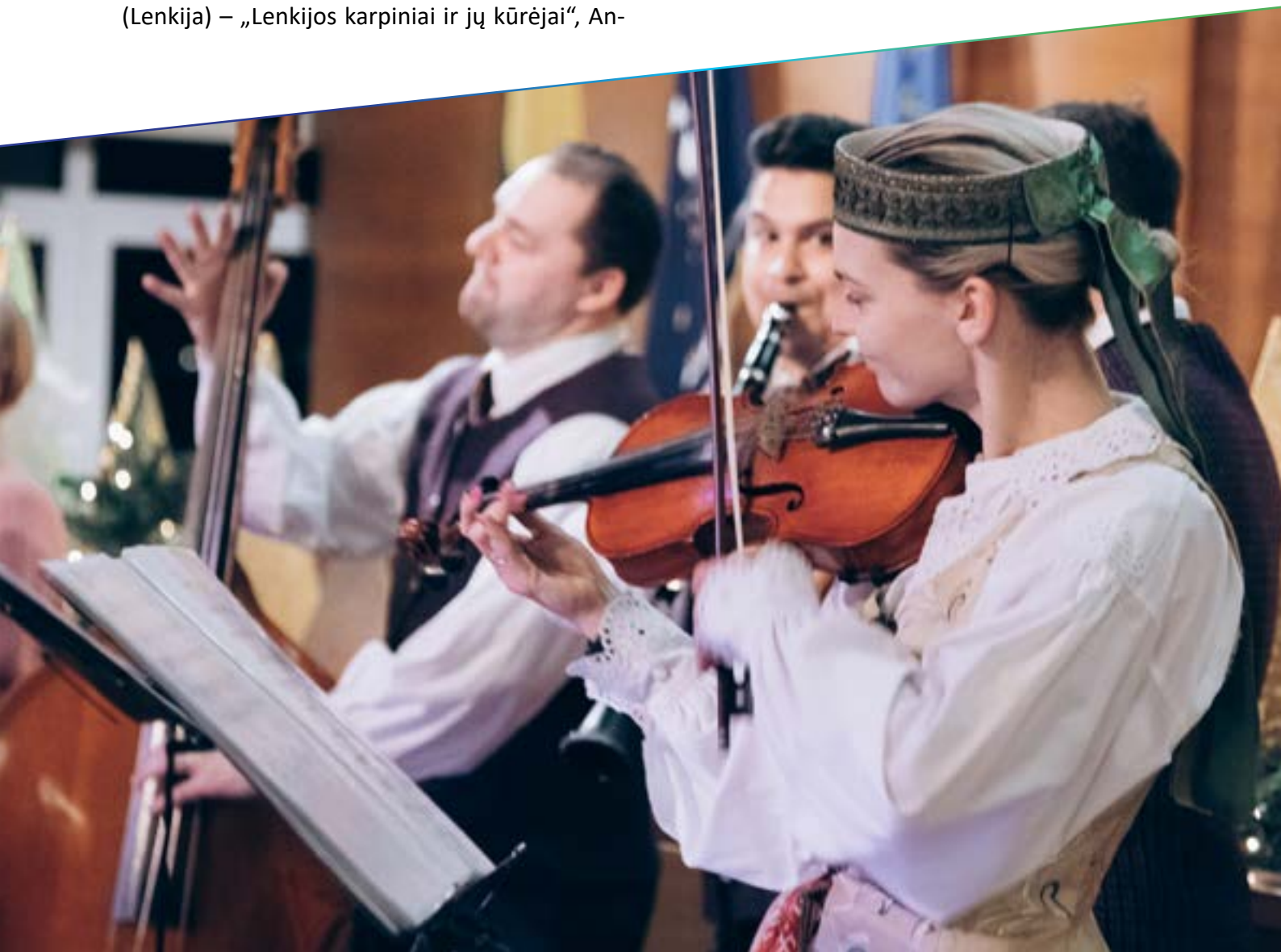
- *socialinėje srityje* – etninė kultūra (šventės, dainavimas, šokiai, muzikavimas, žaidimai, mugės, amatų mokymasis ir kt.) jungia žmones iš įvairių socialinių sluoksnių, padeda puoselėti bendruomeniškumą, suteikia gyvo bendravimo terpę, kūrybingą laisvalaikį ir sveiką, harmoningą gyvenimo būdą. Etninė kultūra visų pirma yra ne sceninis menas, bet dalyvavimo kultūra, kur kiekvienas yra dalyvis ir kūrėjas – tai savaime mažina emocinę ir socialinę atskirtį, todėl gali būti panaudota kaip puiki priemonė socialinėms problemoms spręsti, socialinės integracijos veikloms;
- *aplinkosaugos ir darnios plėtros srityje* – etninė kultūra kaip holistinė sistema visiškai apima ne tik darnios plėtros principus, bet ir visas gyvenimo sritis, skleisdama vidinę išmintį, jog visos veiklos turi derėti tarpusavyje; puoselėjant gamtos ir kultūros paveldą skatinamas visuomenės sąmoningumas aplinkosaugos srityje, ugdomos bendrosios tautos vertybės.

2021 m. birželio 17 dieną vyko Vilniaus kolegijos Verslo vadybos fakulteto kartu su Vilniaus krašto tautodailininkų meno kūrėjų bendrija organizuota virtuali tarptautinė mokslinė-praktinė konferencija „Popieriaus karpiniai. Praeitį ateičiai“. Konferencija susilaukė didelio susidomėjimo: virtualiame renginyje dalyvavo 211 menininkų, mokytojų, menotyrininkų, valstybės institucijų atstovų, vadybos specialistų iš Lietuvos, Baltarusijos, Bulgarijos, Izraelio, JAV, Latvijos, Lenkijos, Rusijos, Šveicarijos, Ukrainos, Vokietijos. Konferencijos dalyviams kalbėjo Vilniaus krašto tautodailininkų-meno kūrėjų bendrijos pirmininkė Ramutė Kraujalienė, Domodovo istorijos ir meno muziejų (Rusija) mokslinė bendradarbė, tarptautinių popieriaus karpų simpoziumų pradininkė, vienos didžiausios pasaulio popieriaus karpinių kolekcijos sergėtoja Asia A. Petričenko, Lietuvos etninės kultūros globos tarybos pirmininkė Dalia Urbanavičienė,

LR žemės ūkio ministerijos Mokslo ir inovacijų skyriaus vyr. specialistė Violeta Dubnikienė, Lietuvos nacionalinio kultūros centro tautodailės specialistė Solveiga Jakučiūnaitė. Konferencijos dalyviai turėjo galimybę išgirsti menotyrininkės, karpytojos Svetlanos Javorskajos (Rusija, Domodedovo) įžvalgas „Karpiniai kaip menas“, dr. Zinaidos Kosytskos (Ukraina, M. Rilsio Ukrainos folkloro, etnologijos ir liaudies kultūros institutas) analizę „Tradicijos ir inovacijos Lietuvos ir Ukrainos karpinių meistrų kūryboje“. Pranešimus skaitė Laimutė Fedosejeva (Lietuva) – „Popieriaus karpiniai. Iš praeities ateičiai“, Liuda Kašina (Rusija) – „Pažintis su Lietuvos tradicine kultūra per karpinių meną“, Laima Kantakevičienė (Lietuva) – „Kūrybiškumo ugdymas pasitelkiant popieriaus karpinių meną“, Virginija Jurevičienė (Lietuva) – „Mano karpinių pasaulis. Ieškojimai“, Marijana Liubas (Ukraina) – „Popieriaus karpymo (plėšymo) technikos naudojimas mokymo procese. Karpiniai, kaip darnaus visuomenės vystymosi prielaida“, Anna Walczak (Lenkija) – „Lenkijos karpiniai ir jų kūrėjai“, An-

na-Marija Schlemmer (Vokietija) – „Popieriaus karpinių seminarai. Šešėlių teatras“, Natalija Suchaja (Baltarusija) – „Pasakos iš popieriaus. Karpiniai meno terapijoje“, Ekaterina Ivanova (Rusija) – „Karpiniai žydų kultūroje. Projektas „Рейзеле“. Kūrybinių industrijų vadybos tema pranešimus „Kūrybinių industrijų monetizavimas“ skaitė dr. Miglė Eleonora Černikovaitė (Lietuva) ir „Vartotojų elgsena“ – Birutė Vaitėnienė. Konferencijos metu buvo suteikta galimybė kolektyviai prisijungti prie Domodedovo (Rusija) muziejaus ir prie Krivos Rog (Ukraina) Dailės mokyklos, kur vyko Ukrainos nacionalinė konferencija „Liaudies ir akademinio meno integracija (Liaudies ir akademinis menas: ryšiai ir tarpusavio įtaka)“ ir nacionalinis vaikų popieriaus karpinių konkursas.

2021 m. Vilniaus kolegija, kaip projekto partnerė, sutiko dalyvauti, organizuojant tarptautinę mokslinę ir praktinę konferenciją „Vilniaus

krašto verbių rišimo tradicija kaip unikalus nematerialus kultūros paveldas“ kartu su Vilniaus krašto tautodailininkų – meno kūrėjų bendrija ir Vilniaus rajono savivaldybe. Projekto tikslas – organizuoti tarptautinę mokslinę ir praktinę konferenciją Lietuvos verbių tematika, suburiant pranešimams išskirtinius mokslo ekspertus ir praktikus. Projekto tikslinė auditorija – Lietuvos kultūriniu paveldu besidomintys asmenys ir organizacijos, siekiant papildomai pritraukti ir plačiau sudominti šia tema švietimo, verslo ir NVO sektorius. Šis projektas taip pat sėkmingai prisidės prie Lietuvos 2021–2030 metų LR kultūros ministerijos kultūros ir kūrybingumo plėtros programos įgyvendinimo, atgaivinant visuomenei reikšmingą kultūros ir tautinį paveldą, didinant jo žinomumą visuomenei bei skatinant įtraukti Lietuvos paveldą į pasaulinį UNESCO sąrašą.

2021 m. spalio 12 d. Verslo vadybos fakulteto dėstytojos Laimutė Fedosejeva ir dr. Giedrė Brazdauskaitė skaitė užsakomuosius mokslinius pranešimus Latvijoje vykstančiuose mokymuose pagal tarptautinį ES projektą Nr. ENI-LLB-1-108 „Promoting preservation, availability and development of intangible culture and local history heritage improving sustainable culture tourism competitiveness in Latvia, Lithuania and Belarus“ / „Rediscover the roots of regions“. („Nematerialios kultūros ir vietos istorijos paveldo išsaugojimo, prieinamumo ir plėtros skatinimas gerinant tvaraus kultūros turizmo konkurencingumą Latvijoje, Lietuvoje ir Baltarusijoje“ / „Iš naujo atrasti regionų šaknis“). Projektas yra skirtas puoselėti nematerialaus kultūros paveldo išsaugojimą ir kelti kultūrinio turizmo konkurencinį pranašumą Latvijoje, Lietuvoje ir Baltarusijoje, išsaugant ir perduodant žinias apie nematerialų istorijos ir kultūros paveldą bei plėtojant tarpvalstybinį bendradarbiavimą turizmo srityje, taip pat sukuriant sąlygas verslumo plėtrai, įtraukiant jaunimą į turizmo sritį ir mokant juos organizuoti bendras veiklas partnerių regionuose. Mokymų metu dėstytoja Laimutė Fedosejeva skaitė pranešimą „Dizainas ir amatai. Lietuvos tradicinių amatų apžvalga: sėkmės

istorijos“, dr. Giedrė Brazdauskaitė pristatė pranešimus etnokultūrinio kūrybiškumo tematika: „Etnokultūrinis kūrybiškumas: naujo koncepto kūrimas“ ir „Etnokultūrinio prekės ženklo kūrimas: etnokultūrinių elementų integravimas į produkto dizainą“.

Savo veikloje Vilniaus kolegija puoselėja įvairias Lietuvos etnokultūrinės iniciatyvas. 2021 m. gegužės 17 d. Verslo vadybos fakultete vyko paskaita apie Baltų simboliką, kurį organizavo lektorė Lina Bivainienė su Šiaulių miesto turizmo informacijos centro vadove Rūta Stankuvienė. Taip pat daug dėmesio buvo skirta karpinių etnopaveldui įprasminčiai, gegužės 3 d. vyko virtualios meno dirbtuvės „Karpiniai su Adele“, bendradarbiaujant su Studentų atstovybe. Užsiėmimą vedė jauna dizainerė Adelė Bražėnaitė. Švenčiant Velykas, Verslo vadybos fakultete buvo organizuotas konkursas „Atsiųsk margučio nuotrauką – laimėk prizą“, bendradarbiaujant kartu su Studentų atstovybe. Velykinis konkursas sulaukė ne tik Verslo vadybos fakulteto studentų ir dėstytojų dėmesio ir indėlio, bet ir kūrėjų iš išorės, puikius darbus pristatė Menų ir kūrybinių technologijų fakulteto studentės.

Vilniaus kolegijoje vis labiau populiarėja iniciatyvos originaliai paminėti prasmingas lietuvių etnokultūros šventes. 2021 m. gegužės 13 d. Verslo vadybos fakultete buvo surengta mitologinė šventė – Mildadienis. Tai meilės ir giminės tęstinumo deivei Mildai skirta diena. Milda – tai meilės deivė, kurią turėjo kiekviena iškili senovės tauta: graikai – Afroditė, romėnai – Venera, lietuviai – Mildą. Profesorė P. Dundulienė savo moksliniuose darbuose spėja, jog Mildos šventykla Vilniuje buvusi ant dabartinio Trijų kryžių kalno, o Kaune stovėjusios dvi Mildos šventyklos. Mildos diena – tai prasminga lietuvių alternatyva Valentino dienai. Šios etnokultūrinės Lietuvos šventės minėjimo proga Verslo vadybos fakulteto Ryšių su visuomene studijų programos pirmakursiai pasiūlė savo originalų požiūrį į Mildos šventę: nuo gražių žodžių iki multiplikacinių filmų ir komiksų. Meilės žodžių užteko visiems – mylimiesiems, draugams, tėvams ir dėstytojams.

VEIKLOS GAIRĖS

- **Populiarinti** lietuvių etnokultūrą ir tautinio paveldą tarp Vilniaus kolegijos bendruomenės narių, jos socialinių partnerių ir plačiojoje visuomenėje.
- **Organizuoti** kompetencijų tobulinimo mokymus, viešas paskaitas, apskrito stalo diskusijas, mokslo renginius, susijusius su lietuvių etnokultūros populiarinimu ir tautinio paveldo puoselėjimu.
- **Skatinti** socialinę partnerystę su organizacijomis, kurioms aktualus lietuvių etnokultūros populiarinimas ir tautinio paveldo puoselėjimas.
- **Skatinti** lietuvių etnokultūros ir tautinio paveldo įprasminimą Mados dizaino studijų programose, Turizmo vadybos studijų programose ir pan.
- **Inicijuoti** taikomuosius mokslinius tyrimus, eksperimentinę veiklą ir projektus lietuvių etnokultūros populiarinimo ir tautinio paveldo puoselėjimo temomis.
- **Plėtoti** Vilniaus kolegijos bendruomenės savanorystės iniciatyvas populiarinant lietuvių etnokultūrą ir puoselėjant tautinį paveldą.
- **Skatinti** studentų verslumą etnokultūros, tautinio paveldo srityse, stiprinti verslo ir etnokultūros atstovų bendradarbiavimą.
- **Sudaryti** kuo daugiau galimybių šviesti Lietuvos visuomenę etnokultūros ir tautinio paveldo tematika per žiniasklaidos kanalus, socialinėje medijoje, visuomeniniuose renginiuose ir iniciatyvose.

Lietuvių gestų kalbos puoselėjimas

Lietuvių gestų kalbos puoselėjimas – svarbi darnios plėtros kryptis, kuria siekiama plėsti gestų kalbos kaip pagrindinės kurčiųjų bendravimo, informacijos gavimo ir perteikimo aplinkiniams priemonės vartojimą, įgyvendinant Neįgaliųjų teisių konvencijoje apibrėžtas neįgaliųjų teises, gerinti viešųjų paslaugų prieinamumą kurtiesiems, t. y. vis daugiau informacijos teikiama per lietuvių gestų kalbos vertimo paslaugas.

Vilniaus kolegija puoselėja lietuvių gestų kalbą vykdydama Lietuvių gestų kalbos vertimo studijų programą – unikalią, vienintelę Lietuvoje tokio pobūdžio studijų programą. Šios studijų programos tikslas, studijų rezultatai suformuluoti atsižvelgus į Lietuvos ir tarptautinius dokumentus: Valstybės pažangos strategiją „Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030“, Lietuvos Respublikos neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymą, Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvenciją, Pasaulio kurčiųjų federacijos nuostatas, Europos gestų kalbos vertėjų forumo (EFSLI) rekomendacijas. Lietuvių gestų kalbos vertimo studijų programa prisideda prie darnios plėtros tikslų įgyvendinimo tiek mažindama socialinę atskirtį, tiek puoselėdama gestų kalbą, nes klausos negalią turinčių asmenų sėkmingos įtraukties į socialinį gyvenimą sąlyga – informacijos gestų kalba prieina-

mumas, laiku suteiktos kokybiškos gestų kalbos vertimo paslaugos. Be šių paslaugų kurčiųjų bendruomenė liktų visiškai informacinėje ir socialinėje izoliacijoje, netektų galimybės įgyti išsilavinimą, būtų labai ribojamos asmenų galimybės konkuruoti darbo rinkoje.

Siekdami populiarinti lietuvių gestų kalbą Pedagogikos fakulteto Lietuvių gestų kalbos vertimo studijų programos dėstytojai atlieka mokslinius tyrimus, stažuojasi užsienyje, vykdo nacionalinius bei tarptautinius mokslinius projektus, studijuoja doktorantūroje, rengia metodinę medžiagą, dalyvauja respublikinėse bei tarptautinėse mokslinėse konferencijose Lietuvoje ir užsienyje, skelbia mokslo ir mokslo populiarinimo straipsnius leidiniuose, įtrauktuose į tarptautines duomenų bazes.

Siekiant stiprinti šią kryptį ir skatinti gestų kalbos vertimo paslaugas kurtiesiems asmenims teikiančiųjų specialistų kompetencijų plėtojimą, užtikrinant kokybišką kurčiųjų suaugusiųjų asmenų švietimą šiuo klausimu bei kurti inovaty-

vias mokymosi aplinkas ir programas užtikrinant kokybišką ir kūrybingą suaugusių kurčiųjų asmenų švietimą gestų kalbos vertimo klausimais, Pedagogikos fakultetas 2021 m. įgyvendino (2018 m. prasidėjusį) „Erasmus+“ strateginių partnerių programos projektą „Suaugusių kurčiųjų švietėjų kompetencijų tobulinimas interaktyvių ir nuotolinių mokymų srityje“ (2018-1-LT01-KA104-046612). Per šį laikotarpį kompetencijas kėlė kurčiųjų asmeniniai asistentai, gestų kalbos vertėjai bei gestų kalbos vertimo specialybės dėstytojai. Projektui vadovavo Vilniaus kurčiųjų reabilitacijos centras. Projekto partneriai – Vilniaus apskrities gestų kalbos vertėjų centras, Vilniaus kolegijos Pedagogikos fakultetas ir UAB „LGK Plius“.

Prie gestų kalbos puoselėjimo aktyviai prisideda lektoriai T. Ivanauskas ir A. Barisevičius, bendradarbiaudami su Lietuvos Biblijos draugija.

Nuo 2014 m. atliekamas evangelijų vertimas į lietuvių gestų kalbą (<http://biblija.surdo.lt/>). Lektorė I. Stelmokienė rengia „Lietuvių gestų kalbos žodyną“, analizuoja, pildo, tikslina šiame žodyne pateikiamų gestų aprašymus, bendradarbiauja ir dalinasi patirtimi su užsienio specialistais, tiriamaisiais gestų kalbas. Lektoriai A. Barisevičius, T. Ivanauskas, M. Danielius, N. Pivorienė 2021 metais pagal VŠĮ Lietuvių gestų kalbos instituto ir Surdologijos centro užsakymus parengė Lietuvių gestų kalbos mokymo(si) metodinę medžiagą. Pažymėtina, kad nuo 2021 m. I. Stelmokienė yra Lietuvių gestų kalbos vertėjų atestacinės komisijos narė, asistentas V. Pivoras yra šios komisijos pirmininkas.

Prie gestų kalbos puoselėjimo prisideda ir studentai. 2021 m. gruodžio 8 d. Lietuvių gestų

kalbos vertimo programos studentės vyko į Alytaus ir Varėnos mokyklas pristatyti šios unikalios studijų programos. Lietuvių gestų kalbos vertimo studijų programos studentai savanoriauja Lietuvių gestų kalbos vertėjų ir Lietuvos kurčiųjų draugijos renginiuose: konferencijose, vertėjų asociacijos suvažiavimuose, įvairiose akcijose ir t. t.

Labai svarbus fakulteto bendradarbiavimas su socialiniais partneriais – Lietuvos sutrikusios klausos vaikų ikimokyklinio ugdymo centru, Lietuvos kurčiųjų ir neprigirdinčiųjų ugdymo centru, Lietuvių gestų kalbos vertimo centru, VŠĮ Vilniaus kurčiųjų reabilitacijos centru ir kitais vykdant bendras veiklas, keičiantis gerąja patirtimi, stiprinant kurčiųjų bendruomenę, tenkinant jos poreikius ir tokiu būdu puoselėjant gestų kalbą.

VEIKLOS GAIRĖS

- **Stiprinti** ir populiarinti lietuvių gestų kalbos studijų programą kaip užtikrinančią šalies piliečių specifinius poreikius.
- **Skatinti** Vilniaus kolegijos bendruomenę ir plačią visuomenę mokytis gestų kalbos, siekiant skatinti dialogą su kurčiaisiais.
- **Skatinti** socialinę partnerystę su organizacijomis, kurioms aktualus lietuvių gestų kalbos vartojimas ir puoselėjimas.
- **Plėtoti** Vilniaus kolegijos bendruomenės savanorystės iniciatyvas, kurių metu Lietuvos visuomenė mokoma gestų kalbos.
- **Sudaryti** kuo daugiau galimybių šviesti Lietuvos visuomenę socialinės atskirties, kurčiųjų kultūros ir gestų kalbos kaip kurčiųjų asmenų gimtosios kalbos tematika per žiniasklaidos kanalus, socialinėje medijoje, visuomeniniuose renginiuose ir iniciatyvose.

KEIČIAMĖS
ir KEIČIAME
DARNIAI!

23

Bendradarbia- vimas su Lietuvos diaspora

Lietuvos valstybės raidai vis svarbesnė tampa Lietuvos diaspora ir jos įtraukimas į valstybei ir visuomenei svarbių sprendimų priėmimą ir įgyvendinimą. Užsienyje gyvena apie pusantro milijono lietuvių kilmės asmenų. LR Vyriausybės 2021–2030 metų nacionalinės pažangos plane yra įvardintas siekis stiprinti Lietuvos įtaką pasaulyje ir ryšius su diaspora ir įtraukti užsienyje esančią diasporą į Lietuvos gyvenimą. Remiantis Lietuvos pažangos strategija 2030, svarbu iš naujo persvarstyti savo tautinį tapatumą, suvokti, kas mus vienija šiuolaikiniame pasaulyje ir rasti bendras sąsajas su Lietuvos diaspora.

Vilniaus kolegijoje taip pat ryškėja glaudesnio bendradarbiavimo poreikis su Lietuvos diaspora ir lietuvių bendruomenių centrais užsienyje, siekiant užmegzti jų glaudesnį ryšį su Lietuva, kviesti dalyvauti Vilniaus kolegijos renginiuose, įskaitant nuotolinius, taip pat kelti savo kvalifikacijas ir studijuoti Vilniaus kolegijoje nuotoliniu būdu.

Vilniaus kolegijoje jau daugelį metų vyko socialinės iniciatyvos, orientuotos į Lietuvos diasporos įtraukimą. 2021 m. vasario 16 d. proga Menų ir kūrybinių technologijų fakulteto Muzikinio teatro studijų

programos studentai surengė koncertą ir sveikino ne tik Lietuvos bendruomenę, bet ir Kanados

lietuvių bendrijos narius LR ambasados inicijuoto virtualaus renginio metu.

VEIKLOS GAIRĖS

- **Įtraukti** Lietuvos diasporos atstovus ir jų organizacijas, užsienio lietuvių bendruomenes į Vilniaus kolegijos veiklas.
- **Organizuoti** bendrus nuotolinius renginius, kurie būtų aktualūs užsienio lietuvių bendruomenėms.
- **Skatinti** užsienyje gyvenančius lietuvius studijuoti nuotoliu Vilniaus kolegijoje ir plėtoti kompetencijas.
- **Inicijuoti** taikamuosius mokslinius tyrimus, eksperimentinę veiklą ir projektus apie užsienyje gyvenančių lietuvių poreikius ir galimybes bendradarbiauti.
- **Ieškoti** bendrų sąlyčio taškų su Lietuvos užsienio diaspora bendrose iniciatyvose.
- **Skatinti** socialinę partnerystę su užsienio lietuvių organizacijomis ir centrais.

KEIČIAMĖS
ir KEIČIAME
DARNIAI!

24

Savanorystės, pilietinio aktyvumo ir socialinės paramos iniciatyvos

Vilniaus kolegija siekia puoselėti pilietiškai aktyvią ir atsakingą bendruomenę, akcentuodama savanorystės ir pilietiškumo reikšmę visuomenei. Per daugelį metų Vilniaus kolegija dalyvavo ir inicijavo daug pilietinių iniciatyvų. Galime didžiuotis iš praeities darbų, kad net esant sudėtingoms pasauliui ir valstybei sąlygoms, Vilniaus kolegija buvo aktyvi pilietinė jėga, dalyvaujanti daug drąsos ir ryžto reikalaujančiose iniciatyvose. Tik prasidėjus Covid-19 pandemijai 2020 metais ir esant grėsmingoms nežinomumo sąlygoms, Sveikatos priežiūros fakulteto studijų programos „Bendrosios praktikos slauga“ studentai savanoriavo ir atliko profesinės veiklos praktiką, prižiūrėdami ir slaugydami COVID-19 sergančius pacientus ligoninėse, net 38 Sveikatos priežiūros fakulteto studentai iš įvairių studijų programų savanoriavo koronaviruso karštojoje linijoje 1808, VIKO valgykla prisijungė prie iniciatyvos nemokamai tiekti maistą medikams, o Elektronikos ir informatikos fakulteto atstovai Vytautas

Netikša, Tomas Kasperavičius ir Paulius Šakalys prisijungė prie Robotikos mokyklos organizuotos akcijos, kurios metu buvo daromi apsauginių veido skydelių rėmai, skirti Lietuvos medikams, dirbantiems Lietuvos ligoninėse Covid-19 pandemijos metu.

Su COVID-19 pandemijos padariniais susijusios socialinės iniciatyvos taip pat buvo aktuales ir 2021 metais. „Kaip maitinamės karantino metu?“ – tokią nuotolinę pamoką 2021 m. balandžio 12 d. Vilniaus Šv. Kristoforo gimnazijos vienuoliktokams vedė Vilniaus kolegijos Maisto technologijos katedros docentė dr. Inga Kepalienė, kovo 17 d. respublikinėje konferencijoje pristatė pranešimą „Kaip pajvairinti technologijų pamokas?“. Maisto technologijų dėstytoja su kolegomis pasidalino nuotolinio mokymo patirtimi, akcentavo, kaip svarbu namuose karantino metu gaminti sveikatai palankius patiekalus, pristatė Maisto technologijos studentų galimybes eksperimentuoti inovatyviai įrengtoje Maisto technologijos laboratorijoje. Konferenciją, skirtą šių dienų technologijų mokymo aktualijoms, organizavo Lietuvos technologijų mokytojų asociacija ir Vilniaus Gedimino technikos universitetas. Renginys pritraukė beveik du šimtus mokytojų iš visos Lietuvos. Po konferencijos dalyviams jau kilo įvairių sumanymų kaip galėtume bendradarbiauti, kad mokymas taptų įdomesnis, prasmingesnis.

Sveikatos priežiūros fakulteto ir dienos centro „Šviesa“ draugystė tęsiasi beveik 10 metų. Centro lankytojai – žmonės, kurie turi intelekto sutrikimų. Centre siekiama sudaryti sąlygas lavinti tokių žmonių kasdienio gyvenimo įgūdžius, pagal galimybes dirbti, atskleisti savo galias, bendrauti ir dalyvauti bendruomenės gyvenime. Šioje veikloje aktyviai ir noriai dalyvauja Sveikatos priežiūros fakulteto studentai.

2021 m. spalio 13 d. Menų ir kūrybinių technologijų fakultete lankėsi Vilniaus kolegijos socialiniai partneriai, neįgaliųjų centro „Mažoji Gubija“ atstovai bei buvo pristatytas neįgaliųjų dienos centro pantomimos trupės spektaklis „Ilgas kelias namo“ (rež. Povilas Krivickas). Sėkminga socialinė integracija prasideda nuo supratimo, ką galime padaryti, kad priimtume neįgaliuosius

kaip lygiaverčius bendruomenės narius, tad po spektaklio įvyko diskusija „Galiu / Negaliu. Reikia / Nereikia“.

2021 m. gruodžio mėn. Sveikatos priežiūros fakulteto Reabilitacijos katedros lektorė J. Tuitaitė, studijų programos „Ergoterapija“ studentai kartu su VšĮ „Mezgu mažam kovotojui“ Vilniaus kolegijos bendruomenę pakvietė prisijungti prie gražios iniciatyvos „Karantinas be streso, nes mezgu!“ Šios idėjos tikslas – padėti ankstukų sulaukusiems tėveliams. Buvo kviečiama megzti ankstukams drabužėlius ar paprašyti draugų numegzti, nupirkti siūlų arba aukoti pinigų jiems įsigyti ir taip prisidėti prie šios prasmingos iniciatyvos, patiems kurti mažus stebuklus. 2021 m. balandžio 15 d. visi mežginiai buvo perduoti VšĮ „Mezgu mažam kovotojui“ Vilniaus ankstukų kuratorei Aurelijai Skrebienei.

2021 m. spalio 4 d. Menų ir kūrybinių technologijų fakulteto bendruomenė organizavo renginį Pasaulinei gyvūnų globos dienai paminėti kartu su Lietuvos kinologų Mokymo centru. 2021-ųjų metų Ekonomistų savaitės metu EKF Studentų atstovybės nariai ėmėsi šios iniciatyvos ir vyko į gyvūnų globos namus „Lesė“. Į prieglaudą studentai nuvežė maisto ir žaislų, kuriuos keturkojams aukojo Ekonomikos fakulteto bendruomenės nariai. Studentai savanoriavo – vedėsi šunis pasivaikščioti, žaidė su jais.

2021 m. lapkričio 16 d. Ekonomikos fakulteto studentai bei administracija dalyvavo socialinės atsakomybės renginyje „Tolerancijos apyrankė“. Lapkričio 16-oji – Tarptautinė tolerancijos diena. Ši diena minima nuo 1995 m. UNESCO sprendimu. Tolerancija – tai pakantumas, mandagumas, pagarba kitiems, supratimas, kad kitas žmogus gali skirtis nuo mūsų, ir pripažinimas, kad jis turi teisę būti kitoks nei mes. Pasaulyje gyvena daugybė skirtingų žmonių grupių – jie skiriasi išorine išvaizda: odos, akių, plaukų spalva, ir t.t. skiriamės ir savo mąstymu. Šio renginio idėja – pasigaminti Tolerancijos apyrankes ir pasipuošti lapkričio 16-ąją, taip parodyti vieningą požiūrį į toleranciją.

2021 m. spalio 21 d. Sveikatos priežiūros fakultete įvyko neatlygintinos kraujo donorystės akcija „Kraujo donorystės diena“, kurią organizavo VšĮ Nacionalinis kraujo centras, Sveikatos

priežiūros fakulteto studentų atstovybė ir Slaugos katedra. Remdama kilnią kraujo donorystės misiją, akcijoje, kaip ir kasmet, aktyviai dalyvavo fakulteto bendruomenė, ypač studentai. Kraujo donorystei studentus skatina ir motyvuoja humaniškumas, siekis padėti žmonėms. Ekonomikos fakultetas drauge su Nacionaliniu kraujo centru suvienijo jėgas bei 2021 m. spalio 19 d. įgyvendino dar vieną socialiai atsakingą iniciatyvą – padovanojo kraujo tiems, kuriems jo trūks ta. Nacionalinio kraujo centro duomenimis kasdien Lietuvoje kraujo reikia 200 žmonių. Siekiant užtikrinti kraujo ir jo komponentų poreikį būtina, kad į didžiuosiuose miestuose esančius kraujo centrus kasdien ateitų ir kraujo duotų per 400 donorų. Vien sostinėje, kad ligoninės nejaustų kraujo stygiaus reikia, kad Nacionaliniame kraujo centre kasdien kraujo duotų daugiau nei 150 donorų.

Slaugos katedros vedėja Jurgita Stankūnienė vasaros atostogų metu ieškodama galimybės padėti žmonėms, turintiems negalią, atsiliepė į Lietuvos sutrikusio intelekto žmonių globos

bendrijos „Viltis“ kvietimą savanoriauti kasmetėje vasaros stovykloje „Gyvenimo įgūdžių ugdymo stovykla šeimų reabilitacijai ir tarpusavio draugystės santykių palaikymas“ 2021 m. liepos 12–21 d. Stovykloje buvo puikiai organizuotas savanorių darbas.

2021 m. advento laikotarpiu Elektronikos ir informatikos fakultete vyko kalėdinė gailėstingumo iniciatyva. Kun. Gintaras Černius Fakulteto bendruomenei perdavė kalėdinius atvirukus su laikinųjų namų gyventojų prašymais, kuriuose buvo minimi šilti rūbai, kiti išsvajoti ar kasdienai reikalingi daiktai. Fakulteto bendruomenė sutiko jų svajones paversti realybe. Fakulteto darbuotojų suruošti kalėdiniai lauknešėliai buvo perduoti Vilniaus arkivyskupijos Caritas laikinųjų namų gyventojams. Sujungus jėgas kilniam tikslui, buvo suteikta daug šventinio džiaugsmo laikinųjų namų gyventojams. Ši Kalėdinė gailėstingumo iniciatyva visai Fakulteto bendruomenei buvo jautrumo, dosnumo, vienybės išbandymas bei šalies visuomenėje socialinę atskirtį mažinanti akcija.

VEIKLOS GAIRĖS

- **Skatinti** įvairias savanorystės, pilietiškumo ir socialinės paramos akcijas Vilniaus kolegijoje.
- **Skatinti** socialinę partnerystę su organizacijomis, kurioms aktuali savanorystė, pilietiškumas ir socialinė parama.
- **Skatinti** bendruomenės kūrybiškumą ir iniciatyvą organizuoti naujas iniciatyvas, skirtas konkrečių visuomeninių poreikių sprendimui, palaikymo akcijoms, labdaroms ar socialinėms kampanijoms.
- **Motyvuoti** kuo daugiau studentų ir dėstytojų dalyvauti savanorystės, pilietiškumo ir socialinės paramos akcijose.
- **Sudaryti** kuo daugiau galimybių šviesti Lietuvos visuomenę apie savanorystę ir pilietiškumą per žiniasklaidos kanalus, socialinėje medijoje, visuomeniniuose renginiuose ir iniciatyvose.

KEIČIAMĖS
ir KEIČIAME
DARNIAI!

KEIČIAMĖS
ir KEIČIAME
DARNIAI!

25

Žaliosios ekonomikos plėtra

Klimato kaitos pokyčiai, nuolatinis biologinės įvairovės nykimas, beatodairiškas išteklių naudojimas ir kitos problemos, susijusios su aplinkos degradavimu, verčia spartinti ekonomikos transformaciją į kuo draugiškesnę aplinkai, efektyviai naudojant žinias biologijos ir aplinkosaugos srityse bei tuo pat metu užtikrinant ekonominę gerovę ir orų žmonių gyvenimą. Žalios ekonomikos kūrimas yra svarbi darnios Europos ir darnios Lietuvos vystymosi kryptis, kurios esmė ekologinio darnumo užtikrinimas. Vilniaus kolegija kaip aktyvus valstybės ir pasaulio narys, suvokia būtinybę, kuo skubiau prisidėti prie žaliosios transformacijos, ir pabrėžia pasauliui aktualių veiklų vykdymą savo strategijoje.

Ekonomikos fakultetas prisideda prie socialiai atsakingos visuomenės formavimo, nuosekliai plėtodamas įvairias socialines veiklas:

- 2021 m. balandžio 19–23 dienomis vykusios VIKO atvirų durų ir karjeros savaitės metu lektorė Žana Prokopičienė vedė pamoką „Antras šansas: žiedinės ekonomikos galimybės“, kurioje buvo dėstoma apie tai, kas yra žiedinė ekonomika, kaip klimato ir aplinkos problemos gali tapti ekonominėmis galimybėmis.
- 2021 m. balandžio 29 d. jau antrą kartą vyko „Atliekų kultūros“ egzaminas. Organizatorių (Vilniaus apskrities

atliekų tvarkymo centras) duomenimis jame dalyvavo net 14 tūkst. žmonių iš visų Lietuvos savivaldybių.

- 2021 m. lapkričio 8–12 dienomis Ekonomikos fakulteto darbuotojai ir studentai turėjo galimybę dalyvauti seminarų cikle tema „Darnaus vystymosi projektų valdymas“ („Project Management for Sustainable Development“), kurį vedė prof. dr. Inna Khovrak, prorektorė, Valstybinės mokesčių tarnybos universitetas, Ukraina (Vice-Rector for Research and Teaching, International Relations and Investment, University of the State Fiscal Service of Ukraine).
- 2021 m. lapkričio 23 d. Europos investicijų banko ekonomistas dr. Šarūnas Bruzgė lankėsi Ekonomikos fakultete ir skaitė paskaitą studentams bei dėstytojams „Transition to a climate neutral economy“. Dr. Š. Bruzgės apskaita – tai šviečiamoji iniciatyva, skirta Aplinkos ministerijos spalio 18–24 d. rengtai Klimato savaitei, kuria ministerija siekia atkreipti visuomenės, verslo ir kitų suinteresuotų grupių dėmesį į aktualiausias klimato kaitos klausimus, paminėti.
- 2021 m. lapkričio 24 d. Finansų katedros lektorė Žana Prokopovičienė dalyvavo Vilniaus Salininkų gimnazijos renginyje „Mokslų diena“ ir skaitė pranešimą „Žiedinė ekonomika“. Mokiniais pristatyta žiedinės ekonomikos svarba, pagrindiniai veikimo principai, žiedinės ekonomikos pavyzdžiai Lietuvoje ir pasaulyje. Buvo aiškinamasi, kokį vaidmenį žiedinėje ekonomikoje atliekame mes, vartotojai, ir kaip galime prisidėti

ti prie žiedinės ekonomikos įgyvendinimo, pvz.: atsisakyti daiktų, kurių mums nereikia, sumažinti vartojimą – pagalvoti apie daiktų mainus, skolinimąsi, naudoti daiktus pakartotinai ir kt.

- 2019–2022 m. EKF laimėjo projektą, kuris nukreiptas skatinti darnią ekonomiką: Lenkija (Erasmus+ KA2 projektas (Nr. 2019-1-PL01-KA203-065050) 9 Economics of Sustainability (EOS), Katowice ekonomikos universitetas.

Žaliosios ekonomikos principais papildomos klasikinės Ekonomikos fakulteto studijų programos. Studentai ir dėstytojai skatinami gilintis į žaliuosius finansus, atsinaujinančių išteklių vartojimą ir inovacijas, mažinančias šiltnamio efektą sukeliančias dujų emisiją. Ekonomikos fakultetas siekia šviesti jauną žmogų, kuris suvokia, kad globalūs iššūkiai yra bendra atsakomybė ir turi būti sprendžiami visuotiniu mastu. Ekonomikos fakulteto bendruomenė supranta, kad sparti dviguba ekonomikos transformacija galima tik bendradarbiaujant kartu su kitų sričių mokslininkais – fizikais, matematikais, biologais ir kitais, todėl skatina tarpdisciplininius tyrimus ir projektus. Ekonomikos fakultetas prisideda prie žaliojo kurso, atlikdamas tyrimus šiose srityse: žaliųjų finansų gryninimas, ekonomikos sektorių kaitos analizė, žaliojo draudimo plėtra. Ekonomikos fakultetas siekia, kad sklandus ekonomikos transformavimas, pereinant prie žalios ekonomikos, vyktų išsaugojant konkurencingumą, todėl tiriamas ir įvairių krizių (finansų, pandemijos) poveikis ekonominiam augimui.

VEIKLOS GAIRĖS

- **Populiarinti** žaliosios ekonomikos tematiką ir svarbą tarp Vilniaus kolegijos bendruomenės narių, jos socialinių partnerių ir plačiojoje visuomenėje.
- **Skatinti** socialinę partnerystę su organizacijomis, kurioms aktuali žaliosios ekonomikos plėtra.
- **Inicijuoti** taikomuosius mokslinius tyrimus, eksperimentinę veiklą ir projektus žaliosios ekonomikos temose.
- **Skatinti** studentų verslumą žaliosios ekonomikos kontekste.
- **Pritraukti** moksleivius, kaip būsimus studentus, domėtis žaliają ekonomika, organizuojant mokinių vizitus į Vilniaus kolegiją ar rengiant studijas populiariančius seminarus mokyklose.

KEIČIAMĖS
ir KEIČIAME
DARNIAI!

26

Darnios vadybos ir darbuotojų gerovės plėtra

Darni vadyba ir jos plėtojimas šiandieniniame greitai besikeičiančiame pasaulyje yra svarbu verslo ir viešojo sektoriaus organizacijoms, kuriant, planuojant, vykdančią ir vertinančią vykdomą veiklą, gerinančią valdymo sistemą ir puoselėjančią darbuotojų gerovę, išsaugant natūralią aplinką šioms ir ateities kartoms, sėkmingai išvengiant rizikų, o joms pasireiškus – sklandžiai įveikiant iškilusias problemas ir kitus iššūkius, su kuriais rinkoje susiduria organizacija. Taigi organizacijoms yra svarbu gebėti priimti atsakingus sprendimus ir veikti darniai siekiant ir ateityje sėkmingai vykdyti veiklą ir taip prisidėti prie šalies ekonomikos augimo, darnios plėtos ir visuomenės gerovės bei Jungtinių Tautų, ES ir Lietuvos darnaus vystymosi tikslų įgyvendinimo.

Vilniaus kolegijoje vadybos procesai taip pat įgauna daugiau darnumo, skatinami darnūs tarpusavio santykiai, daugiau dėmesio skiriama kolegijos bendruomenės psichologinės savijautos gerinimui, tampa lengviau derinti darbinį ir asmeninį gyvenimą, atsisakoma popierinių dokumentų pildymo ir kaupimo, taip mažinant neigiamą poveikį aplinkai; ne mažiau svarbus ir kitos įvairios socialinės iniciatyvos. Visomis pastangomis Vilniaus kolegija siekia būti geru darbdaviu, vadovautis darnios vadybos principais, įgyvendinti darnaus ir socialiai atsakingo darbo praktiką, užtikrin-

dama šiuos prioritetus savo kasdienėje veikloje:

- saugi ir sveikatai palanki darbo aplinka, tinkamos darbo sąlygos;
- lygių galimybių užtikrinimas;
- lygių darbo sąlygų sudarymas įvairių socialinių grupių atstovams;
- pagarba žmogaus teisėms ir jų apsauga darbo vietoje;
- darbuotojų kompetencijų tobulinimas tiek vidinių, tiek išorinių mokymų / kursų pagalba;
- darbuotojų kompetencijų tobulinimas per tarptautines mainų programas, dėstytojų ir darbuotojų stažuotes užsienio įmonėse bei organizacijose;
- galimybės darbuotojams mokytis visą gyvenimą.

Darni vadyba yra glaudžiai susijusi su darbuotojų gerovės kūrimu. Vilniaus kolegijoje priimami sprendimai grindžiami darbuotojų, jų sveikatos, orumo ir motyvacijos siekiu, kuriama organizacinė kultūra yra orientuojama į kompetencijų plėtrą, lygių galimybių, sąžiningumo, abipusės pagarbos ir aukščiausius darbo etikos standartus. Savo veikloje Vilniaus kolegija siekia gerinti darbuotojų darbo sąlygas, motyvuoti darbuotojus už aktyvumą, ypač mokslinėje veikloje, skatina juos įsitraukti į socialines iniciatyvas.

Siekiant užtikrinti darbuotojų teises, Vilniaus kolegijoje veikia Darbo taryba, kuri yra nepriklausomas kolegialus VK darbuotojų atstovaujamas organas, ginantis darbuotojų profesines, darbo, ekonomines ir socialines teises bei interesus. Taryba, vykdydama savo funkcijas, atsižvelgia į visų Vilniaus kolegijos darbuotojų teises ir interesus, nediskriminuoja atskirų darbuotojų, jų grupių ar atskirų struktūrinių padalinių darbuotojų, laikosi geranoriškumo ir pagarbos teisėtiems darbdavio interesams principų. 2021 m. sausio 6–7 d. vyko rinkimai į Vilniaus kolegijos Darbo tarybą, kuriuose dalyvavo net 65,2 proc. balsavimo teisę turinčių darbuotojų ir buvo išrinkti nauji Darbo tarybos nariai iš kiekvieno fakulteto. Darbo tarybos pirmininku išrinktas Verslo vadybos fakulteto lektorius, teisininkas Marius Brazdauskas. Darbo

tarybos nariai dalyvauja informavimo, konsultavimo ir kitose procedūrose, kuriomis darbuotojai ir jų atstovai įtraukiami į darbdavio sprendimų priėmimą, teikia darbdaviui pasiūlymus dėl ekonominių, socialinių ir darbo klausimų, aktualių darbuotojams darbdavio sprendimų, darbo teisės normų įgyvendinimo, dalyvauja sprendžiant darbuotojų ekonominius, socialinius ir darbo klausimus.

2021 m. rugsėjo 22 d. Vilniaus kolegijoje susibūrė profesinė sąjunga, kurios tikslai yra atstovauti ir ginti darbuotojų profesines darbo, ekonomines, socialines teises ir teisėtus interesus individualiuose bei kolektyviniuose darbo santykiuose, kolektyvinėse derybose siekti teisingo apmokėjimo už darbą, saugią ir sveikatai nekenksmingų darbo sąlygų sudarymo, darbo santykių stabilumo, šviesti darbuotojus darbo teisės, profesinių sąjungų veiklos ir kitose srityse, padėti jiems kelti savo kvalifikaciją, prieinamomis priemonėmis prisidėti prie socialinės apsaugos ir darbo sistemos tobulinimo (teikiant pasiūlymus valstybės institucijoms, rengiant bendrus projektus). Šios profesinės sąjungos nariai gali teikti pasiūlymus darbdaviui dėl darbo organizavimo įmonėje, teikti pasiūlymus valstybės ir savivaldybių institucijoms, vykdyti nevalstybinę darbo įstatymų laikymosi priežiūrą ir kontrolę, teikti pasiūlymus valstybinės valdžios ir valdymo organams dėl norminių aktų darbo, ekonomiais ir socialiniais klausimais priėmimo, pakeitimo ar panaikinimo.

Vykdamas Organizacijų vadybos studijas Verslo vadybos fakultete, vis daugiau dėmesio skiriama ne tik tradicinėms vadybos funkcijoms, tačiau inovatyvioms ir darnioms vadybos idėjoms (visų fakultete organizuojamų studijų programų studentai studijuoja Darnios plėtros modulį). Organizacijų vadybos studijų programos tikslas yra išugdyti atsakingus verslo ir viešojo sektoriaus organizacijų administratorius ir vadybininkus, kurie taikys šiuolaikinius darnios vadybos ir rinkodaros principus, gebės atsakingai ir darniai planuoti, valdyti ir kontroliuoti finansinius išteklius kas padeda priimti sėkmingus sprendimus, siekiant, kad organizacijos ar jos padalinių veikla būtų darni. Vadybos katedroje taip pat aktyviai rengiami baigiamieji darbai, susiję su socialine atsakomy-

be ir darnia plėtra, Lietuvos ir Jungtinių Tautų darnaus vystymosi tikslų iki 2030 m. įgyvendinimu jų pasirinktose organizacijose, pvz.: *Socialinės atsakomybės principų diegimas UAB „Elektros tinklas“; Darbuotojų kaitos mažinimas taikant socialiai atsakingus sprendimus UAB „Restoranų grupėje FORTAS“; Įmonės socialinės atsakomybės darbuotojams stiprinimas UAB „DSP Plius“; Socialinės atsakomybės principų diegimas AB „LTG Infra“; Darbuotojų įsitraukimo į socialiai atsakingas veiklas skatinimas UAB „Luminor lizingas“; AB „Energijos skirstymo operatorius“ socialinės atsakomybės stiprinimas.*

Verslo vadybos fakulteto tyrėjai ir mokslininkai vykdo reikšmingus tyrimus, rengia mokslines publikacijas ir taip prisideda prie darnios vadybos plėtojimo. Lektoriaus Mariaus Brazdausko straipsnis „Įmonių socialinės atsakomybės švietimas: naujos vidinių organizacijos mokymų tendencijos ir jų kontekstualizavimas besimokančios organizacijos kūrimo“ konceptualiai pristato kaip įmonės gali organizuoti įmonių socialinės atsakomybės švietimą savo organizacijoje bei numatyti švietimo raidą kaip besimokančios organizacijos kūrimą, pritaikant jos įkūrimo, formavimo, tęstinumo, transformacijos ir transfigūracijos etapų evoliuciją. Šiame procese darbuotojų švietimas įmonių socialinės atsakomybės klausimais reikalauja daug naujų, kompleksinių žinių bei naujų kompetencijų formavimo. Sistemingas besimokančios organizacijos kūrimas – tai sėkmingos or-

ganizacinės transformacijos prielaida.

Taip pat buvo atliekami moksliniai tyrimai, įvertinantys darnios vadybos elementus fizinės darbuotojų aplinkos aspektu. Adomo Vinco Rakšnio kartu su bendraautore Deimante Žilinskiene publikacijoje „Organizacijos fizinės aplinkos reikšmė vadybiniam procesams“ nagrinėjama fizinės organizacijos aplinkos – biuro įtaka įvairiems vadybos procesams. Pateikiama fizinės organizacijos aplinkos samprata, jos esminiai klasifikavimo būdai, nagrinėjami esminiai uždaro ir atviro biuro privalumai vidinės komunikacijos, konfliktų sprendimo, organizacinės kultūros ir subkultūrų puoselėjimo, darbuotojų produktyvumo ir kitų organizacinių reiškinių kontekste. XXI a. tendencijos atskleidžia, kad vis daugiau verslo organizacijų renkasi atviro biuro stilių, siekdamas atsiriboti nuo tradicinei biurokratinei organizacijai būdingos fizinės aplinkos. Straipsnio autoriai siekia kritiškai įvertinti uždaro ir atviro biuro privalumus bei trūkumus, apžvelgti galimas ateities tendencijas ir organizacijų fizinės aplinkos tyrimų perspektyvas. Visgi šių kompleksinių veiksmų tyrimai pirmiausia numato tarpdisciplininę metodologinę prieigą, sutelkiant vadybos, ekonomikos, psichologijos, architektūros ir kitų sričių žinias, o Lietuvos moksliniame diskurse ši tema nesulaukia pakankamo dėmesio. Straipsnio autoriai siekia apibrėžti fizinės organizacijos aplinkos sampratą, nustatyti jos esminius bruožus, pateikti uždaros ir atviros fizinės aplinkos skirtumus.

VEIKLOS GAIRĖS

- **Siekti** įgyvendinti darnios vadybos principus Vilniaus kolegijoje.
- **Aktualizuoti** darnios vadybos tematiką tarp Vilniaus kolegijos narių ir plačiosios visuomenės.
- **Organizuoti** kompetencijų tobulinimo mokymus, viešas paskaitas, apskrito stalo diskusijas, mokslo renginius, susijusius su darnia vadyba.
- **Skatinti** socialinę partnerystę su organizacijomis, kurioms aktuali darnioji vadyba.
- **Iniijuoti** taikomuosius mokslinius tyrimus, eksperimentinę veiklą ir projektus darnios vadybos temose.
- **Sudaryti** kuo daugiau galimybių šviesti Lietuvos visuomenę darnios tematika per žiniasklaidos kanalus, socialinėje medijoje, visuomeniniuose renginiuose ir iniciatyvose.
- **Pritraukti** moksleivius, kaip būsimus studentus, domėtis darnia vadyba, organizuojant mokinių vizitus į Vilniaus kolegiją ar rengiant studijas populiariančius seminarus mokyklose.

KEIČIAMĖS
ir KEIČIAME
DARNIAI!

27

Darnaus verslo plėtra

Daugumoje Lietuvos ir Europos Komisijos dokumentų, kurie yra susiję su darniąja plėtra, yra akcentuojama, kad darnios verslo plėtros politikos įgyvendinimas verslo, technologijų, aplinkos apsaugos srityse ypač skatina atsakingą požiūrį į verslo veiklos procesus bei rezultatus, konkurencijos didinimą, inovacijų taikymą bei naujų darbo vietų sukūrimą.

Atsižvelgiant į Vilniaus kolegijos 2021–2025 m. Strategijos viziją, siekiama aktyviai plėtoti darnaus verslo plėtros kryptį. Darniosios plėtros strateginės nuostatos ilgalaikėje perspektyvoje – ugdyti išsilavinusius, savarankiškus, aktyvius ir atsakingus visuomenės narius, plėtoti intelektualų visuomenės potencialą, kad žinios ir mokslas užtikrintų darnų ekonominių, socialinių ir aplinkosaugos siekių įgyvendinimą.

Visose Verslo vadybos fakulteto studijų programose dėstomas Darnios plėtros modulis, kuriuo siekiama, kad studentai gebėtų paaiškinti darnios plėtros būtinybės priežastis, darnumo kriterijus, suprasti darnios plėtros koncepciją, identifikuoti ekonomines problemas darnumo aspektu, paaiškinti neigiamus nedarnios ekonominės plėtros ekologinius ir socialinius padarinius. Praktiškai yra analizuojama įmonių socialinė atsakomybė prieš vartotojus, verslo partnerius, bendruomenę, konkurentus. Tarptautinio verslo ir Tarptautinės prekybos studijų programų Darnios plėtros modulyje numatytas rezultatas: ugdyti socialiai atsakingą prekybos verslo

specialistą; ugdyti socialinę atsakomybę, diegti darniosios plėtros principus tarptautiniame versle. Šiame dalyke yra nagrinėjama darnios plėtros koncepcijos esmė, ekologinis, ekonominis ir socialinis aspektai, analizuojami praktiniai verslo socialinės atsakomybės diegimo ir įgyvendinimo organizacijos lygmeniu pavyzdžiai, akcentuojant darnaus verslo kūrimą, darnaus vartojimo skatinimą, darnios rinkodaros organizavimą. Taip pat yra apžvelgiamos pagrindinės etinės koncepcijos versle, verslo organizacijos kultūra ir etika, nagrinėjamos mikro- ir makro- etinės problemos versle ir jų sprendimo būdai, darbuotojų saugos ir sveikatos teisiniai ir saugaus darbo organizavimo principai, aplinkos poveikis saugiam darbui, teisiniai civilinės saugos ir gelbėjimo sistemos pagrindai bei atsakingi sprendimai žmogaus saugos atžvilgiu. Taip siekiama ugdyti studentų vertybes, kuriomis jie vadovautųsi kurdami savo verslą.

Darnaus verslo tematika taip pat aktuali daugelyje renginių. 2021 m. Verslo vadybos fakulteto Tarptautinio verslo katedros tradiciniame renginyje – Pasaulinėje verslumo savaitėje (GEX) Vilniaus kolegijos bendruomenė turėjo galimybę penkias dienas klausytis paskaitų, kurias vedė verslo atstovai, savo sričių profesionalai, dalyvauti seminaruose bei diskusijose. Šio renginio

metu daug įžvalgų taip pat buvo skirta darnaus ir inovatyvaus verslo idėjoms. M. Grečkin, UAB „Aurida Logistics Solution“ vadovo, pranešimas „Kaip versle nugalėti sunkumus?“, kitas pranešėjas buvo vienas iš „Cat Cafe“ steigėjų R. Žvirblis, kuris pasidalino įžvalgomis apie kelią nuo idėjos iki verslo bei akcentavo būtinybę įsiklausyti į save ir būti sąžiningais. Taip pat vyko asmeninių finansų N. Murausko nuotolinė paskaita apie protingą investavimą ir teisingą finansų tvarkymą. Jaunasis verslininkas pasidalino savo profesinio gyvenimo etapais, ieškojimais, patarimais, kaip motyvuoti save ir patiems kurti sąmoningą realybę. Verslumo savaitei užbaigti įvyko apvalaus stalo diskusija „Koks turi būti XXI amžiaus logistikos specialistas?“. Diskusijoje dalyvavo Ažuolas Urbanas (UAB „Teltonika“), Donatas Indrašius (UAB „DHL“), Viktorija Jegorova (UAB „Itella Logistics“), Agnė Zablockienė (UAB „Maximos grupė“). Verslo pokalbio metu, kalbant apie jaunimą, buvo itin akcentuojamos *degančios akys*, kitais žodžiais tariant, žingeidumas, atvirumas, lankstumas, noras mokytis ir tobulėti. Kalbant apie pandemiją, visi vieningai sutarė, kad šiuo metu visi susiduria su galybe iššūkių, galimybių paieškomis, bendravimu elektroninėje erdvėje, tad būtinas geras analitinis mąstymas, lankstumas ir empatija.

VEIKLOS GAIRĖS

- **Populiarinti** darnaus verslo tematiką ir svarbą tarp Vilniaus kolegijos bendruomenės narių, jos socialinių partnerių ir plačiojoje visuomenėje.
- **Organizuoti** kompetencijų tobulinimo mokymus, viešas paskaitas, apskrito stalo diskusijas, mokslo renginius, susijusius su darnaus verslo plėtra.
- **Skatinti** socialinę partnerystę su organizacijomis, kurioms aktualus darnaus verslo vystymas.
- **Inicijuoti** taikomuosius mokslinius tyrimus, eksperimentinę veiklą ir projektus darnaus verslo temomis.
- **Plėtoti** Vilniaus kolegijos bendruomenės savanorystės iniciatyvas, kurios skatina darnų verslumą.
- **Skatinti** studentų verslumą ir darnių verslų kūrimą.
- **Sudaryti** kuo daugiau galimybių šviesti Lietuvos visuomenę darnaus verslo tematika per žiniasklaidos kanalus, socialinėje medijoje, visuomeniniuose renginiuose ir iniciatyvose.
- **Pritraukti** moksleivius, kaip būsimus studentus, domėtis darniu verslu, organizuojant mokinių vizitus į Vilniaus kolegiją ar rengiant studijas populiariančius seminarus mokyklose.

KEIČIAMĖS
ir KEIČIAME
DARNIAI!

28

Socialiai atsakingo investavimo skatinimas

Socialiai atsakingas investavimas – tai investavimo būdas, kuriuo siekiama ne tik išskirtinai didinti finansinę grąžą ir pelną, bet taip pat integruoti aplinkosauginius ir socialinius aspektus į investicinių projektų atranką ir prioretizavimą. Socialiai atsakingas investavimas remiasi į socialinę atsakomybę ir darnią plėtrą orientuotais investicijų sprendimais, siekiant tiek visuomenės palaikymo, tiek puoselėjant socialiai atsakingą investuotojų reputaciją ir įvaizdį. Dažnai socialiai atsakingas investavimas yra strateginis privalumas, kai siekiama aplenkti ar paveikti įmones, kurių veikla galimai turi neigiamą socialinį poveikį. Tokiu būdu socialiai atsakingas investavimas taip pat sudaro prielaidas konkurencinio pranašumo sukūrimui. Valstybės ekonominiu aspektu, socialiai atsakingas investavimas leidžia pritraukti į savo šalį ar regioną atsakingesnius, kokybiškesnius investuotojus, orientuotus į socialinę atsakomybę ir darnią plėtrą, kas ilgainiui tampa šalies darnios ekonomikos pagrindu ir varomąją jėga. Šiandien socialiai atsakingas investavimas tampa vis labiau populiarėjančiu ekonominiu reiškiniu, todėl šios gana naujos ekonominės koncepcijos ir praktikos populiarinimas tiek visuomenėje, ypač tarp ekonomikos ir verslo krypties studijų studentų yra itin aktualus.

Ekonomikos fakultetas prisideda prie socialiai atsakingo investavimo skatinimo aktyviu studentų švietimu bei moksliniais tyrimais. Studentams aiškinama, kad norint įgyvendinti Europos žaliąjį kursą, būtina sukurti sąlygas, paskatas ir įgalinančias struktūras, kad investicijos būtų daromos atsižvelgiant į socialiai atsakingo investavimo principus, ypač aplinkosaugos. Taip pat Ekonomikos fakultetas vykdo tyrimus ir moko studentus vertinti investavimo galimybes, atsižvelgiant net tik į ekonominę grąžą, bet į socialinius ir aplinkosauginius aspektus.

2021 m. Ekonomikos fakultete buvo atliktas mokslinis tyrimas apie socialiai atsakingą investavimą "How environmental data differs from governance in ESG and does it impact the equity price: evidence from the European union and US capital stock markets", kurį parengė Giedrė Lapinskienė, Dainora Gedvilaitė, Aušra Liučvaitienė. Taip pat 2022 metams Ekonomikos fakultete yra suplanuotas tyrimas, kurio metu studentai bus apklausiami, siekiant išsiaiškinti jų investavimo galimą elgesį ir kartu šviečiant juos į ką turi būti atkreipiamas dėmesys investuojant, akcentuojant, kad žalia ekonomika – tai naujos galimybės.

VEIKLOS GAIRĖS

- **Populiarinti** socialiai atsakingo investavimo tematiką ir svarbą tarp Vilniaus kolegijos bendruomenės narių, jos socialinių partnerių ir plačiojoje visuomenėje.
- **Skatinti** socialinę partnerystę su organizacijomis, kurioms aktualus socialiai atsakingas investavimas.
- **Inicijuoti** taikomuosius mokslinius tyrimus, eksperimentinę veiklą ir projektus socialiai atsakingo investavimo temomis.
- **Skatinti** studentų verslumą ir socialiai atsakingą investavimą.

KEIČIAMĖS
ir KEIČIAME
DARNIAI!

Darnių agro- ekosistemų kūrimas

Europos žaliasis kursas pateikia tvarią ekonomikos augimo viziją, kuri sudaro sąlygas atsirasti naujiems žemės ūkio produktams ir paslaugoms. Siekiant ekonomiškai efektyvaus ir konkurencingo žemės ūkio, pagrįsto mažesni poveikį aplinkai darančiu ūkininkavimu, aukštos kokybės žemės ūkio ir maisto produktų gamybos, tausojant gamtos išteklius svarbu išugdyti socialiai atsakingą intelektualinį potencialą žemės ūkio sektoriuje, tik tai sudarytų prielaidas įgyti konkurencinį pranašumą. Pažangus žemės ūkis remiasi ne tik inovatyviomis technologijomis, gaminant aukštos kokybės, didelės maistinės ir biologinės vertės žemės ūkio produktą, be tvarios aplinkos principų supratimo žemės ūkio sektorius nesugebės palaikyti uždarų biologinių ciklų, padidinti dirvožemio derlingumo, sutaupyti materialinių ir energetinių išteklių. Šiame procese Vilniaus kolegija siekia aktyviai plėtoti žemės ūkio mokslų taikomuosius mokslinius tyrimus, ugdyti žemės ūkio mokslų studijų krypties specialistus, šviesti visuomenę darnaus ūkininkavimo klausimais.

Remiantis Bendrąja žemės ūkio politika ir Žaliojo kurso komunikatu žemės ūkis turės iki 2030 m. 50 proc. sumažinti naudojamų pesticidų kiekį ir jų keliamą riziką; iki 2030 m. 50 proc. sumažinti naudoja-

mų pavojingų pesticidų kiekį; ne mažiau kaip 50 proc. sumažinti maistinių medžiagų netekimą (pernelyg didelis maistinių medžiagų kiekis aplinkoje yra vienas iš svarbiausių oro, dirvožemio ir vandens taršos veiksnių); iki 2030 m. sumažinti naudojamų trąšų kiekį bent 20 proc. Todėl atsirado poreikis augalų agrobiologinio potencialo tyrimams, įrodantiems taikytinų tvarių agropriemonių reikšmę augalų derlingumui. Agrotechnologijų fakulteto žemės ūkio mokslų tyrėjų grupė 2021 m. balandžio–rugsėjo mėnesiais vykdė užsakomąjį tyrimą (2021 m. balandžio 12 d. sutartis Nr. TMV-5) Substrato, praturtinto bioanglimi, įtaka daržinio špinato (*Spinacia oleracea*) kokybei. Atliekant tyrimą nustatyta: bendras flavonoidų kiekis, humuso kiekis, hidrolizinis rūgštingumas, judraus K₂O kiekis, judraus P₂O₅ kiekis, sausų medžiagų kiekis, bendras polifenolinių junginių kiekis nustatytas augaluose spektrofotometrinio metodu. Ši tyrėjų grupė atliko ir užsakomuosius dirvožemio tyrimus: dirvožemio mėginių kokybės tyrimai (pH, humuso kiekio, judraus P₂O₅ kiekio, judraus K₂O kiekio, azoto kiekio nustaty-

mas). Tyrimų rezultatai pateikti užsakovui ir integruoti į Agroverslo technologijų studijų programos dalykų turinį.

Siekiant ekonomiškai efektyvaus ir konkurencingo žemės ūkio, pagrįsto mažesnį poveikį aplinkai darančiu ūkininkavimu, Agrotechnologijų fakultetas, atnaujinęs Agroverslo technologijų studijų programą, siekia ugdyti studentų kompetencijas, būtinas tvariam ūkininkavimui. Siūlomos dvi naujos specializacijos – Tvaraus ūkininkavimo sistemos ir Žaliasis kursas. Ekologinė žemdirbystė yra sparčiausiai visoje Europos Sąjungoje auganti žemės ūkio sritis. Tarptautiniai ekspertai pabrėžia, kad toks ūkininkavimo būdas yra kur kas patrauklesnis jauniems ūkininkams. Iki 2030 m. ketvirtadalis visų ūkių ES turi tapti ekologiniai. Ekologinis ūkininkavimas atveria dideles galimybes tiek ūkininkams, tiek vartotojams, todėl tai yra užprogramuota žemės ūkio sektoriaus ateitis.

Šiuo metu žemės ūkis yra mažiausiai skaitmenizuotas sektorius pasaulyje, tačiau tuo pat metu jis turi ir vieną didžiausių potencialų savo veikloje išnaudoti inovatyvių sprendimų teikiamą naudą. Šis sektorius po dešimties metų tikrai nebebus toks, kokį jį įsivaizduojame šiandien. Jame domi-

nuos technologijos, pagrįstos dirbtiniu intelektu, didžiaisiais duomenimis, robotizacija, tiksliąja žemdirbyste, dronais su hiperspektrinėmis kameromis ir pan. Taip pat daugelį procesų stebėti ir valdyti realiuoju laiku bus galima per programėles išmaniuosiuose telefonuose, tad nebebus poreikio visą laiką praleisti kaimiškose vietovėse – jaunieji ūkių savininkai ar darbuotojai bent jau dalį savo laiko galės leisti ten, kur tik panorės. Tačiau visiems šiems procesams yra būtinos specifinės kompetencijos, kurias užtikrins atnaujinta Agroverslo technologijų studijų programa. Žemės ūkio sektorius yra labai tradicinis, todėl jaunimas, kuris sugebės įsivairinti pažangias technologijas, išmoks jomis naudotis ir supras jų vertę, turės didžiulį konkurencinį pranašumą visos Europos kontekste. Agroverslo technologijų studijų programos pokyčiai grindžiami naujų žemės ūkio produktų ir paslaugų poreikiu. Naujos specializacijos įgalins absolventus kurti ekonomiškai efektyvias, inovatyvias, konkurencingas ir mažesniu poveikiu aplinkai pagrįstas žemės ūkio veiklas.

Siekiant prisidėti prie Europos Komisijos komunikate „Europos žaliasis kursas“ siūlomos iniciatyvos, skirtos visiems ūkio sektoriams transformuoti siekiant ES ekonomikos neutralumo klimatui tikslo iki 2050 m., Agrotechnologijų fakultete vykdomi neformaliojo mokymo kursai. 2020–2021 m. m. fakultete neformaliojo mokymo programą „Ūkininkavimo pradmenys“ baigė ir įgijo kompetenciją versti žemės ūkio veikla, žuvininkyste ir /ar miškininkyste 144 asmenys. Pasirinkusiųjų šią programą asmenų skaičius, palyginti su praėjusiais mokslo metais, padidėjo beveik 6 kartus. Padidėjimui įtakos turėjo kelios priežastys: trumpesnės apimties mokymo programa tapo patrauklesnė visuomenei, dėl karantino atsirado daugiau laisvo laiko neformaliajam mokymuisi. Mokymas pagal Ūkininkavimo pradmenų mokymo programą buvo vykdomas nuotoliniu būdu, todėl buvo galima pritraukti besimokančiuosius ne tik iš visos Lietuvos, bet ir iš užsienio. Džiugu išgirsti, kad vis daugiau asmenų pasirenka lankyti šiuos kursus Vilniaus kolegijoje dėl gerų atsiliepimų apie kursų organizavimo kokybę. Šių iniciatyvų įgyvendinimas užtikrins darnų vystymąsi, mažo anglies dioksido kiekio

konkurencingos, socialiai teisingos, inovatyvias technologijas naudojančios ir efektyvios ekonomikos plėtrą, naujas „žaliasias“ darbo vietas, pagerėjusią gyventojų gyvenimo kokybę.

2021 m. spalio 11–15 dienomis Agrotechnologijų fakultete lankėsi Lenkijos Lomžos aukštosios agroverslo mokyklos administracijos atstovai ir dėstytojai ERASMUS+ programos mobilumo dėstymui vizitui: prorektorius Andrzej Borusiewicz, socialinių mokslų fakulteto dekanas Piotr Ponichtera, Jolanta Puczel ir Janusz Lisowski. Svečiai pristatė savo aukštąją mokyklą, akcentuodami joje sukurtą puikią infrastruktūrą agroverslo studentų studijoms ir praktiniam mokymui, pabrėžė studijų ir tyriminės veiklos vienovę. Prorektorius habil. dr. Andrzej Borusiewicz agroverslo technologijos studijų programos studentams skaitė paskaitas inovatyvaus žemės ūkio temomis: tiksliosios žemės ūkio technologijos ir sistemos, integruota augalų apsauga, drėkinimo kontrolė ir kt., pabrėždamas skaitmeninių technologijų taikymą žemės ūkyje, siekiant tvarumo. Dekanas dr. Piotr Ponichtera maisto technologijos studijų programos studentus sudomino savo paskaita apie GMO, pateikdamas klausimą, ar turime bijoti genetiškai modifikuotų organizmų. Išryškindamas GMO privalumus ir trūkumus, paliko galimybę studentams į klausimą atsakyti patiems. Prof. Janusz Lisowski per paskaitą kalbėjo apie ateities medį (angl. *oxytree*), kuris dar neturi pavadinimo ir yra vadinamas deguonies medžiu dėl 50 cm skersmens dydžio lapų. Sparčiai augdamas ir užaugindamas didelę lapų masę, *oxytree* sunaudoja didelius anglies dioksido kiekius ir pagamina apie 10 kartų daugiau deguonies nei kiti lapuočiai medžiai. Šis medis buvo sukurtas kaip dviejų Paulownijos veislių (lot. *Paulownia elongata* ir *Paulownia fortunei*) klonų kryžminimo rezultatas. Lomžos aukštosios agroverslo mokyklos teritorijoje yra auginami ir tiriami šie neįprastai sparčiai augantys medžiai, tad profesorius savo paskaitą gausiai iliustravo jo atliktų tyrimų rezultatais, nuotraukomis, atsiųžtais medienos pavyzdžiais. Dr. Jolanta Puczel savo paskaitai pasirinko temą apie alelopatinę augalų sąveiką.

VEIKLOS GAIRĖS:

- **Populiarinti** darnių agroekosistemų kūrimo tematiką ir svarbą tarp Vilniaus kolegijos bendruomenės narių, jos socialinių partnerių ir plačiojoje visuomenėje.
- **Organizuoti** kompetencijų tobulinimo mokymus, viešas paskaitas, apskrito stalo diskusijas, mokslo renginius, susijusius su darnių agroekosistemų kūrimu.
- **Skatinti** socialinę partnerystę su organizacijomis, kurioms aktualus darnių agroekosistemų kūrimas.
- **Inicijuoti** taikomuosius mokslinius tyrimus, eksperimentinę veiklą ir projektus darnių agroekosistemų kūrimo temomis.
- **Diegti** darnias inovacijas darnių agroekosistemų kūrimo srityje.
- **Skatinti** studentų verslumą darnių agroekosistemų kūrime.
- **Sudaryti** kuo daugiau galimybių šviesti Lietuvos visuomenę darnių agroekosistemų kūrimo tematika per žiniasklaidos kanalus, socialinėje medijoje, visuomeniniuose renginiuose ir iniciatyvose.
- **Pritraukti** moksleivius, kaip būsimus studentus, domėtis darnių agroekosistemų kūrimu, organizuojant mokinių vizitus į Vilniaus kolegiją ar rengiant studijas populiariančius seminarus mokyklose.

KEIČIAMĖS
ir KEIČIAME
DARNIAI!

30

Gyvūnų gerovės plėtra

Gyvūnų gerovės plėtra – tai strateginė Lietuvos darnios plėtros kryptis, kuria siekiama įgyvendinti gyvūnų gerovės ir aplinkos apsaugos reikalavimus. Vilniaus kolegijoje Agrotechnologijų fakultete siekiama ugdyti studentų žinias ir įgūdžius, reikalingus įgyvendinant gyvūnų gerovės reikalavimus bei ugdyti gyvūnų gerovės ir gyvūnų laikymo technologijų proceso planavimo kompetencijas. Taip pat siekiama skatinti socialinius partnerius prisijungti prie gyvūnų gerovės reikalavimų švietimo, rengiant įvairius renginius, mokymus, seminarus, konferencijas.

Agrotechnologijų fakultete vykdoma Veterinarijos studijų programa. Daug dėmesio skiriama darniai gyvūnų gerovės plėtrai, siekiant plėtoti ir stiprinti racionalius gyvūnų gerovės bei aplinkos apsaugos reikalavimus, taikant Lietuvos Respublikos teisės aktus, susijusius su gyvūnų gerove ir aplinkos apsauga.

Agrotechnologijų fakultete buvo atlikti tyrimai, orientuoti į gyvūnų gerovę ir aplinkos apsaugą: „Mikotoksinų tyrimas pašaruose“, „Šunų stuburo slankstelių biomechaninių savybių tyrimas ir šuns slankstelių histomorfometrinė analizė“, „Priemonės, mažinančios mastitų ir somatinių ląstelių skaičių piene, mažinant antibiotikų panaudojimą mastitų gydymui pieno ūkiuose“. Užsakomasis tyrimas pagal taikomosios konsultacinės veiklos darbų 2021 m. gegužės 21d. sutartį Nr. TMV-7 „Limuzinų veislės suaugusių galvijų bandos užsikrėtimo žarnyno helmintais įvertinimas atliekant

kaprologinius tyrimus, tikslinės konsultacijos dėl gydymo ir biologinės saugos bei profilaktikos priemonių“. Tyrimų tikslas – skatinti visuomenę auginti sveikus gyvūnus, užtikrinti darnaus vartojimo ir gamybos modelius, taip išsaugant sveiką ir darnią aplinką bei visuomenę. Agrotechnologijų fakulteto dėstytojai kasmet padeda studentams parengti pranešimus konferencijoms, susijusioms su gyvūnų gerovės plėtra, temomis: „Gyvūnų gerovės aktualijos“, „Pasaulinė gyvūnų globos diena“, „Šiuolaikinės technologijos darniai aplinkai“. Fakulteto darbuotojai rengia įvairius pranešimus ir dalyvauja renginiuose, susijusiuose su gyvūnų gerove ir aplinkos apsauga: „Skausmo valdymas – kelias į gyvūnų gerovę“, „Laukinių ir naminių gyvūnų gerovės panašumai ir skirtumai“, „Laukinių gyvūnų ir paukščių skausmo valdymas“, „Šunų ir kačių skausmo rūšys ir jo valdymas veterinarijos praktikoje“, „Šiurpūs vaizdai prekybos centrų akvariumuose: ar tokią žuvį tikrai galima valgyti?“, „Narvuose ir laisvai laikomų vištų dedeklių gerovė“.

Fakulteto studentai kviečiami savanoriauti beglobių gyvūnų prieglaudose. Savanorystės metu studentai prižiūri beglobius gyvūnus, pildo dokumentaciją, ieško gyvūnams savininkų bei teikia konsultacijas gyvūno laikymo, priežiūros, gero-

vės bei sveikatos klausimais. Veterinarijos klinikos kolektyvas kartu su Veterinarijos katedros trečio kurso studentais spalio 4 dieną dalyvavo Vilniaus miesto savivaldybės, VMVT bei Lietuvos smulkiųjų gyvūnų veterinarijos gydytojų asociacijos organizuotame Pasaulinės gyvūnų globos dienos renginyje „Auginu atsakingai“. Šio renginio tikslas buvo atkreipti visuomenės dėmesį į tai, kad jau yra įsigaliojusi prievolė ženklinti ir registruoti visus naminius augintinius. Renginys vyko Vilniuje, pievelėje prie Baltojo tilto. Viso renginio metu Lietuvos veterinarijos gydytojų asociacija bei Lietuvos smulkiųjų gyvūnų veterinarijos gydytojų asociacija, Vilniaus kolegijos Veterinarijos klinikos darbuotojai ir Veterinarijos katedros studentai vykdė nemokamą gyvūnų (kačių, šunų ir šėškų) vakcinaciją nuo pasiutligės. Nemokamai vakcinuojami buvo tik paženklininti augintiniai. Jei augintinis nebuvo paženklintas, šią paslaugą veterinarijos gydytojai teikė už mažesnę kainą. Tuo buvo siekiama paskatinti kuo daugiau augintinių savininkų paženklinti ir registruoti turimus gyvūnus.

Gyvūnų gerovės stiprinimo kryptis taip pat aktuali studijų turinyje. Agrotechnologijų fakultete parengtos dalykų programos temos: „Veislinių telyčių auginimas pieno ūkyje“, „Ūkininkavimo pradmenys (Akvakultūra)“. Gyvūnų gerovės plėtros kryptis yra įtraukta į Veterinarijos studijų programos Gyvūnų gerovės modulį. Pagrindinis dalyko tikslas – suteikti žinių ir įgūdžių, reikalingų įgyvendinant gyvūnų gerovės reikalavimus bei ugdyti gyvūnų gerovės ir gyvūnų laikymo technologijų proceso planavimo kompetencijas.

Siekdamas stipresnės socialinės partnerystės šioje kryptyje Agrotechnologijų fakultetas aktyviai bendradarbiauja su Lietuvos galvijų veisėjų asociacija, Lietuvos smulkiųjų veterinarijos gydytojų asociacija, Valstybine maisto ir veterinarijos tarnyba, Nacionaliniu maisto ir veterinarijos rizikos vertinimo institutu, Jakovo veterinarijos centru, UAB „Alltech technologijos“ ir kitomis veterinarinėmis įstaigomis. Nuo 2012 m. fakultetas yra Europinio daugiašalio veterinarijos slaugytojų mokymo ir lavinimo tinklo VETNNET narys.

VEIKLOS GAIRĖS

- **Populiarinti** gyvūnų gerovės tematiką ir svarbą tarp Vilniaus kolegijos bendruomenės narių, jos socialinių partnerių ir plačiojoje visuomenėje.
- **Organizuoti** kompetencijų tobulinimo mokymus, viešas paskaitas, apskrito stalo diskusijas, mokslo renginius, susijusius su gyvūnų gerovės stiprinimu.
- **Skatinti** socialinę partnerystę su organizacijomis, kurioms aktuali gyvūnų gerovė.
- **Inicijuoti** taikomuosius mokslinius tyrimus, eksperimentinę veiklą ir projektus gyvūnų gerovės temomis.
- **Plėtoti** Vilniaus kolegijos bendruomenės savanorystės iniciatyvas, skirtas gyvūnų gerovei puoselėti.
- **Sudaryti** kuo daugiau galimybių šviesti Lietuvos visuomenę gyvūnų gerovės tematika per žiniasklaidos kanalus, socialinėje medijoje, visuomeniniuose renginiuose ir iniciatyvose.
- **Pritraukti** moksleivius, kaip būsimus studentus, domėtis gyvūnų gerove, organizuojant mokinių vizitus į Vilniaus kolegiją ar rengiant studijas populiariančius seminarus mokyklose.

KEIČIAMĖS
ir KEIČIAME
DARNIAI!

31

Darnaus turizmo ir svetingumo plėtra

Visame pasaulyje turizmo ir svetingumo sektorius yra laikomas viena pelningiausių verslo rūšių bei daugelyje valstybių – viena didžiausių ūkio šakų. COVID-19 sukelti padariniai turizmo sektoriui skatina ne tik iš naujo įvertinti šios industrijos adaptavimosi galimybes, bet taip pat išmokti susitvarkyti su galimai itin didėjančiais turizmo srautais pandemijai pasibaigus. Deja, didėjantys turistų srautai gali ne tik teigiamai, bet ir neigiamai paveikti šalies turizmo vertybes ir paveldą, vietos bendruomenę, saugomus gamtos išteklius ir kraštovaizdį, jeigu nėra laikomasi darnaus turizmo principų. Pažangios valstybės jau daugelį metų suvokia darnaus turizmo svarbą saugant savo išteklius esamoms ir būsimoms kartoms, todėl nuosekliai ir efektyviai įgyvendina valstybinės ir regioninės reikšmės programas darnaus turizmo plėtrai. Labai svarbu turizmo ir svetingumo sektorių kryptingai planuoti ir darniai vystyti, integruojant aplinkosauginius, socialinius ir kultūrinius aspektus į turizmo ir svetingumo sektoriaus verslo modeliavimą. JT Darnaus vystymosi dienotvarkėje iki 2030 metų yra numatyti tikslai, orien-

tuoti į darnaus turizmo plėtrą, kurie sudaro prielaidas kurti socialiai atsakingus ir darnius turizmo ir svetingumo sektoriaus sprendimus. Vilniaus kolegija, rengdama turizmo ir svetingumo sektoriaus specialistus, siekia parengti socialiai atsakingus absolventus, turinčius darnias kompetencijas ir gebančius efektyviai dalyvauti turizmo ir svetingumo sektoriaus transformacijoje link darnios plėtros tikslų.

Verslo vadybos fakulteto vykdomose Turizmo vadybos ir Viešbučių ir restoranų verslo studijų programose yra rengiami svetingumo sektoriaus specialistai, kurie Darnios plėtros studijų modulio pagalba turi įgyti darnias kompetencijas ir mokėti taikyti praktikoje darnaus vystymosi principus bei įmonių socialinės atsakomybės gerąją praktiką turizmo ir svetingumo sektoriuje. Šių studijų programų metu studentai analizuoja darnų vystymąsi aplinkosauginiu, socialiniu ir ekonominiu aspektu, studentams suteikiami įgūdžiai apie darnaus vystymosi principų įgyvendinimą įmonių lygmenyje, ypač akcentuojant turizmo ir svetingumo verslo sektoriaus specifiką. Darnus vystymasis, darnus turizmas, socialiai atsakingas verslas ir kitos su šiomis sritimis susijusios temos sistemingai integruojamos į šių programų dalykus, studentų profesinių ir baigiamų-

jų praktikų ataskaitas bei baigiamuosius darbus. Studentai baigiamuosiuose darbuose nagrinėja darnaus vystymosi principų taikymą organizuojant įmonių veiklą, analizuoja įmonių socialinės atsakomybės gerųjų praktikų ir inovacijų pritaikomumą.

Pastebima, kad darnaus turizmo tematika tampa vis populiareesnė tarp studentų, rašančių baigiamuosius darbus: „Darnios plėtros principų diegimas Gargždų krašto muziejuje“, „Kaimo turizmo darnus vystymasis Molėtų rajone“, „UAB „Amberturas“ darnaus turizmo produkto įvedimas į rinką“ ir kt. Turizmo vadybos ir Viešbučių ir restoranų verslo studentai dalyvavo tarptautiniame jaunimo forume darnaus turizmo tematika „Quo Vadis Tourism? COVID-19 impact on the role of sustainability in Tourism“ (Kur link eina turizmas? COVID-19 įtaka darnumo vaidmeniui turizme).

Turizmo katedra taip pat turi reikšmingos patirties MTEP veikloje, kuri prisideda prie darnaus turizmo stiprinimo. Kartu su Šveicarijos viešbučių plėtros ir paramos fondu Verslo vadybos fakulteto atstovai dalyvavo Bulgarijoje organizuo-

toje 19-oje kasmetėje tarptautinėje partnerių konferencijoje „Cultural Heritage and Smart Tourism“ (Kultūrinis paveldas ir išmanusis turizmas). Konferencijos dalyviai aptarė turizmo ir svetingumo studijų programų stiprinimą, aprūpinimą bei mokslinės veiklos plėtros galimybes. Konferencijos metu skaitytas fakulteto dėstytojų dėstytojų Alinos Katunian, Mariaus Brazdausko ir Linos Žirnelės parengtas pranešimas „Educating for Sustainability in Tourism: an Integrated Systemic Approach“ (Švietimo skatinimas darnaus turizmo plėtrai: integrali sisteminė perspektyva).

Socialinių partnerių įtraukiamas į studijų organizavimą ir mokslinę veiklą yra viena iš Turizmo katedros prioritetinių sričių. Kasmetės Karjeros dienos metu socialinių partnerių atstovai studentams pristato galimybę atlikti praktiką užsienyje. Viešbučių ir restoranų verslo diena „Restore“ skirta studentų pažinčiai su šiuo verslu, renginyje suburiami viešbučių ir restoranų verslo atstovai, skaitomi pranešimai, taip pat ir įmonių socialinės atsakomybės įgyvendinimo tematika.

2020 m. rudenį startavęs tęstinis projektas „Turizmo akademija“ siekia kasmet sutelkti ir auginti turizmo mylėtojų bendruomenę, dalintis

gerą patirtimi, skatinti įvairaus pobūdžio diskusijas, organizuoti virtualius renginius su Vilniaus kolegijos alumni iš įvairių pasaulio vietų. Šiame projekte daug dėmesio skiriama ir darnaus turizmo iniciatyvoms.

Tarptautinės patirties sklaida ir dalinimasis gerąją praktika yra taip pat svarbus veiksnys darnaus turizmo ir svetingumo sektoriuje. Tarp Vilniaus kolegijos Verslo vadybos fakulteto ir Ilia valstybinio universiteto (Ilia State University) vyksta glaudus bendradarbiavimas, kurio metu įgyvendinamas projektas, leidžiantis Turizmo vadybos studijų programos studentams atlikti turizmo išteklių praktiką Sakartvele, o Ilia valstybinio universiteto studentams – analogišką praktiką Lietuvoje. Abi aukštosios mokyklos įgavo galimybę keistis žiniomis bei praktika, ugdyti studentų tarpkultūrinius gebėjimus.

Ateityje Turizmo katedra sieks daugiau darnaus turizmo temų integruoti į vykdomų studijų programas bei skatinti akademinę bendruomenę mokslinėje veikloje labiau domėtis darnaus turizmo tematika, analizuoti naujų technologijų bei inovacijų pritaikomumą svetingumo sektoriaus versle.

VEIKLOS GAIRĖS

- **Populiarinti** darnaus turizmo ir svetingumo tematiką ir svarbą tarp Vilniaus kolegijos bendruomenės narių, jos socialinių partnerių ir plačiojoje visuomenėje.
- **Organizuoti** kompetencijų tobulinimo mokymus, viešas paskaitas, apskrito stalo diskusijas, mokslo renginius, susijusius su darnaus turizmo ir svetingumo skatinimu.
- **Skatinti** socialinę partnerystę su organizacijomis, kurioms aktualus darnaus turizmo ir svetingumo plėtra.
- **Inicijuoti** taikamuosius mokslinius tyrimus, eksperimentinę veiklą ir projektus darnaus turizmo ir svetingumo temomis.
- **Plėtoti** Vilniaus kolegijos bendruomenės savanorystės iniciatyvas darnaus turizmo ir svetingumo kontekste.
- **Skatinti** studentų verslumą darnaus turizmo ir svetingumo sektoriuje.
- **Sudaryti** kuo daugiau galimybių šviesti Lietuvos visuomenę darnaus turizmo ir svetingumo tematika per žiniasklaidos kanalus, socialinėje medijoje, visuomeniniuose renginiuose ir iniciatyvose.
- **Pritraukti** moksleivius, kaip būsimus studentus, domėtis dariau turizmu ir svetingumu, organizuojant mokinių vizitus į Vilniaus kolegiją ar rengiant studijas populiariančius seminarus mokyklose.

KEIČIAMĖS
ir KEIČIAME
DARNIAI!

Tvarios mados plėtra

Tvarios mados plėtra – strateginė darnaus vystymosi kryptis, kuria siekiama ugdyti visuomenės sąmoningumą tvaraus išteklių panaudojimo srityje, akcentuojant etikos, ekologijos ir lėtos mados svarbą. Nors moda dažnai yra suvokiama kaip aprangos elementų visuma, tačiau jos platesnė reikšmė indikuoja mados poveikį visoms gyvenimo būdo kryptims, pvz., namų dizainas, gyvenimo būdo pasirinkimas ir pan. Tvarios mados idėja skatina etiškesnį ir tvaresnį gyvenimo būdą bei atsakingesnį ir žalesnį vartojimą. Šis socialinis fenomenas yra darnaus verslo modelio prielaida, kur pagrindinis dėmesys skiriamas tiek darnios plėtos ir socialinės atsakomybės principams, tiek sulėtintam vartotojiškumui, tiek pagarbai sau, savo aplinkai ir etikai. Moda įprasmina tai, kas esame, nes mūsų vartojimo pasirinkimai atspindi mūsų pačių vertybes.

Tvari moda, kartais dar vadinama ekologine moda, skatina mados gaminių ir mados sistemos pokyčius, siekiant didesnio aplinkosauginio ir socialinio poveikio, kuris atitinka darnios plėtos ir socialinės atsakomybės principus. Tvarios mados koncepcija apima ne tik tekstilės gaminių produkciją, bet ir visus gamybos procesus ir net pardavimo etiką. Pati moda, kuri tarsi skatina vartojimą ir nebemadingų daiktų išmetimą, yra esminė verslo transformacijai darnios plėtos prioritetų link. Sumažinus mados poveikį aplinkai, galima kovoti

su jos ekologiniais padariniais, oro ir vandens tarša, pertekliniu išteklių naudojimu ir atliekų mažinimu.

Menų ir kūrybinių technologijų fakultete daug dėmesio skiriama tvarios mados idėjų puoselėjimui ir įgyvendinimui. Tvari, socialiai atsakinga moda yra neatsiejamai susijusi su ekologiniu, tvariu dizainu, t.y. tokiu gaminių ir paslaugų projektavimo metodu, kuris sistemingai ir integraliai atsižvelgia į projektuojamo gaminio poveikį aplinkai per visą jo gyvavimo ciklą, t.y. darnios plėtros principai yra integruojami į jį kuriant, projektuojant, gaminant, vykdant rinkodarą, parduodant ir sunaudojant, užtikrinant darnų ir žiedinį gaminio būvio ciklą nuo lopšio iki lopšio, užtikrinant, kad viso proceso metu nebūtų atliekų. Toks projektavimas padeda plėtoti žiedinę žaliąją ekonomiką ir spręsti daug valstybės problemų, susijusių su atliekų mažinimu.

Menų ir kūrybinių technologijų fakultetas turi ilgametės patirties MTEP veikloje, kuri prisideda prie darnaus mados populiarinimo. Dažnai į mokslinę veiklą yra įtraukiami ir studentai. 2021 m. gegužės 11 d. Menų ir kūrybinių technologijų fakulteto Mados dizaino katedros studentė Gabrielė Garbaliuskienė aprangos gamybos pro-

cesų skaitmeninimo tyrimų rezultatus pristatė dviejose nuotolinėse konferencijose. Šių dienų mados pramonė prasmingai žingsniuoja tvarumo ir skaitmeninimo kryptimi, virtualizuodama beveik visus savo procesus – pradedant mados tendencijų prognozavimu, aprangos 3D projektavimu, virtualiu jos primatavimu ir baigiant labai svarbiu – gamybos srautų modeliavimo bei optimizavimo etapu, dažniausiai besiremiančiu LEAN metodika. Menų ir kūrybinių technologijų fakultete siekiama plėsti visuomenės sąmoningumą, pristatant beatliekų gamybą, kūrybą iš antrinių žaliavų, skatinant pakartotinį drabužių panaudojimą, pakeičiant jų dizainą ar sukuriant naują gaminį iš keleto naudotų, išgaunant tą patį funkcionalumą, naudojant kuo mažiau išteklių.

Balandžio 27 d. Vilniaus Abraomo Kulviečio gimnazijos IIa ir IIb klasių mokiniai kartu su biologijos mokytoja metodininke Renata Dikčiūte ir chemijos mokytoja Živile Fedaravičiene gilinosi į klimato kaitos problemas kitu kampu. Lektorės supažindino mokinius su mados poveikiu klimato kaitai, tvarumo samprata, faktais apie mados industrijos daromą neigiamą poveikį bei kokių pokyčių reikia kiekvienam iš mūsų tvarios mados link.

VEIKLOS GAIRĖS

- **Populiarinti** tvarios mados tematiką ir svarbą tarp Vilniaus kolegijos bendruomenės narių, jos socialinių partnerių ir plačiojoje visuomenėje.
- **Organizuoti** kompetencijų tobulinimo mokymus, viešas paskaitas, apskrito stalo diskusijas, mokslo renginius, susijusius su tvarios mados skatinimu.
- **Skatinti** socialinę partnerystę su organizacijomis, kurioms aktuali tvari moda.
- **Inicijuoti** taikomuosius mokslinius tyrimus, eksperimentinę veiklą ir projektus tvarios mados temomis.
- **Plėtoti** Vilniaus kolegijos bendruomenės savanorystės iniciatyvas, susijusias su tvarios mados skatinimu.
- **Skatinti** bendruomenės kūrybiškumą populiarinant tvarią madą.
- **Diegti** darnias inovacijas tvarios mados srityje.
- **Skatinti** studentų verslumą kuriant tvarią madą.
- **Sudaryti** kuo daugiau galimybių šviesti Lietuvos visuomenę tvarios mados tematika per žiniasklaidos kanalus, socialinėje medijoje, visuomeniniuose renginiuose ir iniciatyvose.
- **Pritraukti** moksleivius, kaip būsimus studentus, domėtis tvaria, organizuojant mokinių vizitus į Vilniaus kolegiją ar rengiant studijas populiarinančius seminarus mokyklose.

Robotikos visuomenės gerovei plėtra

Robotikos visuomenės gerovei plėtra – tai svarbi Lietuvos darnios plėtos kryptis, kurią vystant būtų plėtojamos robotikos technologijos nepažeidžiant pagrindinių visuomenės vertybių. Naujausi šių laikų iššūkiai, kuriuos generuoja sparti technologijų pažanga, ypač dirbtinio intelekto, robotikos ir didžiųjų duomenų srityse, reikalauja labai atsakingai taikyti robotikos technologijas visuomenės gyvenime. Tai dera su ES politika, pabrėžiančia, kad dirbtinis intelektas turi būti naudojamas žmonių gerovei, o ne totalitarinių valstybių vykdomai jos gyventojų kontrolei bei žmonių sekimo sistemų tobulinimui.

Dabartinėmis sparčios technologinės pažangos bei senėjančios visuomenės sąlygomis robotai iš esmės padeda spręsti didėjančio rankinio darbo darbuotojų trūkumo ir didėjančios jų darbo kainos problemą. Pavojingomis ar nepatogiomis sąlygomis veikiantys bei pasikartojančias užduotis savarankiškai atliekantys robotai yra ypač naudingi, nes pakeičia nešvarų, nuobodų arba nesaugų darbą atliekančius darbuotojus. Robotai taip pat padeda darbuotojams išvengti pavojingų cheminių medžiagų ir darbo sąlygų keliamo pavojaus bei sumažina fizinę, ergonominę ir psichosocialinę riziką.

Protezų bei implantų technologijų robotizavimas, smegenų ir kompiuterių sąsajos

plėtojimas, su nervų sistema sujungtų protezų, dirbtinio regėjimo, IRT implantų ir net neuromiokroschemos kūrimas sudaro sąlygas kurti žmonių gyvenimą lengvinančias technologijas, kurios padeda ne tik pašalinti negalią, bet ir iš esmės pagerina sveikų žmonių gebėjimus.

Socialinės atsakomybės ir darnios plėtros krypties – Robotikos visuomenės gerovei plėtra – vystymas atliepia Vilniaus kolegijos 2021–2025 m. Strategijos įgyvendinimo veiksmų plano 3-io strateginio tikslo „Stiprinti poveikio regionui ir šaliai veiksmingumą“ 3.1. uždavinio „Stiprinti į socialinę atsakomybę ir inovacijas orientuotą strateginę partnerystę sprendžiant šaliai ir regionui aktualias problemas“ 3.1.1. priemonę „Plėtoti socialinės atsakomybės ir inovacijų partnerystės TMTEP, profesionaliojo meno ir projektinėse veiklose su Vilniaus regiono savivaldybių administracijomis, visuomeninėmis organizacijomis, skatinant abipusį partnerių įsitraukimą ir motyvaciją spręsti šaliai ir regionui aktualias problemas“.

Elektronikos ir informatikos fakultetas skatina studentų inovatyvumą studijų procese aktyviai naudojant robotizuotas sistemas. Pagrindinis ugdymo naudojant robotus principas – dirbtinis intelektas turi būti patikimas, nešališkas, skaidrus, sąžiningas ir saugus, o technologija turi būti kurtą remiantis etiniais principais, kad galėtų prisidėti prie visuomenės gerovės.

Elektronikos ir informatikos fakulteto Elektronikos ir kompiuterių inžinerijos katedros (katedros vedėjas lekt. Paulius Šakalys) „Robotikos dirbtuvėse“ yra vystomas roboto-humanoido EIFURE projektas. Šiame projekte bendradarbiaujama su studentais iš partnerinio Ukrainos Charkovo nacionalinio radioelektronikos universiteto Elektronikos fakulteto. Šis roboto-humanoido projektas 2020 m. spalio 27 d. buvo sėkmingai pristatytas nuotolinėje tarptautinėje konferencijoje „Digital Transformation: EU Trends, Solutions, and Tools“. Elektronikos ir informatikos fakulteto atstovai: dr. Loreta Savulionienė, Paulius Šakalys, Tomas Kasperavičius, Simonas Česnauskas, Mindaugas Burvyš, Benediktas Breskis, Bogdan Stankevič dalyvavo Vilniaus kolegijos partnerio Ukrainos Charkovo nacionalinio ra-

dioelektronikos universiteto organizuojamoje nuotolinėje tarptautinėje konferencijoje „Digital Transformation: EU Trends, Solutions, and Tools“, kurioje mokslininkai ir jaunieji tyrėjai iš Ukrainos, Lietuvos, Vokietijos, Kanados, Ispanijos, Slovakijos ir Švedijos dalinosi vykdomuose tyrimuose ir projektuose pasiektais rezultatais bei ateities planų tendencijomis procesų automatizacijos, robotikos, duomenų apdorojimo ir saugos temomis. Jungtinė Kompiuterių inžinerijos ir Programinės įrangos katedrų komanda pristatė „Robotikos dirbtuvėse“ vystomo roboto-humanoido projekto raidą ir vykdomas veiklas tema: „Robot – humanoid project „Eifure“. Technology interfaces and future perspectives“. Antrojoje pristatymo dalyje katedrų atstovai surengė interaktyvią užduotį, kurios metu konferencijos dalyviai valdė roboto ranką nuotoliniu būdu. Šis mokslinis projektas skatina ne tik tarptautinį bendradarbiavimą tarp partnerinių institucijų, kartu yra skatinama abiejų aukštųjų mokyklų studentų mokslinė veikla giliau dominanti robotikos visuomenės gerovei tema.

Studijų programoje Kompiuterių inžinerija išskirtinas asmeninių gebėjimų kategorijos studijų rezultatas: „Gebėti savarankiškai studijuoti, tobulinti savo žinias, suprasti inžinerinių sprendimų poveikį visuomenei ir aplinkai“ priskirtinas studentų popaskaitinės veiklos rezultatui savarankiškai gilinant savo žinias ir praktinius įgūdžius, vystant robotines sistemas, orientuotas į pagalbą judėjimo negalią turinčioms asmenų grupėms.

Vykdamas studijų programų Kompiuterių inžinerija ir Elektronikos inžinerija praktikas, atliekamas Fakultete, susipažinimui su elektronikos įrenginių vidine sandara, jos montažo ypatumais, didinant studentų montavimo ir demontavimo praktinių įgūdžių lygmenį į procesą dalinai yra integruojama naudota / nurašyta elektroninė aparatūra, gauta iš socialinių partnerių. Taip yra skatinamas antrinis daiktų panaudojimas prieš galutinį atidavimą perdirbimui. Taip pat vykdamas studentų popaskaitinę veiklą bandomųjų modelių gamybai trimatės spaudos būdu yra naudojamas aplinkai draugiškas, pagamintas iš organinės kilmės medžiagų, suyrantis PLA plastikas.

VEIKLOS GAIRĖS

- **Populiarinti** robotikos visuomenės gerovei tematiką ir svarbą tarp Vilniaus kolegijos bendruomenės narių, jos socialinių partnerių ir plačiojoje visuomenėje.
- **Organizuoti** kompetencijų tobulinimo mokymus, viešas paskaitas, apskrito stalo diskusijas, mokslo renginius, susijusius su robotikos visuomenės gerovei plėtra.
- **Skatinti** socialinę partnerystę su organizacijomis, kurioms aktuali robotika visuomenės gerovei.
- **Inicijuoti** taikomuosius mokslinius tyrimus, eksperimentinę veiklą ir projektus robotikos visuomenės gerovei temomis.
- **Plėtoti** Vilniaus kolegijos bendruomenės savanorystės iniciatyvas, kuriose panaudojama robotika.
- **Diegti** darnias inovacijas robotikos srityje.
- **Skatinti** studentų verslumą robotikos visuomenės gerovei industrijoje.
- **Sudaryti** kuo daugiau galimybių šviesti Lietuvos visuomenę robotikos visuomenės gerovei tematika per žiniasklaidos kanalus, socialinėje medijoje, visuomeniniuose renginiuose ir iniciatyvose.
- **Pritraukti** moksleivius, kaip būsimus studentus, domėtis robotika ir jos poveikiu visuomenės gerovei, organizuojant mokinių vizitus į Vilniaus kolegiją.

Kibernetinės saugos stiprinimas

Kibernetinės saugos stiprinimas – tai svarbi Lietuvos darnios plėtros kryptis, kurią vystant kuriama saugi informacinė visuomenė. Kibernetinis saugumas yra kritiškai svarbi IT sritis tiek verslo, tiek viešųjų organizacijų, tiek valstybės ar net pasauliniu mastu. Kibernetinės saugos žinios, gebėjimai ir tyrimai yra svarbiausia dedamoji, užtikrinant kibernetinį saugumą organizacijų ar net valstybiniu lygiu. Lietuva – ES lyderė kibernetinio saugumo srityje. Lietuvos prioritetinė sritis, vystoma siekiant užtikrinti aukštą kibernetinio saugumo lygį visos šalies mastu.

Ši kryptis tiesiogiai dera su Vilniaus kolegijos 2021–2025 m. Strategijos vizija, įkvepiančia Kolegijos bendruomenę aktyviai dalyvauti kuriant socialiai atsakingą visuomenę. Vilniaus kolegija siekia aktyviai plėtoti kibernetinio saugumo mokslinius taikomuosius tyrimus, ugdyti kibernetinio saugumo specialistus, šviesti visuomenę kibernetinio saugumo klausimais.

Elektronikos ir informatikos fakultete yra rengiami kibernetinės saugos specialistai, kuriama Kibernetinio saugumo laboratorija, kurioje bus vykdomi kibernetinės saugos mokslo-taikomieji tyrimai, vykdomos kibernetinės saugos pratybos. Vystant kibernetinės saugos stiprinimą numatančią socialinės atsakomybės ir dar-

nios plėtros kryptį, Elektronikos ir informatikos fakultetas tiesiogiai prisideda plėtojant Vilniaus kolegijos 2021–2025 m. Strategijos 3-ią strateginę kryptį, kviečiančią socialiai atsakinga veikla daryti veiksmingą poveikiui šaliai ir regionui.

Elektronikos ir informatikos fakultetas turi reikšmingos patirties MTEP projektuose, kuriais prisidedama prie kibernetinės saugos stiprinimo. Nuo 2019 m. lapkričio 1 d. iki 2021 m. birželio 30 d. buvo įgyvendinamas MTEP projektas „2SPYWARE Automatizuoto Kibernetinio Saugumo infrastruktūros prototipo vystymas“. Šis jungtinės veiklos pagrindu vykdomas projektas yra 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 1-o prioriteto „Mokslinių tyrimų, eksperimentinės plėtros ir inovacijų skatinimas“ įgyvendinimo priemonės Nr. 01.2.1-LVPA-K-828 „Intelektas. Bendri mokslo–verslo projektai“ partnerinis projektas (projekto Nr. J05-LVPA-K-04-0057). Projekto tiesioginis vykdytojas – UAB „Kibernetinio sausumo sistemos“, projekto bendras biudžetas – 1 206 130,05 eurų, Vilniaus kolegijai skirta projekto lėšų dalis – 65 750,43 eurų, Vilniaus kolegijos indėlis projekte – 48 922,91 eurų.

Nuo 2019 m. lapkričio 1 d. iki 2020 m. spalio 31 d. (12 mėn.) buvo vykdomos projekto mokslinių tyrimų (toliau – MT) etapo veiklos. MT etape buvo vykdomi moksliniai tyrimai klasifikuojant kenkėjiškas kompiuterines programas į grupes (programų požymių aprašų sudarymas ir analizė) tiriami, kokias anomalijas jos išprovokuoja vartotojų kompiuteriuose. Kartu buvo klasifikuojami indikatoriai, kuriuos stebint būtų galima aptikti šias anomalijas. Pagrindinis atliekamų tyriminių darbų tikslas – nustatyti būtinus sektoriškos sistemos registro duomenis, pagal kuriuos euristikos algoritmai galėtų identifikuoti potencialias kenkėjiškas programas.

Nuo 2020 m. lapkričio 1 d. iki 2021 m. birželio 30 d. (8 mėn.) Fakultete buvo vykdomos šio projekto eksperimentinės plėtros (toliau – EP) veiklos. Projekto EP etape buvo vystomas ir testuojamas automatizuotas kibernetinio saugumo infrastruktūros prototipas. Projekto MT ir EP veiklas tiesiogiai vykdė Elektronikos ir informatikos fakulteto tyrėjai – dr. Romanas Tumasonis, (MTEP veiklų vadovas), dr. Irma Šileikienė, dr.

Ana Usovaitė, Paulius Šakalys ir tyrėjai Asta Danilevičiūtė, Lina Gorbunova, Marius Gžegoževskis, Vytautas Lauciūnas, Vaidas Liubinas, Jelena Liutvinavičienė ir Dainius Savulionis. Projektą koordinavo Partnerystės ir projektų skyriaus vedėjas Vytautas Lauciūnas. Šiuo projektu buvo ne tik patobulintos 10-ties tyrėjų kompetencijos, patirties įgijo ir studentai, testuodami projekto MT etape skurtos antivirusinės programos „Spy-Warrior“ prototipą. Šis projektas yra Fakulteto vykdomos socialiai atsakingos veiklos įrodymas, nes šiuo projektu yra prisidedama prie plačios visuomenės kibernetinio saugumo užtikrinimo – apsaugoti vartotojų kompiuterius nuo potencialių kibernetinių grėsmių įvairiausiomis formomis: kenkėjiškų programų, virusų, informacijos vagysčių, duomenų užšifravimo ar kitokio vartotojo programinės įrangos išnaudojimo ar sugadinimo.

Nuo 2021 m. sausio 18 d. iki 2021 m. gegužės 31 d. keturi Vilniaus kolegijos mokslininkai – dr. Laura Gžegoževskė, dr. Eugenijus Mačerauskas, dr. Irma Šileikienė ir Jolanta Mačėnienė vykdė projekto „Nacionalinės informacinio poveikio atpažinimo ir analizės ekosistemos (NAAS) sukūrimas“ MT veiklas. Šis projektas yra 2014–2020 m. ES fondų investicijų veiksmų programos 1-o prioriteto „Mokslinių tyrimų, eksperimentinės plėtros ir inovacijų skatinimas“ priemonės Nr. 01.2.1-LVPA-V-835 „Iki prekybiniai pirkimai LT“ projektas (projekto Nr. 01.2.1-LVPA-V-835-03). Projekto I etapo veiklas Fakulteto tyrėjai jungtinės veiklos pagrindu vykdė drauge su partnerine įmone „NRD Cyber Security“. Projekto tiesioginis vykdytojai ir ikiprekybinio pirkimo iniciatoriai – Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademija kartu su projekto vykdymo partneriu – Mykolo Romerio universitetu. Projekto biudžetas – 1 704 550,00 eurų. Vilniaus kolegijos ataskaitiniu laikotarpiu panaudota projekto biudžeto dalis – 37 055,38 eurų.

Šio projekto aukščiausias tikslas yra nacionalinis – apsaugoti mūsų šalies valstybingumą, užtikrinti demokratinių procesų stabilumą bei užkardyti kelią priešiškos valstybės (ar nevalstybiniais veikėjais, tokiems kaip įvairios teroristinės organizacijos ar antivalstybiniai asmenys), nepastebėtiems daryti kibernetinius

nusikaltimus bei poveikį visuomenės nuomonės formavimui ir politiniams procesams. Gretutinis projekto tikslas – sukurti efektyvią ir šiuolaikišką mokslo ir studijų ekosistemą, įgalinančią aukštąsias mokyklas rengti nacionalinio, visuomenės ir viešojo saugumo specialistus ir vykdyti mokslinę veiklą, apimančią informacinį saugumą, informacinių ir hibridinių grėsmių analizę, integruotą (interneto ir kinetinės) informacinės erdvės stebėjimą ir galimai nusikalstamo turinio analizę.

Vilniaus kolegijai kartu su įmone įmone „NRD Cyber Security“ laimėjus projekto vykdytojo su partneriu paskelbtą ikiprekybinio pirkimo konkursą, radosi galimybė į projekto MT veiklas įtraukti keturis Fakulteto tyrėjus – IT ir elektronikos ekspertus. Jie savo tiriamuoju darbu prisidėjo prie projekto tikslo įgyvendinimo – unikalios dirbtiniu intelektu ir mašininio mokymusi pa-

remtos nacionalinio informacinio saugumo, informacinių grėsmių atpažinimo ir analizės mokslo ir studijų platformos koncepcijos sukūrimo. Ši platforma veiks kaip technologinis, procesinis ir metodinis žinių rinkinys, leisiantis stebėti bei analizuoti informacinę erdvę, identifikuoti įvairius įvykius bei platinamas ir vyraujančias teorijas, naratyvus, išvelgti jų sąryšį su įvykiais fizinėje ir kibernetinėje erdvėje bei prognozuoti galimus ateities scenarijus. Elektronikos ir informatikos fakultetas, šio projekto veiklomis prisidedamas prie Lietuvos valstybingumo stiprinimo, kartu prisidėjo prie Vilniaus kolegijos nuosekliai vykdomos socialiai atsakingos aukštosios mokyklos veiklos.

Informacinių sistemų katedra kuruoja kibernetinės saugos darnaus vystymosi kompetencijų sritį. Informacijos sistemų studijų programa turi specializaciją Informacijos sauga. Analizuojant Informacijos sistemų studijų programos studijų rezultatus darnaus vystymosi kompetencijų

ugdymo plotmėje, išskirtinas studijų rezultatas – „4.1. Mokyti ir dirbti savarankiškai, disciplinuotai, komandoje, prisitaikyti prie veiklos, technologinių pokyčių, reikšti profesinį iniciatyvumą bei prisiimti asmeninę atsakomybę“ – priskirtas asmeninių gebėjimų kategorijai, taikant savarankiškų studijų, reikalingos informacijos paieškos ir atrankos, informacijos apibendrinimo metodus, nagrinėjant technologines alternatyvas, vertinant įgytus gebėjimus referatuose, savarankiškuose darbuose, įvairiose kūrybinėse užduotyse.

Informacijos sistemų studijų programoje akcentuojamas kibernetinės saugos kompetencijų ugdymas. Formuluojant studijų rezultatus informacijos, kibernetinės saugos sritis visada pa-

brėžiama kaip įgytų žinių objektas arba taikymo sritis. Informacijos sauga, kibernetinis saugumas ir kitos su šia sritimi susijusios temos vyrauja Informacijos sistemų studijų programos studijų dalykų temose ir studentų profesinės ir baigiamosios praktikos ataskaitose, baigiamuosiuose darbuose. Studentai baigiamuosiuose darbuose nagrinėja įmonių ir organizacijų informacijos saugos strategijas, BDAR atitikimą, vykdo organizacijų saugos auditus, sistemų ar internetinių puslapių pažeidžiamumo tyrimus, vykdo kibernetinės saugos mokymus organizacijų darbuotojams ir t.t. Šie darbai prisideda prie organizacijų informacinės, kibernetinės saugos stiprinimo, atsparumo kibernetinėms grėsmėms didinimo.

VEIKLOS GAIRĖS

- **Populiarinti** kibernetinės saugos tematiką ir svarbą tarp Vilniaus kolegijos bendruomenės narių, jos socialinių partnerių ir plačiojoje visuomenėje.
- **Organizuoti** kompetencijų tobulinimo mokymus, viešas paskaitas, apskrito stalo diskusijas, mokslo renginius, susijusius su kibernetine sauga.
- **Skatinti** socialinę partnerystę su organizacijomis, kurioms aktualus kibernetinės saugos stiprinimas.
- **Inicijuoti** taikomuosius mokslinius tyrimus, eksperimentinę veiklą ir projektus kibernetinės saugos temomis.
- **Diegti** darnias inovacijas kibernetinės saugos srityje.
- **Skatinti** studentų verslumą kibernetinės saugos srityje.
- **Sudaryti** kuo daugiau galimybių šviesti Lietuvos visuomenę kibernetinės saugos tematika per žiniasklaidos kanalus, socialinėje medijoje, visuomeniniuose renginiuose ir iniciatyvose.
- **Pritraukti** moksleivius, kaip būsimus studentus, domėtis kibernetine sauga, organizuoti mokinių vizitus į Vilniaus kolegiją ar rengti studijas populiariančius seminarus mokyklose.

Didžiuojuosi Kolegijos bendruomene, kurios dėka Vilniaus kolegija vėl tapo 2021 metų reitingo lydere, užėmusia 1-ąją vietą Lietuvos valstybinių kolegijų sektoriuje!

Tai įkvepia būti drąsia, kryptinga ir socialiai atsakinga institucija. Linkiu visiems bendruomeniškumo ir iniciatyvos kurti stipresnę ir drąsesnę ateitį, kurioje norime gyventi.

Dėkoju visiems, kurie aktyviai dirba, kuria ir daro viską, kad mes sustiprėtume tiek kaip vieninga Vilniaus kolegijos bendruomenė, tiek kaip Lietuvos valstybė.

Nuoširdžiai Jūsų dr. Žymantė Jankauskienė
Vilniaus Kolegijos direktorė

KEIČIAMĖS
ir KEIČIAME
DARNIAI!

Vilniaus kolegija,
Mokslo skyrius,
Saltoniškių g. 58,
08105 Vilnius

